

"Laat de Kinderen tot Mij Komen"

C.H. SPURGEON

Een boek voor Ouders, Predikanten en Leraren

Adviezen bij het Christelijk onderwijs van kinderen

Een moeilijke taak. Dat is de beschrijving van veel mensen als het gaat om de christelijke opvoeding van kinderen. Dit hoeft niet zo te zijn! In dit boek vindt u aanmoediging, praktische hulp en Bijbelse richtlijnen. Ook zult u een nieuw inzicht krijgen van het belang van het werk waarin u betrokken bent. C.H. Spurgeon laat ons zien dat het vertellen van Jezus aan jonge mensen de belangrijkste taak is die is gegeven aan ouders, predikanten, leraars, leraressen of jeugdleiders.

*Komt, gij, kinderen! Hoort naar mij! Ik zal u de vreze des HEEREN leren.
Psalm 34:12*

INHOUD

1. Weid Mijne Lammeren
2. Verhindert ze niet
3. De discipelen en de moeders
4. De herder der kinderen
5. Hunner is het koninkrijk der hemelen
6. Gelijk een kindeke
7. Hoed Mijne lammeren
8. De knaap Timotheüs en zijn opvoedster
9. Samuel en zijn opvoeders
10. Een les voor zondag-schoolonderwijzers
11. Komt gij kinderen (Drie wenken)
12. Komt gij kinderen
13. Het kind en de Heilige Schrift
14. Getuigen van God, in hun jeugd
15. De vroege Godsvrucht van Obadja
16. Obadja en Elia
17. Iets goeds 1
18. Iets goeds 2
19. De zoon der Sunamitische 1
20. De zoon der Sunamitische 2

Hoofdstuk 1

"WEID MIJN LAMMEREN"

De uitnemendste arbeiders die een kerk tot zijn beschikking heeft, zijn nooit te goed om dit werk te doen. En omdat er nog veel meer werk te doen is, moet u niet denken dat u daarom geen aandacht hoeft te geven aan deze heilige arbeid. Wees vriendelijk, sta altijd klaar om de kleine kinderen te helpen, en bemoedig degene aan wiens zorg ze zijn toevertrouwd. Tot ons allemaal komt de boodschap: "*weid Mijn lammeren.*" Het geldt voor predikanten en voor iedereen die maar een beetje kennis heeft van Goddelijke zaken. Het is een opdracht die aan ons allemaal is gegeven, zorg daarom goed voor de kinderen die in Jezus Christus zijn. Petrus was een leider onder de gelovigen, maar toch moest hij de lammeren voeden. De lammeren zijn de jongste van de kudde. Dus, we moeten zorgvuldig omkijken naar degenen die nog kinderen zijn in de genade.

Het kunnen oudere mensen zijn, terwijl ze toch slechts zuigelingen in de genade zijn met betrekking tot de leeftijd van hun geestelijk leven, en daarom moeten ze onder de hoede van een goede herder zijn. Zodra iemand bekeerd is en als lid toegevoegd wordt aan de kerk, moet hij het voorwerp worden van de zorg en vriendelijkheid van zijn medeleden. Hij is pas nieuw onder ons en heeft geen bekende vrienden onder de heiligen, laten we daarom allemaal vriendelijk tegen hem zijn. Wij moeten extra behulpzaam zijn aan hen die net uit de wereld zijn ontsnapt en een toevlucht zijn gaan zoeken bij de Almachtige en Zijn volk, zelfs als onze omgang met de oudere gelovigen daar onder moet lijden. We moeten met een onophoudelijke zorg op deze kinderen in de genade letten, want ze zijn sterk in hun verlangens, maar ze zijn nog maar zwak in al het andere.

Ze zijn slechts een korte tijd geleden uit de duisternis geroepen en hun ogen kunnen het licht nauwelijks verdragen; laten we een schaduw voor hen zijn totdat ze gewend raken aan de volle gloed van de zon die het Evangelie brengt. Spoor uzelf aan om te zorgen voor de zwakke en moedeloze want het is een heilig werk. Petrus moest zich die ochtend als een nieuw soldaat hebben gevoeld, want hij had in zekere zin zijn christelijk leven beëindigd door zijn Heere te verloochenen, maar hij was er weer mee begonnen toen hij naar buiten ging en bitterlijk weende. Hij

deed een nieuwe belijdenis van zijn geloof voor zijn Heere en zijn broeders, en zo werd hij gereed gemaakt om begrip te hebben voor de nieuwkomers in het geloof, hij kreeg de opdracht om als een leidsman voor hen op te treden. Jonge bekeerlingen zijn te verlegen om onze hulp in te roepen, en daarom draagt de Heere hen aan ons op, en met een nadrukkelijk gebod zegt Hij: "*weid Mijn lammeren.*" En onze beloning zal zijn: "*Voor zoveel gij dit een van deze Mijn broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan.*"

Hoe jong een gelovige ook mag zijn, hij moet een belijdenis afleggen van zijn geloof zodat hij deel uit zal maken van de rest van de kudde van Christus. Wij moeten niet, zoals sommige, achterdochtig zijn tegenover de gelovige jeugd. Ik zie niet in waarom er bij de jeugd meer wantrouwen zou moeten zijn dan bij degene die zich op latere leven bekeren. Van deze twee zijn we van mening dat de laatste meer in twijfel moet worden getrokken dan de eerste. Een ouder iemand kan veel eerder een vals geloof voortbrengen door een egoïstische angst voor straf en angst voor de dood dan een kind zou doen. Wat wordt een kind voor veel bewaard, wat andere kan misleiden!

Een kind is zich van veel dingen nog onbewust, en zo God het wil, zal dat op latere leeftijd zo blijven! Oh, wat is er bij kinderen die zich tot God bekeerd hebben een helderheid en vertrouwen zichtbaar, wat niet te zien is bij oudere gelovige! Onze Heere Jezus hield heel veel van kinderen. Daarom hebben diegene die kinderen als een last zien en hen behandelen als kleine dwazen nog maar weinig van de geest van Christus. Aan u die lesgeeft op onze scholen is het vreugdevolle voorrecht geschonken om te weten te komen wie deze jonge discipelen zijn die lammeren van Christus kudde zijn. Tot u zegt Hij: "*weid Mijn lammeren*"; dat wil zeggen, onderwijs degene die wedergeboren zijn, hoewel ze nog jong zijn.

Het is heel opmerkelijk dat het voorschrift "*weid Mijn lammeren*" behoorlijk veel verschilt van het voorschrift "*hoed Mijn schapen*". Ik zal u niet lastigvallen met Griekse woorden, maar het tweede betekent het uitoefenen van het werk van een herder, het leiden, besturen, beheren, kortom, alles wat een herder met een kudde moet doen. Maar het eerste voorschrift heeft deze betekenis niet, het betekent: voedsel uitdelen aan de lammeren, en het wijst leraren op de plicht die ze misschien verwaarlozen, namelijk, om de kleintjes in het geloof te onderwijzen. De lammeren hebben niet zoveel tucht nodig als wij (de schapen) die

denken zoveel te weten, en toch zo weinig weten: wij die denken dat we zo ver gevorderd zijn dat we elkaar moeten beoordelen, bevechten en betwisten.

Christelijke kinderen moeten vooral worden onderwezen in de leer, het voorschrift en het leven van het Evangelie. Kinderen hebben er recht op dat de Goddelijke waarheid duidelijk en met kracht aan hen verteld wordt. Waarom zouden de belangrijke leerstukken, zoals de leer van vrije genade, voor hen worden achtergehouden? De waarheden van het Evangelie zijn geen beenderen, zoals sommige beweren. Als het beenderen zijn, dan zijn ze vol met merg en bedekt met vettigheid. Als er een leerstuk is dat te moeilijk is voor een jong kind van God, is het eerder de schuld van het inzicht van de leraar dan van het vermogen van het kind om het te ontvangen. Het is onze taak om leerstukken eenvoudig te maken; dit moet een hoofdonderdeel van ons werk zijn.

Leer de kleinen de hele waarheid en niets anders dan de waarheid; want onderwijs is het eerste waar een kind behoefte aan heeft. Een kind moet niet alleen in leven blijven zoals u en ik, maar het moet ook groeien; vandaar dat het een dubbele behoefte aan voedsel heeft.

Wanneer vaders over hun jongens zeggen: "Wat hebben zij toch een grote eetlust!" dan moeten ze onthouden dat wij ook grote trek zouden hebben als wij niet alleen de machine moesten onderhouden, maar het tegelijkertijd ook moesten uitbreiden. Kinderen in de genade moeten groeien, ze moeten toenemen in de kennis van God; daarom moeten ze boven alles gevoed worden. Ze moeten goed gevoed worden, dat betekend dat zij onderwezen moeten worden, omdat ze het risico lopen dat hun honger gestild wordt met een foute geloofsleer. De jeugd is vatbaar voor verkeerde leerstukken.

Of we nu wel of niet de waarheid aan de jonge christenen onderwijzen, de duivel zal hen zeker dwalingen leren. Ze zullen er op de een of andere manier van horen, zelfs als ze onder toezicht staan van de meest voorzichtige opvoeders. De enige manier om het kaf uit het mandje van het kind te houden, is om het te vullen met goede tarwe. Oh, dat de Heilige Geest ons daarmee wil helpen! Hoe meer jongeren worden onderwezen, hoe beter; het zorgt ervoor dat ze niet worden misleid.

We worden in het bijzonder aangespoord om hen te voeden omdat ze zo snel over het hoofd worden gezien. Ik ben bang dat onze preken dikwijls over de hoofden van de jonge kinderen gaan – terwijl ze toch, net als

oudere mensen, ware christenen kunnen zijn. Gezegend is hij die zo kan spreken dat een kind het begrijpt! Gezegend is die godvruchtige vrouw die zich in haar klas zo aanpast in haar manier van denken dat de waarheid vanuit haar hart in de harten van de kinderen stroomt zodat zij hen niet verhinderd.

We worden ook opgeroepen om de jeugd te voeden, omdat dit werk zo winstgevend is. We kunnen doen wat we willen bij mensen die laat in hun leven zijn bekeerd, maar we kunnen er nooit veel meer van maken. We zijn erg blij met hen omwille van henzelf; maar wat kan iemand op 70-jarige leeftijd nog doen, ook al leven ze nog tien jaar? Maar vorm een kind en hij kan vijftig jaar heilige dienstdoen voor de Heere. We verwelkomen graag degenen die op het elfde uur in de wijngaard zijn gekomen, maar ze hebben nauwelijks hun schop in de grond gestoken of de zon gaat onder en hun korte werkdag is geëindigd.

De tijd die nodig is om iemand die op latere leeftijd bekeerd is te vormen, is veel groter dan de tijd die overblijft voor zijn werkelijke dienst. Maar als wij een godvrezend kind goed onderwijzen, zal het, omdat vroege godsvrucht vaak een voortreffelijke godsvrucht is, een aantal jaren hebben waarin God kan worden verheerlijkt en anderen kunnen worden gezegend.

Daarom is dergelijk werk in hoge mate winstgevend. Het is ook een gezegend werk voor onszelf. Het brengt ons tot ootmoed en helpt ons om onszelf nederig en zachtmoedig te houden. Het oefent ons in geduld; laten zij die hieraan twifelen het proberen. Jonge christenen verlangen vaak naar hetzelfde geduld als hen die hen onderwijzen en zijn bang dat zij hen daarin teleurstellen. Als u grootmoedige mannen of vrouwen wilt, zoek ze dan bij degenen die zich erg betrokken voelen bij de jongeren, die met hun dwaasheden begaan zijn en geduld hebben met hun zwakheden omwille van Jezus.

Hoofdstuk 2

"VERHINDERT ZE NIET"

Laten we in de eerste plaats eens kijken waaruit dit verhinderen van de kinderen die tot de Verlosser komen bestaat. Ik denk dat de oorzaak van dit trieste gebeuren, in de eerste plaats gelegen is in het feit dat er in de prediking vaak niets is voor de kinderen. De preek gaat over hun hoofden heen, en de prediker ziet er niets verkeerd in; in feite verheugt

hij er zich over dat het zo is. Enige tijd geleden, schreef iemand mij, waarvan ik vermoed dat hij me onbenullig wilde laten voelen, om me te zeggen dat hij een aantal negers had ontmoet die mijn preken blijkbaar met plezier hadden gelezen; hij voegde eraan toe dat hij geloofde dat ze in het bijzonder toepasselijk waren op negers. Dat klopt, mijn prediking ging toen precies over het soort dingen waar negers wat aan hadden. De meneer die mij deze brief had geschreven heeft er geen idee van wat een groot plezier hij mij heeft gedaan; want als ik begrepen word door eenvoudige mensen, door kinderen, dan weet ik zeker dat ik door iedereen begrepen kan worden.

Ik ben vereerd om voor negers te prediken, als hier de eenvoudige, de armen en de zwervers mee worden bedoeld. Er is niets fijner dan de harten van de nederige te winnen. Dit geldt ook voor kinderen. Mensen zeggen zo nu en dan over iemand: "Hij is alleen geschikt om kinderen te onderwijzen: hij is geen prediker." Ik zeg u, de man die niet om kinderen geeft is in Gods ogen geen prediker. Er moet op zijn minst één gedeelte in de preek en in de dienst zijn dat voor de kleintjes bedoeld is. Het is een grove fout als wij hier nalatig in zijn.

Ouders zondigen op dezelfde manier wanneer ze de godsdienst nalaten in de opvoeding van hun kinderen. Misschien gaan zij uit van de gedachte dat hun kinderen niet of nauwelijks bekeerd kunnen worden als ze jong zijn, en denken zij dat het weinig uitmaakt op welke school zij gaan tijdens hun kwetsbare kinderjaren. Maar het maakt wel degelijk wat uit. Veel ouders zijn hier nalatig in, zelfs wanneer hun jongens en meisjes van de lagere school afgaan. Ze sturen hen dan naar scholen waar gevaar aanwezig is voor lichaam en geest, met het idee dat ze daar hun elegante opleiding kunnen voltooien.

Ik heb veel voorbeelden gezien van jonge mannen en vrouwen die bij het beëindigen van hun studie, onverschillig, lichthartig en losbandig zijn geworden. Wat wij zaaien, zullen we ook oogsten. Laten we van onze kinderen verwachten dat ze de Heere Jezus zullen kennen. Laat ons vanaf het begin de Naam van Jezus vermengen met hun A B C. Laat hen hun eerste lessen uit de Bijbel lezen. Het is opmerkelijk dat er geen boek is waaruit kinderen zo snel leren lezen als uit het Nieuwe Testament: er is een bepaalde schoonheid in de (kinder)Bijbel wat aantrekkelijk is voor het kinderlijke verstand. Maar laten we ons als ouders nooit schuldig maken aan het nalaten van de godsdienstige opvoeding van onze

kinderen; want als we dat doen, maken we ons misschien schuldig aan het bloed van hun ziel.

Een andere oorzaak is dat in veel van onze kerken en gemeenten helemaal geen bekering van kinderen wordt verwacht. Ik bedoel, dat ze niet verwachten dat de kinderen worden bekeerd zolang zij kinderen zijn. Men gaat uit van de gedachte dat we bepaalde indrukken moeten achterlaten bij de jeugd zodat die indrukken jaren later misschien nuttig voor hen kunnen zijn. Men denkt dan veel te hebben gedaan. Maar om de kinderen als kinderen te bekeren en ze net zo te behandelen als gelovige ouderen, wordt als dwaasheid beschouwd. Maar ik klamp mij met heel mijn hart aan deze veronderstelde dwaasheid vast. Ik geloof dat het koninkrijk van God ook voor kinderen is, zowel op aarde als in de hemel.

Een andere reden is dat er niet in de bekering van kinderen geloofd wordt. Bepaalde achterdochtige mensen zijn altijd wantrouwend wanneer ze horen van een pas bekeerd kind: en als zij de mogelijkheid krijgen zullen zij een nauwkeurig onderzoek op hen doen. Zij dringen er zeer terecht op aan: dat deze kinderen zorgvuldig moeten worden onderzocht voordat ze worden gedoopt en in de kerk worden toegelaten; maar ze vergissen zich door erop te staan dat ze alleen in uitzonderlijke gevallen worden toegelaten. We zijn het volledig met hen eens wat betreft de zorg die moet worden uitgeoefend; maar het zou bij oudere mensen die bekeerd zijn hetzelfde moeten zijn, en niet meer of minder in het geval van kinderen.

Hoe vaak verwachten mensen bij jongens en meisjes hetzelfde deftige en vrome gedrag te zien dat bij de ouderen wordt waargenomen! Het zou goed voor ons zijn als wij allemaal jongens en meisjes zouden zijn gebleven wanneer het gaat om de mooie eigenschappen van een kind. Het is toch niet nodig het kind te doden om er een heilige van te maken? Er zijn zeer strenge mensen in de kerk die denken dat een bekeerd kind in een minuut twintig jaar ouder moet worden.

Nadat ik lid van de kerk was geworden werd ik door een zeer plechtig persoon van de speeltuin geroepen. Hij waarschuwde me voor de ongepastheid van het spelen met een bal met de jongens. Hij zei: "Hoe kun je zulke spelletjes spelen als je een kind van God bent?" Ik antwoordde dat ik als hulponderwijzer in dienst was, en het was een deel van mijn plicht om mee te doen aan het amusement van de jongens. Mijn eerbiedwaardige criticus vond dat dit de zaak veranderde; maar hij

was duidelijk van mening dat een bekeerde jongeling nooit met zo'n spel zou moeten meespelen!

Verwachten sommige mensen geen beter gedrag van de kinderen dan dat ze zelf vertonen? Als een genadig kind zijn humeur zou verliezen, of door vergeetachtigheid verkeerd zou handelen in een of ander onbelangrijk iets, wordt het onmiddellijk veroordeeld als een kleine huichelaar door degenen die zelf ver verwijderd zijn van volmaaktheid. Jezus zegt: *"Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht."* Pas op dat u geen onaardig woord tegen uw jongere broeders of zusters in Christus zegt. Jezus hecht zoveel waarde aan Zijn lieve lammeren dat Hij ze in Zijn schoot draagt; en ik beveel u, u die uw Heere in alle dingen wilt volgen, om diezelfde tederheid te tonen aan de kleinen van de Goddelijke familie.

"En zij brachten kinderkens tot Hem, opdat Hij ze zou aanraken, en de discipelen bestrafden degenen, die ze tot Hem brachten. Maar Jezus dat ziende, nam het zeer kwalijk." Hij was niet vaak geërgerd; Hij was zeker niet vaak 'zeer geërgerd' maar als Hij dat was, dan weten we zeker dat het om een ernstige zaak ging. Hij was ontstemd over het feit dat deze kinderen van Hem werden weggeduwd, want het was zo tegenstrijdig met Zijn gedachten over hen. De discipelen hebben de moeders verkeerd gedaan; ze berispten de ouders omdat ze een moederlijke daad verrichtten - ze deden datgene wat Jezus hen graag zag doen. Ze brachten hun kinderen naar Jezus uit eerbied voor Hem.

Ze waardeerden een zegen uit Zijn handen meer dan goud. Ze verwachtten dat de zegen van God zou komen door de aanraking van die grote Profeet. Ze hoopten misschien dat hun kinderen een blij en gelukkig leven zouden krijgen door de aanraking van Jezus. Hoewel er misschien een zekere mate van zwakte in het denken van de ouders was, kon de Heiland toch niet afwijzend oordelen over iets wat uit eerbied voor Zijn Persoon ontstond. Hij was daarom zeer ontstemd dat die goede vrouwen, die Hem eerden, op ruwe wijze afgewezen werden.

Ook de kinderen werden te kort gedaan. Die lieve kleintjes! Wat hadden ze gedaan dat ze bestraft moesten worden toen zij naar Jezus kwamen? Ze drongen zich niet op. Ach, die lieve kinderen! Ze zouden aan Zijn voeten gevallen zijn in eerbiedige liefde voor die Leraar met Zijn liefelijke stem, die niet alleen volwassenen, maar ook kinderen betoverde met Zijn tedere woorden. De kleintjes hadden geen kwade bedoelingen, waarom zou men hen iets verwijten?

Bovendien was er verkeerd gedaan aan Hem. Het kon de mensen de indruk geven dat Jezus streng, afstandelijk en hoogmoedig was, net als de Rabbijnen. Als ze gedacht hadden dat Hij niet wilde neerzien op de kinderen, zouden ze de reputatie van Zijn grote liefde hebben onteerd. Zijn hart was een grote haven waar veel kleine schepen voor anker konden gaan. Jezus, de kindervriend, voelde zich nergens meer op Zijn gemak als bij de kinderen. Jezus had een verwantschap met kinderen. Moest Hij door Zijn eigen discipelen worden voorgesteld als iemand die de deur sluit voor kinderen?

Het zou een verkeerd beeld van Zijn karakter weergeven. Daarom, bedroefd over het drievoudige kwaad dat de moeders, de kinderen en Zichzelf verwondde, was Hij zeer ontstemd. Alles wat we doen om een dierbaar kind te verhinderen om naar Jezus toe te komen, is hoogst onaangenaam voor onze lieve Heere. Hij roept ons toe: "Stop, blijf staan", laat hen met rust, laat ze tot Mij komen en verhinderd ze niet."

Het was ook nog eens in tegenspraak met Zijn leer, want Hij ging verder met te zeggen: " *Voorwaar zeg Ik u: Zo wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt gelijk een kindeke zal hetzelfde geenszins ingaan.*" De les van Christus was, dat er niets in onszelf is dat ons geschikt maakt voor het koninkrijk; alsof een bepaald aantal jaren ons in staat zou stellen genade te ontvangen. Zijn onderricht ging juist de andere kant op – namelijk, dat we niets moeten zijn, en dat hoe minder we zijn en hoe zwakker we zijn, hoe beter; hoe minder we van onszelf hebben, hoe meer ruimte er is voor Zijn Goddelijke genade.

Denkt u dat u Jezus kunt bereiken op de ladder van kennis? Kom naar beneden; u zult Hem aan de voet ontmoeten. Denkt u dat u Jezus kunt bereiken door de steile heuvel van ervaring? Beste klimmer, kom direct naar beneden; Hij staat op de vlakte. O, zegt iemand: "als ik oud geworden ben, dan zal ik geschikt zijn om Christus te ontmoeten." Jongeman, je hoeft niet te wachten tot je oud bent; Jezus wil jou op dit moment ontmoeten; er is geen geschikter moment om Hem te ontmoeten dan op dit ogenblik! Het enigste wat Hij van je vraagt, is dat je niets zult zijn en dat Hij alles voor je is. Dat is Zijn leer: en als wij als volwassenen een kind terugsturen omdat het dit niet heeft, of dat niet is, dan zijn we in strijd met de gezegende leer van Goddelijke genade.

Nogmaals, het was volledig in tegenspraak met de praktijk van Jezus Christus. Hij liet hen dit zien; want Hij nam ze in Zijn armen, legde Zijn handen op hen en zegende hen. In heel Zijn leven heeft Hij niemand

afgewezen of geweigerd. Hij zei in waarheid: *"en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen."* Als Hij kinderen uit zou werpen omdat ze te jong zijn, zou deze tekst geen waarheid meer zijn, maar dat kan nooit het geval zijn. Hij is de ontvanger van allen die tot Hem komen. Er staat geschreven: *"Deze ontvangt de zondaars en eet met hen."* Heel Zijn leven kunnen we beschrijven als een herder dat een lammetje draagt: maar nooit als een wrede herder die zijn honden op de lammeren afstuurt en hen en hun moeders wegjaagt.

Hoofdstuk 3

"DE DISCIPELEN EN DE MOEDERS"

De eerste discipelen van onze Heere maakten een hoogst eerwaardig gezelschap uit. In weerwil van hun gebreken en tekortkomingen, moeten hun karakters aanmerkelijk verzacht zijn door de voortdurende omgang met iemand, zo volmaakt en zo vol liefde. Ik besluit hieruit, dat, indien deze mannen, die de besten waren in de kerk van Christus, de moeders berispten die hun jonge kinderen tot de Heere brachten, de gemeente zich vrij algemeen aan dit kwaad schuldig maakt. Ik vrees, dat de verschijnende koude van deze zonde bijna overal wordt gevoeld. Ik wil geen onvriendelijke toespelingen maken, maar ik geloof dat een nauwgezet onderzoek van ons zelf ons te deze opzichte van onze schuld zou overtuigen, zodat we uitroepen met de schenker van Farao: "heden gedenk ik aan mijn zonden!"

Hebben wij evenzeer onze krachten gewijd om kinderen tot bekering te brengen als volwassenen? Hoe? Beschuldigt gij mij van sarcasme? Bekommert gij u om de bekering van wie ook? Wat moet ik tot u zeggen? Het is verschrikkelijk dat de geest van Kaïn zijn intrek neemt in het hart van een gelovige, die hem doet zeggen: ben ik mijns broeders hoeder? Welk een betreuenswaardige zaak is het, zelf ons met het beste te voeden, en de hongerige menigte van gebrek te laten omkomen. Maar zeg mij nu eens, indien gij u bekommert om het heil van de zielen, zou gij het dan niet te gering achten met jongens en meisjes te beginnen? Ja, en uw gevoelen wordt door menigeen gedeeld; de fout is algemeen.

In het geval van de apostelen echter ben ik van mening dat zij gedreven werden door ijver voor Jezus. Zij dachten ongetwijfeld dat het brengen

van kinderen tot de Heiland stoornis zou teweegbrengen; Hij was met veel ernstiger zaken bezig; Hij had de Farizeeën tot zwijgen gebracht, de schare onderwezen, en de zieken geheeld. Was het nu het juiste ogenblik om Hem met de belangen dier kleinen lastig te vallen? Immers Zijn onderricht konden zij niet volgen, aan Zijn wonderen hadden zij geen behoefte, waarom zouden zij dus de oorzaak zijn, dat Hij in Zijn gewichtige werkzaamheden werd gestoord? Het was dus als zeiden de discipelen: "neemt uw kinderen weer met u, goede vrouwen! Onderwijs hun zelf de wet en de geboden; leert hun de psalmen en de profeten en bidt met hen.

Gij kunt toch niet verlangen, dat Christus ieder kind de handen oplegt. Laten wij enkelen toe in Zijn nabijheid, dan zullen zij spoedig in grote menigte komen en het werk van de Zaligmaker zal op droevige wijze worden verstoord. Ziet ge dat niet in? Waarom gaat gij zo gedachteloos te werk?" De discipelen koesterden zulk een groten eerbied voor hun Meester, dat zij de druktemakers wegzonden, opdat de grote Leermeester niet de schijn op Zich zou laden, alsof Hij slechts aan kleine kinderen onderricht uitdeelde. Misschien kwam hun handelwijze voort uit een ijver voor God, maar dan was het geen ijveren met verstand. Zo zijn erin onze dagen sommige broederen, die niet graag veel kinderen in de gemeenschap van de kerk opnemen, omdat het schijnen zoude als bestond de kerk slechts uit een gezelschap knapen en meisjes. Zeker, wanneer zij in groten getale tot de kerk kwamen, zou men er haar misschien een verwijt van kunnen maken!

De buitenwereld zou zeggen, dat de kerk niets anders was dan een Zondagsschool. Ik herinner mij dat, toen in een van de steden van ons Graafschap eens een gevallen vrouw tot bekering was gekomen, sommige belijders er bezwaar tegen maakten, haar tot de gemeente toe te laten, en enige laaghartige lieden gingen zelfs zo ver, dat zij openlijk op de muren lieten aanplakken dat de Leraar van de Baptistengemeente een hoer gedoopt had.

Ik zei tot mijn vriend, dat ik het als een eer zou beschouwen. En evenzeer, wanneer er zijn, die er ons een verwijt van maken, dat wij jonge kinderen in de gemeenschap van de kerk opnemen, zullen wij dat verwijt aanvaarden als een hulde. Bekeerde kinderen kunnen ons bij geen mogelijkheid enig nadeel toebrengen. God zal er voor zorgen dat ons een voldoende aantal leden van rijperen leeftijd, en ondervinding worden toe beschikt, om de Kerk naar behoren te schragen.

Wij zullen niemand ontvangen, tenzij hij blijk kan geven van zijn geboorte uit God, hoe oud hij ook zijn moge; maar wij zullen geen gelovigen buitensluiten omdat zij te jong zijn. God verhoede, dat wij onze voorzichtige broeders zouden veroordelen, maar tevens zouden wij wel willen, dat hun voorzichtigheid werd toegepast waar zij meer nodig blijkt. Jezus zal niet onteerd worden door de kinderen; wij hebben véél meer reden om te vrezen voor de volwassenen. De berisping, door de apostelen toegediend wegens het brengen van de kinderen tot Jezus, was tot op zekere hoogte een gevolg van hun onbekendheid met hetgeen kinderen van node hebben.

Indien de een of andere moeder uit die schare gezegd had: "Ik moet, mijn kind tot de Meester brengen, want het is deerlijk van de duivel bezeten," dan zouden noch Petrus, noch Jakobus, noch Johannes een ogenblik hebben geweifeld., maar zij zouden hun hulp hebben verleend om dat ongelukkige kind tot de Heiland te brengen. Of ondersteld., dat een andere moeder had gezegd: "mijn kind is door een dodelijke ziekte aangetast, het is geheel en al uitgeteerd, sta mij toch toe mijn lieveling tot Jezus te brengen, opdat Hij het de handen moge opleggen" dan zouden deze discipelen allen gezegd hebben: "maakt toch ruimte voor deze vrouw en haar droeve last!" Maar deze vrolijke kleine met hun stralende oogjes, hun vrolijk gesnap, hun trippelende voetjes, wat moesten zij bij Jezus doen? De discipelen vergaten dat in deze kinderen, met al hun vrolijkheid, hun gezondheid en hun schijnbare onschuld, een grote en dringende behoefte was aan de zegen van de genade.

Als gij het nieuwerwetse denkbeeld koestert, dat uw kinderen geen bekering van node hebben, dat kinderen, uit Christenouders geboren, iets voor hebben boven anderen, en iets goeds bezitten, dat slechts ontwikkeld behoeft te worden, dan is een grote reden, om u tot ernst aan te manen, verloren. Geloof mij, uw kinderen hebben de Geest van God nodig om in hen te scheppen een nieuw hart en een vasten geest, anders zullen zij evengoed afdwalen als andere kinderen. Denk eraan, hoe jong het ook zijn moge, dat erin het jongste kind een stenen hart zit, en dat stenen hart moet veranderd worden of het zal het kind ten verderve brengen. Er is een neiging tot het kwade, al is zij nog niet ontwikkeld tot de daad, en die neiging moet overwonnen worde door de wederbarende kracht van de Heiligen Geest.

O! Mocht de kerk van God toch breken met de oud joodse gedachte, die bij ons nog zoveel kracht heeft n.l. dat de natuurlijke geboorte verbondsvorrechten zou aanbrenge!

Reeds onder het Oude Verbond waren er aanwijzingen dat het ware zaad niet waren degenen, die uit het vlees maar die uit de Geest geboren waren, zoals in het geval van Ismaël en Isaac, Ezaü en Jacob. Zal de kerk des Heeren niet eens weten dat "wat uit vlees geboren is vlees is en wat uit de Geest geboren is Geest is?" "Wie zal een reine geven uit een onreine?" De natuurlijke geboorte deelt de onreinheid van de natuur mede, maar zij kan geen genade aanbrenge. Onder het Nieuwe Verbond wordt ons uitdrukkelijk verzekerd, dat de kinderen Gods, diegenen zijn, die "niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn." Onder het Oude Verbond, dat zinnebeeldig was, bracht de natuurlijke geboorte bijzondere vorrechten met zich, maar om deel te hebben aan het verbond van de genade moet gij wedergeboren zijn. De eerste geboorte brengt u niets anders aan dan een erfenis van de eersten Adam; gij moet wederom geboren zijn om te komen onder de heerschappij van de tweeden Adam.

Maar er staat geschreven, zegt iemand: "dat de belofte u en uw kinderen toekomt." **Handelingen 2:39** Wij lezen daar inderdaad "U komt de belofte toe en uwen kinderen en allen, die daar verre zijn, zovelen als de Heere onze God toe roepen zal." Hierop is de vermaning gegrond: "Bekeert U, en eenieder van u worde gedoopt." Het is geen toezegging van een voorrecht aan iemand in het bijzonder, maar een aanbieding van genade evenzeer aan allen, die verre zijn, als aan hen en hun kinderen. Er is geen woord in het Nieuwe Testament, dat erop wijst als zouden de weldaden van goddelijke genade op de een of andere wijze worde overgebracht: zij komen tot zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal, hetzij de ouders heiligen zijn of' zondaars.

Gij moet met droefheid, op uw kinderen ziende, belijden dat zij in zonde en ongerechtigheid ontvangen en geboren zijn "erfgenamen van de toorn, gelijk ook de anderen;" en al zou gij zelf ook behoren tot een heel geslacht van vrouwen en al hadt ge een helen stamboom van leraars, allen grote mannen in de kerk des Heeren, toch verkeren uw kinderen bij hunne geboorte juist in dezelfde toestand als andere kinderen, zodat zij moeten worden verlost van de vloek van de wet door het dierbaar bloed van Christus en een nieuwe natuur ontvangen door de werking van de Heiligen Geest. Het is hun voorrecht dat zij een christelijke opvoeding

ontvangen en onder de invloed van het Evangelie komen, maar hun behoeften en hun zondige toestand zijn dezelfde als bij de overige van ons geslacht. Wanneer gij dit in aanmerking neemt zult gij de reden verstaan, waarom zij tot Jezus gebracht moeten worden (-) de reden, waarom zij zo spoedig mogelijk op de armen van uw gebed en uw geloof gedragen moeten worden tot Hem, die machtig is hen, te vernieuwen. Ik heb wel eens dieper geestelijke ervaring aangetroffen in kinderen van 10 en 12 jaar dan in sommige lieden, die de leeftijd van 50 of 60 jaar hadden bereid. Een oud spreekwoord zegt, dat sommige kinderen oud geboren worden. Sommige knapen hebben de wijsheid van een volwassene, en sommige meisjes die van oude vrouwtjes. Gij kunt het leven van niemand van onze afmeten naar het aantal jaren dat wij geleefd hebben.

Ik heb een jongen gekend, waarvan oude christenen, toen hij 15 jaar was, dikwijls zeiden: "hij kon een man van 60 jaar zijn, zoveel inzicht heeft, hij in de Goddelijke waarheid." Ik geloof dat deze jongen, toen hij 15 jaar oud was, veel meer verstond van de dingen van Gods Koninkrijk en van Gods werk in de ziel dan een degenen, die hem omringden, welke ook hun leeftijd. zijn mocht. Ik kan u niet zeggen waarom, maar ik weet dat sommigen oud zijn al hebben zij nog niet vele jaren geleefd, terwijl anderen nog zeer onwetend zijn op hogen leeftijd; sommigen zijn verstandig, waarvan gij het nog niet zou verwachten, en weer anderen zijn zeer dwaas, van wie gij zou denken dat zij hun dwaasheid hadden afgelegd. Zeg niet, dat een kind niet in staat is berouw te hebben over zijn zonden!

Ik heb een kind gekend, dat zich gedurende een hele maand in slaap schreide onder een verpletterend gevoel van schuld. Als gij wilt horen van een diepe, een bittere, een indrukwekkende vreze voor de toorn van God, laat mij u dan zeggen wat ik gevoelde toen ik nog een knaap was. Spreekt gij van blijdschap in de Heere, menig kind heeft daarvan zoveel gevoeld als zijn klein hart maar dragen kon. Indien gij weten wilt wat geloof in Jezus is, dan moet gij niet zien op degenen, die bezoedeld zijn met de ketterijen van de tijd, waarin wij leven, maar op de lieve kinderen, die Jezus hebben gehouden aan Zijn woord en in Hem hebben geloofd, en Hem hebben liefgehad, en die daarom weten en er zeker van zijn dat zij behouden zijn. Het kind heeft meer aanleg om te geloven dan de man. Naarmate wij ouder worden neemt onze bekwaamheid om te geloven eerder af dan toe; elk jaar voert het onwedergeboren hart verder weg van God, en maakt het minder geschikt om de Goddelijke dingen te

ontvangen. Er is geen grond, die meer in staat is om het goede zaad te doen ontkiemen dan die, welke nog niet door menselijke voet betreden is, en nog niet begroeid met doornen. Het kind is nog niet geoefend in de zelfmisleiding van de hoogmoed, de leugen van de eerzucht, nog niet verward in de strikken van wereldsgezindheid, de listen van het eigenbelang, de spitsvondigheden van de wijsbegeerte en in zoverre heeft het een voorrecht boven de volwassene. In elk geval is de nieuwe geboorte het werk van de Heiligen Geest en Hij kan evengoed in jeugdige als in oudere harten werken.

Weder anderen hebben kinderen verhinderd omdat zij geen oog hadden voor de betekenis van het kind. De kostelijkheid van een ziel is toch niet afhankelijk van het aantal levensjaren. "O, het is nog slechts een kind!" "Kinderen zijn een last!" "Kinderen staan altijd in de weg!" Deze en dergelijke uitroepen kan men dikwijls horen. Moge God zich ontfermen over hen die de kleinen verachten! Zult ge 't mij erg kwalijk nemen als ik zeg, dat het veel meer de moeite loont een jongen te redden dan een man? Het is grenzenloze goedheid van Gods zijde, wanneer Hij ouden van dagen tot bekering roept, want wat voor goeds kunnen zij nog doen met de luttele dagen levens die nog resten.

Wanneer wij vijftig of zestig jaren oud zijn, is het beste gedeelte van ons leven bijna voorbij, en als we alle vorige jaren de duivel gediend hebben, wat blijft er dan nog voor God over? Maar onze dierbare jongelingen en jonge dochters (-) daar is iets van te maken! Indien zij nu tot Christus komen, hebben zij misschien een lang, gelukkig en heilig leven voor zich, waarin zij God kunnen dienen met een volkomen hart. Wie weet op hoevelerlei wijze zij God kunnen verheerlijken! Misschien worde zij tot een zegen gesteld voor de heidennatiën. Gehele volken kunnen door hen worden verlicht. Als wij horen, dat een beroemd schoolmeester gewoon was voor elk van zijn leerlingen de hoed af te nemen omdat hij niet wist wie van hun nog eens Eerste Minister worden zou, dan mogen wij met evenveel ontzag opzien tot, gelovige kinderen, want wij weten niet hoe spoedig zij een plaats kunnen innemen onder de engelen, of hoe groot een licht zij zullen laten schijnen onder de mensen.

Laat ons kinderen op hun rechte waarde schatten, dan zullen wij hen niet verhinderen, maar integendeel vlijtig zijn om hen terstond tot Jezus te brengen. Naar de mate van onze eigen geestelijke gesteldheid en onze eigen kinderlijke gemoedsstemming, zullen wij ons met kinderen op ons gemak gevoelen; en wij zullen delen in hun hopen en vrezen, in hun

ontkiemend geloof en ontluikende liefde. Als wij verkeren te midden van jeugdige bekeerden, zullen we ons gevoelen als in een tuin vol bloemen, in een wijngaard waar de heerlijke trossen tussen de groene bladeren prijken.

Hoofdstuk 4

"DE HERDER DER KINDEREN"

Simon Petrus was niet geboortig uit Wales, maar hij had toch iets in zich wat wij gewoon zijn "Welsch vuur" te noemen. Hij was juist de man om kinderen te boeien. Kinderen vinden het heerlijk om dicht bij het vuur te komen, 't moge dan het vuur zijn op de haard of in het hart. Sommige lieden schijnen wel van ijs gemaakt te zijn, en de kinderen zorgen er wel voor hen spoedig te ontvluchten; kerken en Zondagscholen worde elke Zondag minder bezocht, wanneer koude, onverschillige lieden ze moeten besturen. Maar is daar een man of vrouw met een warm hart, dan komen de kinderen gaarne, evenals de vliegen op een schonen herfstdag zich verzamelen op een warmen, zonnige muur.

Daarom zegt Jezus tot Simon, die zulk een warm hart had: "Hoed mijn lammeren". Hij is de geschikte man voor die taak. Simon Petrus was, wat meer is, een man van ervaring; hij had de zwakheid van zijn eigen hart leren kennen, de kloppingen gevoeld van een beschuldigend geweten. Hij had zwaar gezondigd en veel was hem vergeven, nu mocht hij in ootmoed getuigen van Jezus liefde en zachtmoedigheid. En zo hebben wij ook ervaren mannen en vrouwen nodig, om tot onze kinderen te spreken, om hun te zeggen wat de Heere voor hen gedaan heeft, welke gevaren hen bedreigen, hoe groot de macht van de zonde is, welke hunne moeiten en welke hun vertroosting zijn.

De jongeren vernemen graag de geschiedenis van hen, die reeds een langere weg hebben afgelegd. Ik mag zeggen van ervaren vromen: "wijsheid vloeit van hun lippen". Ondervinding op beminnelijke wijze medegedeeld, is geschikt voedsel voor jonge gelovigen; een onderwijs dat de Heere graag zegenen wil, door het dienstbaar te maken aan hun opwassen in de genade.

Simon Petrus was een man, op wie nu een grote verantwoordelijkheid rustte. Hij was de Heere Jezus Christus veel schuldig, naar luid van de wet des Koninkrijks "Wien véél vergeven is, heeft véél lief". (-) O, gij die

nimmer in deze wijngaard des Heeren hebt gearbeid, en het toch zou kunnen doen, treed terstond naar voren en spreek: "ik heb dit werk aan jongere handen overgelaten, maar dat wil ik nu niet langer doen. Ik heb ervaring, en ik geloof te mogen zeggen dat er nog een warm hart in mijn boezem klopt; ik wil mij scharen aan de zijde van de arbeiders, die ijverig bezig zijn de lammeren te hoeden in de naam des Heeren." Dit wat de man betreft, die geroepen is om de lammeren te hoeden. Wanneer de Heere iemand roept tot enige werk, geeft Hij hem ook de voorbereiding die daarvoor vereist wordt. Hoe was Petrus geschikt gemaakt om Christus lammeren te hoeden?

In de eerste plaats door zelf gespijzigd te worden. De Heere gaf hem een middagmaal, alvorens hij hem een taak oplegde. Gij kunt geen lammeren noch schapen hoeden, tenzij gij zelf gespijzigd zijt, het is zeer gepast voor U, wanneer gij een deel van de dag des Heeren doorbrengt met onderricht te geven, maar ik houd een leermeester voor zeer onverstandig, wanneer hij niet eerst heengaat om het Evangelie te horen prediken en voedsel te ontvangen voor zijn eigen ziel. Gij moet eerst gespijzigd worden, alvorens gij kunt heengaan om spijze uit te delen. Maar wat Petrus vooral geschikt maakte om de lammeren te hoeden, was het verkeer met zijn Meester. Nimmer zou die morgen uit zijn geheugen gewist worden, noch het geringste voorval. Het was de stem van Jezus die hij hoorde; Jezus blik, die hem tot in de ziel was gedrongen; hij ademde dezelfde lucht in als zijn verrezen Heere, en deze gemeenschap met Jezus vervulde het hart van Petrus en bezielde zijn woorden, zodat hij later kon heengaan om Zijn lammeren te hoeden.

Ik beveel U de studie aan van nuttige boeken, maar boven alles beveel ik U de studie aan van Christus zelf. Laat Hij uw boekenschat zijn! Blijf dicht in Zijn nabijheid! Een uur gemeenschap met Jezus is de beste voorbereiding om hetzij ouden, hetzij jongen te leren. Petrus werd ook voorbereid langs een moeilijker weg, en wel die van zelfonderzoek. Driemaal kwam de vraag tot hem: Simon, zoon van Jona, hebt gij Mij lief?" Dikwijls moet het vat worden gereinigd door zelfonderzoek, voor het geschikt is om door de Heere gebruikt te worden, om aan dorstige het water des levens te brengen.

Het doet de oprechte nimmer schade, indien hij zijn hart onderzoekt, of zich laat toetsen en onderzoeken door zijn Heere. De huichelaar is bevreesd om zijn belijdenis te toetsen aan de waarheid; hij vreest onderzoekende gesprekken en overdenkingen, maar de oprechte wenst er zeker van te zijn of zijn liefde voor Christus ongeveinsd is, en daarom

onderzoekt hij zichzelf geduriglijk. Dat onderzoek moet voornamelijk onze liefde betreffen; want de beste voorbereiding om Christus lammeren te onderwijzen is liefde (-) liefde tot Jezus en tot hen. Wij kunnen geen priesters voor hen zijn, tenzij wij even als Aaron hun namen op ons hart dragen. Wij moeten hen liefhebben om hun tot zegen te kunnen zijn.

Onderricht geven zonder liefde is een armzalig werk; het is alsof een smid wil smeden zonder vuur, of een metselaar bouwen zonder kalk. Een herder, die zijn schapen niet liefheeft, is een huurling en geen herder; als hij 't gevaar ziet naderen, gaat hij op de vlucht en laat zijn kudde aan de wolf over. Waar geen liefde is, zal ook geen leven zijn; dode lieden zijn niet in staat aan levende schapen voedsel te geven. Wij prediken en leren liefde; ons onderwerp is de liefde van God in Christus. Hoe kunnen wij haar leren als wij zelf geen liefde hebben? Ons doel is liefde te wekken in de harten degenen, die wij onderwijzen, en haar te koesteren, daar waar zij reeds bestaat.

Maar hoe kunnen wij het vuur aanwakkeren, indien het in ons eigen hart niet is ontstoken? Hoe kan iemand de vlam aanblazen, wanneer zijn handen bevochtigd zijn met wereldsgezindheid, zodat hij op het gemoed van het kind dezelfde invloed heeft als water in het vuur geworpen? Deze lammeren van de kudde leven in de liefde van Christus, zullen zij ook niet leven in de onze? Hij noemt ze Zijn lammeren, en dat zijn zij ook.

Zullen wij hen dan niet liefhebben om Zijnentwil! Zij zijn uitverkoren uit liefde; uit liefde werden zij verlost; het was liefde die hen riep; liefde die hen reinigde; uit liefde werden zij gevoed en door diezelfde liefde zullen zij bewaard worden totdat zij komen in de groene weide op de heuvelen des hemels. Gij en ik zullen werkzaam zijn met Goddelijke liefde, wanneer onze harten vol zijn van ijver voor het welzijn van onze teerbeminte kinderen. Liefde is de beste voorbereiding voor het ambt, hetzij dit wordt uitgeoefend, in de gemeente, of in de klasse. Heb lief en hoed dan de schapen!

Indien gij liefhebt, o, hoed ze dan terstond, en zo gij niet liefhebt, wacht dan tot de Heere u heeft levend gemaakt, en begeef u niet met ongewijde handen aan dit heilig werk. Wat de zwakken van de kudde betreft, de pas bekeerden, de jonge kinderen, het moet onze voornaamste bezigheid zijn hen te hoeden. Elke preek, iedere les moet dienen om hen te onderwijzen. Het dient tot niets of gij daar al staat en op de Bijbel slaat

en roept: geloof! geloof! geloof! als niemand weet wat er geloofd moet worden. Ik zie het nut niet in van viool en tamboerijn; noch lammeren, noch schapen worden gehoed door middel van koperen muziekinstrumenten. Wezenlijk voedsel moet bestaan uit de gezonde, degelijke leer des Evangelies. Hebt ge een ribstuk op tafel staan, luid dan gerust de etensbel; maar aan het luiden van de bel alleen heeft niemand iets, indien er geen eten is.

Of gij 's morgens en 's middags al een schare kinderen om u heen verzamelt, dat is voor u en voor hen slechts tijdverlies, indien gij hen niet bekend maakt met de zaligmakende leer van de waarheid. Hoed de lammeren! Gij behoeft niet voor hen op de fluit te spelen, ook hen niet met kransen te versieren, maar gij moet hun voedsel verstrekken.

Dit hoeden is een eenvoudig, nederig werk, zonder enig praalvertoon. Kent gij de naam van de een of anderen schaapherder? Ik heb er twee of drie bij name gekend, die dat beroep uitoefenden, maar ik heb nimmer van hen horen spreken als van grote mannen; hun namen staan niet in de couranten, zij behoeven niet de bijzondere bescherming van de wet, om niet in hun werk benadeeld te worden. Herders zijn gewoonlijk bedaarde, onschadelijke lieden. Als gij een schaapherder ziet, bemerkt gij geen verschil tussen hem en een gewone boer, of een vrachtrijder.

Zonder zich te beklagen, worstelt hij de kouden winter door, en in de vroege lente heeft hij nacht noch dag rust, omdat, zijne schapen hem nodig hebben: zo gaat het jaar in jaar uit, en toch zal hij nooit benoemd worden tot "Ridder van de Kouseband," of in de adelstand worden verheven, al heeft hij wellicht veel verdienstelijker werk gedaan dan menigeen, die een hoge sport op de maatschappelijke ladder heeft bereikt. En dit is ook het geval met menig gelovig onderwijzer; gij verneemt slechts weinig van hem, en toch verricht hij een groot werk, waarvoor de toekomstige geslachten hem nog zullen zegenen. Zijn Meester weet alles omtrent hem en zijn arbeid, dan zullen wij zijn naam vernemen in de jongsten dag, en misschien niet eerder.

De lammeren te hoeden is een werk dat veel zorg vereist, want gij moogt ze maar niet voeden met hetgeen gij wilt, vooral niet waar het Christus' lammeren geldt. Gij kunt spoedig jeugdige gelovigen half vergiftigen door slecht onderricht. De lammeren van Christus zijn maar al te geneigd schadelijke planten te eten; daarom moeten wij zorgvuldig toezien waar wij hen leiden. Indien de mensen acht moeten geven op hetgeen zij horen, hoeveel te meer moeten wij dan acht geven op hetgeen

wij onderwijzen. Het is een gewichtig werk, elk lam afzonderlijk te voeden, en ieder kind die waarheid te onderwijzen waaraan het de grootste behoefte heeft.

Wat meer is, het is een aanhoudende arbeid. "Hoed Mijne lammeren," betekent niet slechts voor enige tijd, maar te allen tijde. De schapen zouden niet in leven blijven, indien de herder ze slechts eens in de week voedsel gaf. Ik houd het er voordat zij in die week van honger zouden sterven; en daarom houden goede onderwijzers zich met hun leerlingen bezig alle dagen van de week, indien zij gelegenheid daartoe hebben. En zij dragen zorg voor hun zielen door hun voorbeeld en hun gebeden, wanneer zij hen niet onderwijzen met hun woorden. Lammeren te hoeden is werk voor elke dag, voor elk uur.

Wanneer is een herder klaar met zijn werk? Hoeveel uren op een dag werkt hij? Hij zal u zeggen dat in een tijd, waarin de schapen jongen werpen, hij nimmer rust heeft. Nu en dan slaapt hij een ogenblik en niet zodra is hij ingesluimerd, of zijn taak roept hem weer. Zo is het ook met degenen, die zorg dragen voor de schapen van Christus, zij kennen geen rust alvorens God hen gered en geheiligd heeft. Het is ook een inspannend werk; gij kunt er verzekerd van zijn dat hij, die dit niet inziet, een zware verantwoordelijkheid op zien laadt. Meent gij dat het leven van een predikant zo gemakkelijk is? Ik verzeker u, dat de leraar die het zo opvat het zwaar genoeg zal hebben wanneer hij komt te sterven. Er is niets, dat iemand, die ertoe geroepen is, zo uitput, als de zorg voor de hem toevertrouwde zielen; dit is in zekere mate het geval met allen die onderwijs geven, zij kunnen niets goeds tot stand brengen tenzij zij zichzelf geven.

Gij moet het onderwerp bestuderen, gij moet iets nieuws weten voort te brengen, gij moet onderrichten en indruk maken. Ik twijfel er niet aan of gij zijt dikwijls in verlegenheid wat de stof betreft, en weet niet hoe gij de volgende Zondag zult doorkomen. Ik weet dat gij dikwijls zeer gedrukt zijt bij de gedachte dat gij het er mogelijk niet goed zult afbrengen. Gij durft niet onvoorbereid naar uw klasse te gaan en de Heere een arbeid aanbieden die u geen inspanning heeft gekost. Er moet gearbeid worden, zal het voedsel met oordeel tot de lammeren worden gebracht, zodat zij het kunnen ontvangen.

En dit alles moet geschieden met een kostelijke geest; de ware herder verenigt in zich vele kostelijke eigenschappen. Hij is brandend van ijver, maar niet vurig van hartstocht; hij is zachtmoedig, maar hij laat de zonde

niet oogluikend toe; hij heeft macht over de lammeren, maar hij is niet heerszuchtig of scherp. Hij is vrolijk, maar niet luchthartig; vrij, maar niet ongebonden; ernstig, maar niet somber. Hij die voor de lammeren zorg heeft te dragen, moet zelf een lam zijn, en Gode zij dank! Voor Zijn Troon staat een Lam dat zorgt voor ons allen, en dat met te groter kracht omdat het in alle dingen ons is gelijk geworden. Het hart van een herder is een zeldzame en niet genoeg te waarderen genadegift. Een leraar en een onderwijzer, die met vrucht arbeiden, zullen blijken bijzondere eigenschappen te bezitten, waardoor zij zich van anderen onderscheiden.

Een vogel die op zijn eieren zit of de wacht houdt bij zijn jongen, wanneer de eieren pas uitgebroed zijn, heeft het hart van een moeder, en wijdt al zijn tijd eraan om zijn jongen te voeden; andere vogels mogen naar hartenlust rondvliegen, maar deze vogel zit roerloos dag en nacht, of vliegt slechts even weg om voedsel te zoeken teneinde de honger van zijn kroost te stillen. Een hartstocht heeft zich van de vogel meester gemaakt, en iets dergelijks komt over hem, die waarlijk zielen wil behouden: hij zou graag sterven om zielen te winnen; hij smeekt, hij pleit, hij werkt, hij worstelt om een zegen te mogen zijn voor degenen op wie hij zijn hart gezet heeft.

Mochten zij slechts gered worden en, hij zou er de hemel voor geven; ja, en in ogenblikken van geestverrukking is hij bereid het Koninkrijk der hemelen geweld aan te doen om zielen te behouden, en zou hij wensen gelijk Paulus eenmaal, zelf verbannen te zijn van Christus, opdat anderen mochten behouden worden. Deze heilige geestdrift wordt door velen niet verstaan, omdat zij haar nimmer gevoelden; moge de Heilige Geest haar in ons werken, dan zullen wij ons gedragen als ware herders ten opzichte van de lammeren. Dit is dus de betekenis van het woord: Hoed Mijne lammeren."

Hoofdstuk 5

"HUNNER IS HET KONINKRIJK DER HEMELN"

De Heere zegt tot de discipelen dat het Evangelie een Koninkrijk sticht. Bestond er ooit een Koninkrijk zonder kinderen. Hoe zou het dan kunnen toenemen? Jezus zegt ons dat kinderen in dat Koninkrijk worden ontvangen; niet dat nu en dan een enkele wordt toegelaten, maar "hunner is het Koninkrijk van de hemelen". Ik ben niet voornemens de

letterlijke betekenis van die uitdrukking prijs te geven, of te veronderstellen dat Hij alleen bedoelt, dat het Koninkrijk bestaat uit degenen die de kinderkens gelijk zijn. Het is duidelijk genoeg dat Hij zulke kinderen bedoelde als daar voor Hem stonden zuigelingen en jonge kinderen: "Hunner is het Koninkrijk van de hemelen". In alle Koninkrijken zijn kinderen, en er zijn ook kinderen in het Koninkrijk van Christus; ik geloof dan ook niet dat John Newton ongelijk had met te zeggen dat het grootste gedeelte diegenen die nu in Gods Koninkrijk zijn, uit kinderen bestaat.

Als ik denk aan de ontelbare scharen zuigelingen die gestorven zijn, en die nu de gouden straten van de hemelstad bevolken, dan is het mij een heerlijke gedachte dat, al moge het ene geslacht na het andere wegsterven in ongeloof en opstand tegen God, toch ontelbare scharen kinderen de hemel binnenstromen, gered door Gods genade door de dood van Christus, om voor eeuwig des Heeren lof te zingen voor Zijn Troon. "Hunner is het Koninkrijk van de hemelen"! Zij zijn het die aan dat Koninkrijk toon en karakter geven; het is veeleer een Koninkrijk van kinderen, dan van mannen en vrouwen. Onze Heere zegt ons, dat het middel om dat Koninkrijk binnen te gaan is, het te ontvangen. "Al wie het Koninkrijk van de hemelen niet zal ontvangen gelijk een kindeke, zal geenszins in hetzelfde komen." Wij komen niet in dat Koninkrijk door een of ander moeilijk vraagstuk op te lossen, ook niet door iets uit ons zelf te werken, maar door iets verborgens in ons te ontvangen.

Wij komen in het Koninkrijk doordat het Koninkrijk in ons komt; het ontvangt ons wanneer het zelf door ons ontvangen wordt. Nu, indien dit ingaan in het Koninkrijk afhankelijk ware van een of ander, dat door studie en diep nadenken uit het menselijk brein gehaald moest worden, dan zouden er zeker zeer weinig kinderen kunnen binnenkomen; maar nu het afhangt van iets dat ontvangen moet worden, kunnen ook kinderen binnengaan! Zulke kinderen, die op een leeftijd zijn waarop zij van zonde overtuigd, en door het geloof behouden kunnen worden, moeten luisteren naar het Evangelie en dat gelovig aannemen; en dat kunnen zij door de werking van Gods heiligen Geest.

Zij behoeven daaraan niet te twijfelen, omdat zeer velen reeds daartoe kwamen. Ik zou niet kunnen zeggen op welke leeftijd kinderen het eerst vatbaar zijn om tot de kennis van Christus te geraken, maar dit geschiedt op een veel vroeger tijdstip dan sommigen Uwer wel menen; wij zelf hebben kinderen gezien en gekend, die duidelijke blijken hebben gegeven dat zij op zeer jeugdigen leeftijd Christus ontvangen en in Hem

geloofd hebben. Sommigen van hun zijn juichend in de dood gegaan; weer anderen zijn opgegroeid als een sieraad van Gods genade, en weer anderen zijn hier thans in ons midden, opgegroeid tot mannen en vrouwen, waardige lidmaten van de kerk. Wij weten dat kinderen het Koninkrijk binnengaan, en wij voor ons zijn overtuigd, dat allen van ons geslacht, die in hun jeugd sterven, besloten zijn in het verbond van de genade, en deelhebben aan de verlossing die in Christus Jezus is.

Wat anderen ook mogen beweren, ik oordeel dat de geest en de toon van Gods Woord, ja de natuur van God zelf, er ons op wijzen dat allen die deze wereld verlaten als zuigelingen, zalig zijn. En dan, hoe ontvangen zij het Koninkrijk, want immers op gelijke wijze moeten wij het ook ontvangen. Stellig ontvangen kinderen het niet door hun aardse geboorte, want in het Evangelie van Johannes wordt ons uitdrukkelijk gezegd dat de kinderen Gods niet uit de bloede, noch uit de wil des vlezes geboren zijn. Elk voorrecht van geboorte is nu opgeheven, en geen enkel jong kind wordt zalig omdat het geboren is uit godvruchtige ouders, en zo zal ook geen enkel kind worde buitengesloten omdat zijn voorouders atheïsten of afgodendienaars waren.

Ik ben vast overtuigd dat het kind van de mohammedaan of van een roomse, of van een boeddhist, of van een menseneter, dat jong sterft, even stellig zalig wordt als het kind van de Christen. Er is geen zaligheid van de vleselijke geboorte te verwachten, dat leert de schrift ons duidelijk genoeg; indien jonge kinderen zalig worden, hetgeen wij vastelijk geloven, dan is het alleen als vrucht van Gods vrije genade, omdat Hij hen tot Zijn eigendom gemaakt heeft. Kinderen, die in hun vroegste jeugd sterven in China en Japan, worden even zeker zalig als die welke sterven in Engeland of in Schotland.

Kinderen van negers, kinderen geboren in de kraal van de Hottentot, of in de wigwam van de Roodhuid, worden gelijkelijk behouden, en dus niet door enigen uitwendige godsdienstvorm, of door de mystieke kracht van een priesterschap. Zij worden toegelaten in het Koninkrijk der hemelen door een daad van Gods vrije soevereine genade. Hoe worden zij dan zalig? Door de werken? Neen, want zij konden nimmer enig werk verrichten. Door de onschuld van hun natuur? Neen, want als die onschuld voldoende ware om hen in de hemel te brengen, dan had zij hen ook moeten bevrijden van ziekte en sterven. Indien zij niet op de een of andere manier aansprakelijk zijn voor de zonde, hoe kunnen zij dan lijden? De toegerekende zonde, waarvan zij de bezoldiging

ontvangen in de dood, belet ons te geloven, dat hun onschuld hun een recht op de hemel zou geven. Zij sterven, omdat zij in Adam gevallen zijn. Welk een droevig gevolg van geboorte uit gevallen ouders! Hoe smekend zien die arme kleinen u aan, te midden van hun lijden! 't Is alsof zij u wilden vragen, waarom zij zoveel pijn moeten doorstaan. Onze droefheid is te groter, omdat wij niet in staat zijn hulp te bieden, en omdat de gedachte ons vervult, welk een geheimzinnige band van zonde en lijden ons gehele menselijk geslacht verenigt.

De smart van de stervende kleine is een bewijs van Adams val en van zijn delen in de gevolgen van die val. Maar de lieve kleinen zullen wederom leven, omdat Jezus is gestorven en opgestaan, en omdat zij in Hem gerekend worden. Zij sterven, wat dit leven betreft, voor een zonde die zij niet bedreven hebben; maar zij zullen ook het eeuwige leven ontvangen door ene gerechtigheid die de hun niet is, de gerechtigheid van Jezus Christus, die hen heeft vrijgekocht. Wij weten weinig van de zaak af, maar wij mogen toch met recht veronderstellen dat zij wedergeboren worden, alvorens zij de hemel binnengaan, want wat uit vlees geboren is, is vlees; en om nu de geestelijke wereld te kunnen binnengaan, moeten zij uit de Geest geboren zijn.

Maar wat ook in hen gewrocht zij, het is duidelijk dat zij het Koninkrijk niet binnengaan, door de kracht van hun verstand, hun wil of verdienste, maar dat het is een vrucht van vrije genade, geheel onafhankelijk van iets dat zij hebben gedaan of gevoeld. En evenzeer moet gij dat Koninkrijk van de hemelen binnengaan door vrije genade, en niet door uw eigen kracht of verdienste. Gij zult zo uitsluitend door genade in de hemel komen, als hadt gij nimmer een godzalig leven geleid, of een enkele deugd in beoefening gebracht.

Nu moeten wij nog spreken over een ander soort kinderen, en wel die, welke de jaren van de kindsheid te boven zijn, en dus in staat zijn werkelijke zonden te bedrijven, tot kennis van Christus te geraken, en zich te bekeren. Velen van hun gaan het Koninkrijk van de hemelen binnen door het geloof; nu, evenals deze kinderen het Koninkrijk ontvangen, zo moeten wij het ontvangen. Hoe ontvangen de kinderen het? Ik antwoord: een kind ontvangt het evangelie nederig, met een eenvoudig geloof, zonder wereldsgezindheid. Kinderen worden ons niet voorgelaten als een voorbeeld in alle dingen, want zij hebben fouten die wij moeten vermijden, maar in dit opzicht worden zij geprezen, de wijze waarop zij het Koninkrijk ontvangen. Hoe ontvangt een kind het? In de eerste plaats, ootmoedig. Het is ootmoedig genoeg om geen

vooroordelen te hebben. Neem eens een jong kind en vertel het van Jezus de Zaligmaker, en indien God de geschiedenis van het kruis zegent, en het kind gelooft, dan ontvangt het kind het zonder enig onjuist denkbeeld of verkeerd inzicht.

Menig volwassene gaat het Evangelie horen met de gedachte, dat Christus een gewoon mens is; hij kan dat vooroordeel niet kwijtraken, en daarom ontvangt hij Christus Jezus de Heere niet. Een ander komt om het woord te horen met de herinnering aan alles, wat hij gehoord of gelezen heeft, van ongeloof, ketterij en heiligschennis. Hoe kan hij geloven, zolang dit alles niet wordt weggenomen?

Een ander komt met een hart vol eigengerechtigheid, met vertrouwen op de tussenkomst van de priester of op de een of anderen vorm van godsdienstplechtigheid. Konden wij al deze hindernissen uit de weg ruimen, dan zou er een straal van hoop zijn, maar al deze dingen zijn zoveel beletselen. Maar onze lieve kinderen wanneer zij luisteren naar het verhaal van Gods liefde in Christus, hebben geen enkel van deze vooroordelen te overwinnen.

Waarschijnlijk weten zij niet eens dat de mensen zulke tegenbedenkingen hebben uitgevonden, en zo zijn zij zalig in hun onwetendheid! Zij zullen er spoedig genoeg kennis mee maken, maar voor het tegenwoordige nemen zij het Woord gretig aan. Nu, wat wij grotelijks nodig hebben, is bevrijd te worden van onze eigen wijsheid, Evenals uw kleine jongen of uw klein meisje moet geloven, zo moet gij het ook doen. Er is slechts één weg voor de eenvoudige schaapherder en voor de geleerde, voor de wijsgeer en de boer. Een jong kind neemt Christus ootmoedig aan, zonder te dromen van verdienste of van recht. Ik kan mij niet herinneren ooit gehoord te hebben dat een kind door eigen gerechtigheid verhinderd werd tot Christus te komen.

Hoofdstuk 6

"GELIJK EEN KINDEKE"

Toen onze Zaligmaker de kinderen zegende, was Hij op Zijn laatste reis naar Jeruzalem. Het was dus een laatste zegen, die Hij aan die kleinen meegaf, en dit doet ons denken aan het feit, dat wij onder Zijn afscheidswaarden tot Zijn discipelen uitgesproken, vóór Zijn hemelvaart, de tedere opdracht vinden, "hoedt Mijne lammeren!" De Groote Herder van het volk Israël, "die de lammeren in Zijn armen

vergadert, en in Zijn schoot draagt", was geheel en al van Zijn taak vervuld en daarom kon men verwachten, dat Hij, toen Hij zich op de afscheidsreis bevond, Zijn rijkste zegeningen over de kinderen uitstortte.

Onze Heere Jezus Christus is lichamelijk niet in ons midden, maar wij weten waar Hij is, en dat Hij bekleed is met alle macht in de hemel en op aarde, om Zijn volk te zegenen: laat ons dus Zijn nabijheid zoeken. Laten wij Zijn aanraking zoeken in de gemeenschap van de heiligen, en de hulp inroepen van Zijn voorbede; ruimen wij in onze gebeden een plaats in voor de noden van anderen, en daaronder in de eerste plaats van die van onze kinderen, ja van alle kinderen. Wij weten meer van Jezus dan de vrouwen in Palestina in de tijd waarin Hij leefde, dus moeten wij nog ijveriger zijn dan zij waren, om onze kinderen tot Hem te brengen opdat Hij ze moge zegenen, en zij mogen worden aangenomen in Hem, evenals wij zelf. Jezus is bereid om te zegenen.

Hij is niet veranderd van natuur, of verarmd in genade; evenals Hij nog steeds zondaars ontvangt, evenzeer breidt Hij zijn zegenende handen uit over de kinderen. Laat dus niemand onzer, hetzij ouders of onderwijzers, rusten, alvorens wij onze kinderen tot Hem gebracht hebben, en Hij ze zo heeft gezegend dat wij er zeker van zijn dat zij het Koninkrijk van de hemelen zijn ingegaan. Onze Heiland, ziende dat Zijn discipelen niet slechts aarzelden om de kinderen bij Hem toe te laten, maar zelfs degenen die ze brachten, berispten, was hierover zeer vertoord, en Hij riep hen tot Zich om hen te recht te wijzen. Hij zei hun dus dat, in plaats van de kinderen te beschouwen als lastige indringers, Hij hen hartelijk welkom heette; in plaats van te worden tegengehouden, hadden zij er het volste recht op te worde toegelaten, omdat Zijn bestond uit kinderen en uit degenen, die de kinderen gelijk wilden zijn.

Wat meer is, Hij verklaarde, dat niemand dat Koninkrijk zou binnengaan, tenzij hij wilde binnenkomen op dezelfde wijze als de kinderkens. Hij sprak met Goddelijk gezag, gebruik makende van dat nadrukkelijke "Voorwaar", en Hij sprak met de kracht van Zijn eigen persoonlijk gezag: "Zeg Ik u". Deze inleidende uitdrukkingen moeten dienen om onze eerbiedige aandacht te vestigen op de omstandigheid, dat wel verre van het als iets ongewoons of vreemds te beschouwen, dat kinderen in het Koninkrijk zouden worden toegelaten, niemand in dat Koninkrijk kan komen tenzij Hij het Evangelie aanneemt gelijk een kindeke.

Het is vrijwel duidelijk, dat de discipelen van mening waren, dat de tijd voor hun Meester veel te kostbaar was om zich met zulke onbeduidende jonge kinderen bezig te houden. Was het een hoogst aanzienlijk persoon geweest, die tot Jezus wenste te komen, voorzeker zouden Petrus en de overige discipelen zich om het zeerst beijverd hebben Hem een doortocht te banen, maar ziet ge, het waren slechts enige arme vrouwen met haar zuigelingen, jongens en meisjes. Ware het een gewoon mens geweest, dan zouden ze hem niet hebben afgewezen met een berisping. Maar die kleine kinderen en zuigelingen! Het was toch te erg om hunnentwil hun Meester in Zijn onderwijs te storen. Het woord, dat in de grondtekst gebruikt wordt, wijst op kinderen van uiteenlopende leeftijd, van zuigelingen af tot knapen en meisjes van twaalf jaren; stellig, Jezus had genoeg te doen zonder zich met zulke jonge kinderen in te laten. Zijn gedachten werden door gewichtiger zaken in beslag genomen, en er waren gewichtiger belangen te behartigen.

De kinderen waren nog zo klein, daaraan kon Hij Zijn aandacht toch niet wijden, dachten de discipelen bij zichzelf. Maar als er sprake is van onbeduidendheid, wie kan dan hopen de Goddelijke aandacht waardig te zijn? Als wij denken dat kinderen gering zijn in Zijn oog, wat zijn wij dan? "Hij werpt de eilanden henen als dun stof, de inwoners der aarde zijn als sprinkhanen, ja wij allen zijn als niets voor Hem." Indien wij ootmoedig waren, zouden wij uitroepen: Heere, wat is de mens dat Gij van zijn gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? Indien wij ons inbeelden, dat de Heere het kleine en geringe niet aanziet, wat denken wij dan van een tekst als deze: "Worden niet twee musjes verkocht voor één penningske? en niet één ervan wordt van God vergeten!" Zou God zorgen voor de mussen, en zou Hij zich niet bekommeren om de kindekens?

Dat denkbeeld van geringschatten moet gij onmiddellijk laten varen. "De Heere is hoog, nochtans ziet Hij de nederige aan." Maar zijn kleine kinderen wel zo onbeduidend? Is de hemel niet met hen bevolkt? Is het uw overtuiging niet, het is de mijne, dat zij een aanmerkelijk deel uitmaken van de bewoners des hemels. Ontelbare kindervoetjes trippelen rond in de straten van het Nieuw-Jeruzalem. Weggerukt van de moederborst, eer zij werkelijke zonde hadden bedreven, bevrijd van de moeilijke reis door dit aardse leven, zien zij altijd het aangezicht van onze Vader, die in de hemelen is. Hunner is het Koninkrijk van de hemelen." Wilt gij hen dan onbeduidend noemen? Kinderen maken de grote meerderheid uit van de gemeente der uitverkorenen; durft gij hen

geringschatten? Ik zou de zaak willen omkeren en de volwassenen onbeduidend noemen, want onder hen wordt slechts een zeer klein overblijfsel gevonden, dat de Heere vreest. Daarenboven, vele kinderen worden gespaard om op te groeien tot mannen en vrouwen, en dus mogen wij een kind niet geringschatten. Het kind is de vader van de man. In het kind zijn grote vermogens en talenten aanwezig. Die talenten zijn nog onontwikkeld, maar zij zijn er, en wie ze gering acht, of er mee beuzelt, schaadt de man.

Wie het gemoed van een knaap in verzoeking brengt, kan de ziel van de man verwoesten., Een geringe dwaling, gefluisterd in het oor van de jongeling, kan dodelijk werken in de man, wanneer het langzaam werkend vergif ten slotte een levensdeel zal hebben aangetast. Het onkruid, dat wordt uitgestrooid, in de voren van de akker des kinderlijke leeftijd, zal opgroeien met de knaap, tot rijpheid komen in de jongeling, en eerst uitlopen in een droevige ondergang, wanneer hij zelf wegwijnt.

Aan de anderen kant zal een waarheid, die in het kinderhart is gezaaid, ontkiemen, en als het kind een man geworden is, zal de vrucht aanschouwd worden. Het kind dat daarginds in de klasse zit te luisteren naar de vriendelijke stem van de onderwijzer, wie zegt u dat het niet eenmaal blijken zal een Luther te zijn, die de wereld in beroering brengt met zijn krachtige belijdenis van de waarheid?

Wie van onze kan het zeggen? In elk geval met de waarheid in zijn hart, zal de jongen opgroeien om de Heere te eren en te vrezen, en zo zal hij helpen om een goddelijk zaad in het leven te behouden in deze kwade dagen. Laat dus niemand de kinderen geringschatten, of hen voor onbeduidend houden. Ik vraag voor hen een ereplaats! Ik vraag dat, indien anderen worden teruggehouden door hun weifelen, in elk geval ruim baan te mogen maken voor de kleinen.

Zij zijn de toekomst van de wereld. Het verleden is voorbij, en wij kunnen er niets aan veranderen, zelfs het tegenwoordige ontglipt ons, terwijl wij erop staren, maar onze hoop is op de toekomst gevestigd; daarom, met uw verlot, maak plaats voor de kinderen, plaats voor de knapen en meisjes!

Ik houd het er voordat deze apostelen, als volwassen lieden, van mening waren dat de ontwikkeling van kinderen nog te onbeduidend was. Al de gedachten dier kleinen worden ingenomen door het spel en de

genietingen van de kinderlijken leeftijd. Zij zullen het ook slechts als een vermaak beschouwen als Jezus hen in Zijn armen neemt en hen omhelst; het zal voor hen slechts een vluchtig genot zijn, en zij zullen niet het minste denkbeeld hebben van de ernst der zaak! Welzeker!

onbeduidend, zegt ge? Zijn kinderen zo beuzelachtig? Maar zijt gij zelf niet evenzeer beuzelachtig? Wanneer wij eens gingen vergelijken, wie zouden dan wel de grootste beuzelaars zijn, kinderen of mannen en vrouwen?

Wat is er beuzelachtiger te bedenken voor een man dan te leven, om slechts jacht te maken op zingenot, of voor een vrouw, die geen andere bezigheid kent dan zich fraai te kleden, en de tijd in gezelschappen door te brengen? Wat zeg ik? Wat is het opeenstapelen van rijkdommen anders dan een ellendige beuzeling? Niets anders dan kinderspel, zonder het genot daaraan verbonden. De meeste mensen verbeuzelen hun tijd op groter schaal of in ruimer mate dan kinderen en dat is het enig onderscheid. Wanneer kinderen zich vermaken, spelen zij met kleine dingen, hun speelgoed is breekbaar, het is er immers op gemaakt dat er mede gespeeld wordt en dat het stuk gaat? Het kind doet er slechts mee wat het doen moet!

Maar helaas, ik ken mannen en vrouwen, die spelen met het heil van hun ziel, met hemel en hel, met hun eeuwige belangen; zij spelen met Gods Woord, met de Zoon van God, met God zelf! Beschuldig de kinderen toch niet dat zij beuzelachtig zijn, want hun spel is dikwijls even ernstig gemeend en zeker even nuttig als hetgeen de mensen najagen. Verreweg de meeste beraadslagingen van onze Senatoren en de woordenstrijd in onze Parlementen zijn erger dan kinderspel. Het spel van de oorlog is veel groter dwaasheid dan de luidruchtigste onzer jongensspelen. Gij moet dus de kinderen niet geringschatten of onbeduidend achten, wanneer de gehele wereld dwaas en onverstandig is.

Och! zeggen ze, maar indien wij die kinderen zoude toelaten tot Christus te komen, en Hij Zijn zegenende handen over hen zou uitbreiden, dan zullen zij dit toch spoedig vergeten. Hoe vriendelijk ook Zijn blik, en hoe indrukwekkend Zijn woorden mochten zijn, zij zullen spoedig tot hun spel terugkeren, en hun zwak geheugen zal er niets van bewaren! Wij moeten deze tegenwerping op dezelfde wijze weerleggen als de andere. Vergeten volwassen personen niet? Hoe vergeetachtig is het geslacht, tot wie de meeste predikers het woord richten! Voorwaar, dit is een geslacht, gelijk aan dat waarvan Jesaja zei: "Gebod op gebod, gebod op

gebod; regel op regel, regel op regel; hier een weinig, daar een weinig." Helaas! voor velen is het nodig dat het Evangelie hun telkens en telkens weer gepredikt wordt, totdat de prediker bijna uitgeput is van zijn hopeloze arbeid, want zij zijn gelijk aan de man, die zijn aangeboren gelaat bemerkt in een spiegel, en heengaande, vergeet hoedanig hij was. Zij blijven maar voortleven in de zonde.

Het woord heeft geen blijvende plaats in hun harten verkregen. Vergeetachtigheid? Leg haar toch niet aan de kinderen ten laste, opdat de beschuldiging niet ten slotte op uw eigen hoofd wederkeren! Meent gij waarlijk dat de kinderen zo gemakkelijk vergeten? Ik geloof juist, dat de voorvallen die wij ons op latere leeftijd het best herinneren, die zijn, welke in onze vroegste kindsheid plaats grepen. Ik heb grijsaards de hand gedrukt, die bijna alles hadden vergeten wat gebeurd was tussen hun ouderdom en de jaren van hun kindsheid. Maar onbetekenende voorvallen uit hun vroegste jeugd, gezangen die zij geleerd hadden aan de schoot hunner moeder, woorden opgevangen van de lippen van vader of zuster, waren niet uit hun geheugen verdwenen. Stemmen uit lang vervlogen kinderjaren weerklinken door het gehele leven.

De les die het eerst geleerd werd, wordt gewoonlijk het laatst vergeten; de jonge kinderen die zich door de Zaligmaker hoorden zegenen zouden dit nooit vergeten. De trekken van Zijn gelaat zouden onuitwisbaar in hun harten gegrift zijn, en nimmer zouden zij Zijn vriendelijke en tedere glimlach vergeten. O, gij Petrus, Jacobus en Johannes, en al gij anderen, gij hebt u allen deerlijk vergist, en daarom moet gij de kinderen tot Jezus laten komen! Misschien meenden zij ook wel dat de kinderen niet ontwikkeld genoeg waren. De Heere Jezus toch sprak over zulke wondervolle zaken, dat men toch niet denken kon, dat kinderen in staat zouden zijn ze in zich op te nemen. En toch is dit een schromelijke dwaling, want kinderen nemen zeer gemakkelijk het onderwijs van onze Zaligmaker aan.

Er is geen boek waaruit zij zo snel leren lezen, als uit het Nieuwe Testament. De woorden van Jezus zijn zo kinderlijk en zo geschikt om door kinderen te worden verstaan, dat zij ze beter in zich opnemen dan de woorden van enig mensenkind, hoe eenvoudig overigens ook bedoeld. Wat voor soort van ontwikkeling wordt er vereist? Vermogen om te geloven? Ik verzeker u dat kinderen daarvan meer bezitten dan volwassen lieden. Ik spreek nu niet van de geestelijke zijde van het geloof, maar wat de verstandelijke hoedanigheid betreft, bezit het kind in zeer grote mate het vermogen om te geloven. Dat vermogen is nog

niet overspannen door bijgeloof, of bedorven door de leugen, of verlamd door goddeloos ongeloof. Wanneer slechts de Heilige Geest dat vermogen heiligt, is het in overvloedige mate aanwezig, om zich als een onwankelbaar vertrouwen op God te openbaren. In welk opzicht ontbreekt het kinderen aan vermogen? Zijn zij niet instaat om berouw te gevoelen? Dat mag men stellig niet beweren: ik heb een klein meisje gekend dat zich ziek schreide, omdat zij kwaad had gedaan.

Een teder geweten heeft menige knaap bedroefd doen zijn, wanneer hij zich een overtreding bewust was. Zijn er niet sommigen onder ons, die zich herinneren hoe scherp de pijlen van schuldbewustzijn in ons geweten drongen, toon wij nog kinderen waren? Ik herinner mij duidelijk de tijd, toen mijn zonden mij geen rust lieten, en ik, hoewel nog slechts een knaap, de Heere zocht in angst en droefheid. Kinderen zijn genoeg in staat om berouw te gevoelen, indien het door God de Heiligen Geest in hun hart wordt gewerkt. Dit is geen verbeelding, want wij zijn zelf de levende getuige.

Wat voor vermogen ontbreekt de kinderen dan? Wel, hun verstand is niet voldoende ontwikkeld, zegt de een; verstand? Waarvan? Indien de leer van Jezus, naar de opvatting van de modernen, zulk een verheven onzin bevatte dat niemand dan zij die tot de zogenaamde ontwikkelde klasse behoren, er uit wijs konden worden, dan zou zij misschien boven de bevatting van kinderen gaan; maar indien het werkelijk het Evangelie is van de Bijbel, dan zijn er doorwaadbare plaatsen in, waar het kleinste lam van Jezus' kudde veilig kan doorgaan, zonder vrees met de stroom te zullen afdrijven.

Het is waar dat er in de Heilige Schrift diepten zijn, waar de Leviathans onder u mogen duiken, zonder ooit de bodem te vinden, maar de kennis van deze diepten is niet nodig voor uw zaligheid, anders zouden er weinigen onzer zalig worden. De dingen die nodig zijn voor onze zaligheid, zijn zo buitengewoon eenvoudig, dat geen enkel kind behoeft te vrezen dat het niet zal kunnen verstaan, wat tot zijn eeuwigen vrede dient. De gekruiste Christus is niet een raadsel voor de wijzen, maar een eenvoudige waarheid voor eenvoudige lieden; inderdaad, het is vaste spijzen voor de volwassenen en tegelijkertijd melk voor de zuigelingen. Zou gij willen beweren dat kinderen niet kunnen liefhebben? Dat is ten slotte een van de voornaamste punten in het Christelijk leven; zou gij menen dat kinderen het niet zover konden brengen? Neen, dat zou gij niet durven beweren, want gij weet maar al te goed dat de gave om lief

te hebben bij een kind zeer groot is. Gave God dat ze bij ons maar in even ruime mate aanwezig ware!

Om de gedachten van de apostelen zo kort mogelijk saam te vatten, willen wij het aldus zeggen: zij meende dat de kinderen niet tot Christus mochten komen, omdat die kinderen niet aan hen gelijk waren, omdat ze nog niet waren opgegroeid tot mannen en vrouwen. Dus in hun ogen was een kind niet groot genoeg, niet krachtig genoeg, niet ontwikkeld genoeg om door Jezus gezegend te worden! Zij dachten dus ongeveer: een kind moet niet komen tot de Meester, omdat het nog geen man geworden is hoezeer keert de gezegende Heiland de zaak om, door te zeggen: zeg niet dat het kind niet mag komen tenzij het een man geworden is, maar wees verzekerd dat gij niet moogt komen, alvorens gij een kindeke geworden zijt!

Het is voor het kind geen bezwaar dat het niet gelijk is aan u, maar de moeilijkheid voor u is hierin gelegen, dat gij niet zijt als een kind. In plaats dat het kind zou moeten wachten totdat het een man is geworden, is het juist de man die een nieuw leven moet beginnen, en die een kind gelijk moet worden. "Wie het Koninkrijk van de hemelen niet zal ontvangen als een kindeke, zal geenszins in hetzelfde komen." De woorden des Heeren zijn een volledig en alles afdoend antwoord op de gedachten van Zijn discipelen, en wij allen moeten als wij zo lezen, er wijsheid uit leren.

Laat ons niet zeggen: "gave God, dat mijn kind reeds tot wasdom ware gekomen, om, evenals ik zelf, tot Christus te kunnen gaan; maar laat ons veeleer wensen, dat wij meer van hun gelijk mochten zijn, dat wij veel konden vergeten van wat wij nu weten, dat wij konden worden rein gewassen van gewoonten en vooroordelen, dat wij van voren af aan konden beginnen met de frisheid, de eenvoud, de opgewektheid van een kind! Als wij bidden om geestelijk kindschap, dan zet de Schrift haar zegel op dit gebed, want er staat geschreven: "tenzij iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk niet zien." En wederom "indien gij u niet verandert, en wordt gelijk de kindekens, zo zult gij het Koninkrijk van de hemelen geenszins ingaan!"

Nu vraag ik mij af of er onder u zijn, die soortgelijke gedachten koesteren als de discipelen. Het zou mij niet verwonderen indien zulks het geval ware. Ik hoop wel dat het niet meer zo menigvuldig voorkomt als enigen tijd geleden, maar ik zag soms oudere lieden een sterke verdenking aan de dag leggen tegenover jeugdige godsvrucht. De

ouderen schudden het hoofd bij het denkbeeld dat wij kinderen in de
gemeenschap der kerk opnamen. Sommigen hadden zelfs de moed van
zulke jeugdige belijders te spreken als "slechts een troepje meisjes en
knapen", alsof dit de zaak te erger maakte.

Velen zetten een zeer twijfelachtig gezicht als zij van een bekeerd kind
horen gewagen, tenzij het kind spoedig sterft, want dan zijn zij bereid er
alles van te geloven. Indien het kind blijft leven, dan zijn ze erop
bedacht, een zeer streng onderzoek in te stellen. Het moet vooral goed
op de hoogte zijn van de leer, en vooral buitengewoon ernstig zijn. Niet
ieder volwassene is volkomen op de hoogte van de diepe
verborgenheden van het Woord, maar indien een jongeling ze niet weet,
wordt hij met de nek aangezien. Sommige lieden verwachten bijna
buitengewone wijsheid in een kind, alvorens zij kunnen geloven, dat het
een voorwerp is van goddelijke genade. Dit is afschuwelijk; en, indien
een gelovig kind handelt als een kind, zijn er sommigen die zichzelf voor
vaders in Christus houden, die zijn bekering menen te moeten
betwijfelen.

Alsof bekering tot Christus op eens iemand twintig jaar ouder maakte!
Natuurlijk moet zulk een jeugdig Christen niet meer deelnemen aan enig
spel, of op zijn gewone kinderlijke manier spreken, of de ouderen
zouden ontstemd zijn, want het is iets dat vanzelf spreekt, dat zodra een
knaap bekeerd wordt, hij een oud mannetje moet worden. Ik heb in de
Schrift nimmer iets kunnen vinden, dat deze theorie bevestigt, maar men
moet erkennen, dat men zich niet zozeer om de uitspraken van de Schrift
bekommert, als om het oordeel van ervaren Christenen, en algemeen
was men het denkbeeld toegedaan, dat men zulke jeugdige bekeerlingen
eerst eens moest laten overzomeren en overwinteren, alvorens ze in de
gewijde gemeenschap van de kerk toe te laten.

Nu, indien er nog in uw midden zijn, die soortgelijke denkbeelden
koesteren, tracht er u dan zo spoedig mogelijk van te bevrijden, want ze
zijn ten enenmale verkeerd. Indien er op dit ogenblik twee belijders vóór
mij stonden, een kind en een man, en ik ontving omtrent ieder hunner
hetzelfde getuigenis, dan zou ik niet meer recht hebben om het kind te
wantrouwen dan de man; ja, indien er sprake van twijfel ware, dan zou
ik eerder den volwassene wantrouwen dan het kind. Het laatste kan véél
minder verdacht worden van huichelarij dan de man, omdat men het
niet zo licht zal kunnen beschuldigen van napraterij. In elk geval, leer gij
uit de woorden van uw Meester, dat het niet uw voornaamste zorg moet

zijn, het kind gelijk te maken aan u zelf, maar dat gij het zijt die moet worden veranderd, totdat gij gelijk zijt aan het kind.

Hoofdstuk 7

"HOED MIJNE LAMMEREN"

De beweegreden om de lammeren te hoeden, was dat hij hierin zijn Meester moest dienen, en niet zichzelf. Indien Petrus de eerste paus van Rome geweest ware, en meer gelijk aan zijn opvolgers, (hetgeen hij natuurlijk niet was,) dan zou het zeer gepast geweest zijn, indien de Heere tot hem gezegd had "hoed uw schapen! Ik draag die taak aan u over, o gij Petrus! Mijn plaatsbekleder aarde!" Nee, nogmaals neen; Petrus moet ze hoeden, maar het zijn niet zijne, het zijn Christus lammeren. Het werk dat gij voor Jezus hebt te verrichten, mijn broeders en zusters, is in generlei opzicht voor u zelf. De kinderen van de gemeente zijn niet uwe kinderen, maar "zij zijn van Christus."

De vermaning, eenmaal door Paulus uitgesproken, was: "Draag zorg voor de gemeente Gods;" eg Petrus zelf schrijft in zijn brief: "Weid de kudde Gods die onder u is, hebbende opzicht daarover, niet uit dwang maar gewilliglijk, niet om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed." Wat deze lammeren ook mogen worden, de ere is voor de Meester, en niet voor de dienstknecht, en alle tijd die eraan besteed is, en alle arbeid eraan ten koste gelegd, en alle inspanning die ertoe vereist wordt, moet geheel en al strekken tot lof van Hem, Wiens deze lammeren zijn. Maar hoewel deze taak grote zelfverloochening vereist, is zij tegelijkertijd liefelijk en eervol, en wij mogen er ons aan wijden, wetende dat het een der heerlijkste diensten is, die wij kunnen verrichten. Jezus zegt: "Mijne lammeren, Mijne schapen."

Denk daar eens aan, en verwonder u dan veeleer dat Jezus hen aan onze zorgen zou toevertrouwen. Arme Petrus! Voorzeker, toen die maaltijd begon, gevoelde hij zich niet op zijn gemak. Als ik mij verplaats in zijn toestand, weet ik wel dat ik niet graag over de tafel heen Jezus blinken zou ontmoet hebben, als ik mij herinnerde dat ik Hem met vloeken en eden had verloochend. De Heere wilde Petrus geheel en al op zijn gemak brengen, door hem te laten getuigen van Zijn liefde, die hij zo ernstig had doen betwijfelen. Als een goed Heelmeester peilt Hij de wonde op

de rechte plaats. Hij vraagt: "Hebt gij Mij lief?" Niet omdat Jezus twijfelde aan Petrus' liefde, maar opdat deze zelfzekerheid, mocht erlangen door een nieuwe belijdenis: "Ja Heere, Gij weet dat ik U liefheb!" De Heere wil met de afgedwaalde gedurende enige minuten een twistzaak houden, opdat er nimmermeer een twistzaak tussen hen zijn mocht.

Toen Petrus zei: "Ja Heere, Gij weet dat ik U liefheb," heb "hadt gij zeker gedacht dat de Heere geantwoord zou hebben: "En Ik heb u lief, Petrus!" Maar dat zei Hij niet, en toch zei Hij het wel. Misschien vatte Petrus Zijn bedoeling niet, maar wij verstaan haar, want wij zijn niet verlegen, gelijk Petrus op die gedenkwaardige morgen. Jezus zei inderdaad: Ik heb u zo lief, dat Ik u toevertrouw wat Ik heb gekocht tot de prijs van Mijn bloed. Het dierbaarste dat Ik op de wereld heb, is Mijn kudde.

Zie, Simon! Ik heb in u zulk een groot vertrouwen, Ik verlaat mij zo volkomen op uw oprechtheid, als een beminnaar van Mijn naam, dat Ik u maak tot een herder van Mijn schapen. Zij zijn alles, wat Ik op aarde heb; Ik heb voor hen alles gegeven, Mijn leven zelfs, en nu Simon, zoon van Jona, Ik draag u op, voor hen te zorgen! O, het waren zeer vriendelijke woorden. Het was alsof het hart van Christus zich geheel en al voor Petrus ontsloot, en Hij tot hem zei: "treedt binnen, om mijne tederste zorgen met Mij te delen," Jezus geloofde zo zeker de belijdenis door Petrus afgelegd, dat Hij hem dat niet zei in zoveel woorden, maar in daden. Tot driemaal toe zei Hij: "Weid mijn lammeren; weid mijn schapen; hoed mijn schapen," om hem te tonen hoe lief Hij hem had. Wanneer de Heere Jezus iemand zeer liefheeft, geeft Hij hem veel te arbeiden of veel te lijden. Velen van onze zijn als een vuurbrand uit het vuur gerukt, want wij waren "vijanden Gods, door de boze werken;" en nu zijn wij leden van Zijn kerk en behoren tot Zijn vrienden, en onze Zaligmaker vertrouwt ons Zijn kudde toe.

Ik vraag mijzelf af, of de vader van de verloren zoon, na diens terugkeer in de ouderlijke woning, hem op de marktdag naar de markt zond om tarwe te verkopen en het geld thuis te brengen. De meesten van u zouden in zijn geval gezegd hebben: ik ben blijde dat de jongen weer thuis is; ik zal zijn ouderen broeder zenden om zaken te doen, want hij was altijd bij mij." Wat mijzelf betreft, de Heere Jezus ontfermde Zich over mij, als over een armen, verloren zoon, en niet lang daarna vertrouwde Hij mij de bediening des Evangelies toe, de grootste aller schatten, dit was een heerlijk teken van Zijn liefde. Ik ken tenminste geen

grotere. De opdracht, die Hij aan Petrus gaf, toonde aan hoe volkomen de breuk was geheeld, hoe geheel de zonde was uitgedelgd, want Jezus nam de man, die Hem met vloeken en eden had verloochend, en droeg hem op Zijn lammeren en Zijn schapen te weiden en te hoeden. O, gezegende arbeid! Niet voor u zelf, en toch voor u zelf! Hij die zichzelf dient, zal zichzelf verliezen, maar hij die zichzelf verliest, dient zichzelf op de beste wijze.

De voornaamste drijfveer van een goed herder is liefde. Wij moeten Christus lammeren hoeden uit liefde. In de eerste plaats als een blijk van liefde. "Indien gij Mij liefhebt, bewaar Mijne geboden." Indien gij Mij liefhebt, hoed Mijne lammeren. Indien gij Christus liefhebt, toon het; toon het door anderen goed te doen, door u zelf te geven om anderen te helpen, opdat Jezus daaraan vreugde moge hebben. In de tweede plaats, als een versterking van de liefde. "Hoed Mijne lammeren," want wanneer gij Christus een weinig liefhebt, wanneer gij begint te arbeiden, zult gij Hem spoedig meer liefhebben. Liefde neemt toe, wanneer zij vlijtig geoefend wordt.

Het gaat er mede als met de arm van de smid, die toeneemt in kracht door het zwaaien met de hamer. Want de liefde is als een vlam, die zich voortdurend uitbreidt, en alles om zich heen verteert; en zo is de liefde tot Christus niet tevreden, zonder dat zij het gehele hart heeft vervuld. Behalve dat zij een versterking van de liefde is, is het hoede van de lammeren ook een uitstroming van liefde. Hoe dikwijls hebben wij de Heere gezegd in onze prediking, dat wij Hem liefhadden, en ik twijfel er niet aan of gij, onderwijzers, gevoelt meer het voorrecht van Jezus lief te hebben, wanneer gij werkt in uw klasse, dan wanneer gij alleen in uw huis zit. Iemand kan naar huis gaan, en terneder zitten en kermen: Er is een zaak die mij bezwaart, Mij droefenis en kommer baart, zonder een haarbreed verder te komen.

Maar zodra hij opstaat en begint voor Jezus te arbeiden, dan zal de zaak die hem bezwaart, spoedig uit de weg zijn geruimd, want de liefde zal zo krachtig uit zijn hart stromen dat hij er niet langer aan behoeft te twijfelen of zij daar wel aanwezig was. Laat ons dan in dezen gezegende arbeid voor Christus blijven, en daaraan al onze liefde geven. Het is een genot voor hen die Jezus liefhebben, te mogen arbeiden voor hun Heere, en tot de heerlijkste en verrukkelijkste vormen van dit hemels werk behoort het onderwijzen van jeugdige Christenen; de pogingen die worden aangewend om hen te doen toenemen in kennis en verstand, opdat zij krachtig mogen worden in de Heere.

Hoofdstuk 8

"DE KNAAP TIMOTHEUS EN ZIJNE OPVOEDSTER"

In de tijd waarin wij leven, en waarin helaas! Het aantal Christelijke moeders en grootmoeders zo gering is, heeft de kerk het nodig geoordeeld het gewone onderwijs dat kinderen ontvangen, aan te vullen door een onderricht, dat onder haar toezicht staat. Die kinderen, welke geen christelijke ouders hebben, neemt de kerk onder haar moederlijke zorg. Ik acht dit een zeer gezegende instelling, en ben zeer dankbaar gestemd. Jegens al onze broeders en zusters, die hun Zondagen, en ook een aanmerkelijk gedeelte van hun avonden in de week eraan geven, om kinderen van andere lieden te onderwijzen.

Zij trachten de plichten van vaders en moeders te vervullen om des Heeren wil, jegens die kinderen die door hun eigen ouders verwaarloosd worden, en daar doen zij goed aan. Laat toch geen christenouders in de dwaling vervallen van te menen dat de Zondagschool ten doel heeft hen van hun persoonlijke plichten te ontheffen. De voornaamste en natuurlijkste toestand is dat christenouders hun eigen kinderen opvoeden in de lering en vermaning des Heeren. Laat vrome grootmoeders en godvrezende moeders en hare echtgenoten er op toezien dat hun eigen knapen en meisjes goed in het boek des Heeren worden onderwezen.

Waar de ouders niet alzo gezind zijn, is het goed en verstandig dat godvrezende lieden zich er mede bemoeien. Het is christelijke arbeid wanneer anderen de taak op zich nemen die, door degenen die ertoe geroepen waren, verwaarloosd wordt. De Heere Jezus ziet met welgevallen neer op degenen die Zijn schapen weiden en Zijn lammeren hoeden, want het is niet Zijn wil, dat één van deze kleinen verloren ga. Timotheüs genoot het grote voorrecht onderwezen te worden door hen, die tot deze taak zelf geroepen waren; maar, waar dit grote voorrecht niet genoten kan worden, laat ons daar allen met Gods hulp wachten om de kinderen te bewaren voor de vreselijke schade die zij zouden lijden.

Komt, ernstige mannen en vrouwen, en wijdt u zelf aan deze heerlijke taak. Let op het onderwerp van de vermaning. "Van kindsbeen af hebt gij de heilige Schriften geweten;" men leerde hem het boek des Heeren met groten eerbied te beschouwen. Ik leg nadruk op het woord "heilige Schrift." Een van de voornaamste oogmerken van de Zondagschool moet

zijn, aan de kinderen groten eerbied in te boezemen voor dit heilig Boek, voor de van God ingegeven Schriften. De Joden hielden het Oude Testament in de grootste eer; en ofschoon velen van hun helaas! vervielen in een bijgelovige eerbied voor de letter, terwijl de geest hun vreemd bleef, moet men toch in hen prijzen dat zij met zo diepen eerbied vervuld waren voor de heilige godsspraken.

Vooraf wordt dit gevoel van eerbied gemist in de tegenwoordige tijd. Ik kom in aanraking met mensen die er vreemde begrippen op nahouden, maar ik maak mij niet half zo ongerust over hun begrippen, noch over het vreemde ervan, als over een zeker iets dat ik op de achtergrond bespeur van al die nieuwerwetse denkbeelden. Wanneer ik bemerk, dat ik, na aangetoond te hebben hoe onschriftuurlijk hun inzichten zijn, hun daarmee toch niets heb bewezen, omdat zij zich om de Schrift niet bekommeren, dan heb ik een veel gevaarlijker kwaad ontdekt, dan de een of andere onzuiverheid in de leer.

Die onverschilligheid voor de Schrift is in onze dagen de vloek voor de kerk. Wij kunnen tot op zekere hoogte vrede hebben met afwijkende denkbeelden, zolang wij bespeuren dat er een ernstige begeerte is, om zich aan de schrift te houden. Maar indien het zover komt, dat gij aan het Boek zelf weinig of geen gezag meer toekent, dan behoeven wij niet verder te redeneren: wij bevinden ons dan in een verschillend kamp, en hoe eer wij dit inzien hoe beter voor de betrokken partijen.

Indien wij een kerk van de Heeren willen hebben, dan moet de Heilige Schrift beschouwd worden als onfeilbaar en als zodanig worde geëerbiedigd. Deze Schrift is van Goddelijke ingeving, en niet de verzameling van duistere mythen en twijfelachtige overleveringen; ook is zij niet tot ons gekomen als het beste van alle boeken door mensen geschreven. De Schrift moet aan onze kinderen worden gegeven en door ons zelf worden aanvaard als de onfeilbare openbaring van God Drieenig.

Leg hier allen nadruk op; zeg uw kinderen dat het Woord van God een zuiver Woord is, gelijk het zilver beproefd uit het vuur komende, zevenmaal gelouterd wordt. Laat hun eerbied voor het Boek des Heeren onbegrensd zijn! Merk op, dat Timotheüs was onderwezen, niet slechts om eerbied te hebben voor goddelijke zaken in het algemeen, maar inzonderheid om de Heilige Schrift te kennen. Het onderwijs van zijn moeder en grootmoeder had tot voorwerp de Heilige Schrift. Onderstel dat wij de kinderen op de dag des Heeren om ons heen verzamelen, hen

vermaken, en hen helpen de tijd zo aangenaam mogelijk door te brengen; of dat wij hen onderrichten zoals we in de week doen in datgene wat hun in hun later leven nuttig kan zijn, wat hebben wij dan nog gedaan?

Niets, de Zondag of de gemeente van de Heeren waardig. Onderstel dat we de kinderen heel zorgvuldig onderrichten in de wetten en instellingen van onze eigen kerk, en wij verzuimen hen in te leiden in de Heilige Schrift; dat wij hen bekend maken met een boek, dat als het ware de standaard is van onze kerk, maar dat we hen niet grondig onderwijzen in de Bijbel, wat hebben wij dan nog gedaan? Dat zogenaamde standaardwerk is al of niet betrouwbaar; de mogelijkheid bestaat dus dat we onze kinderen waarheid afdwaling hebben onderwezen; maar houden wij ons aan de Heilige Schrift, dan kunnen wij niet dwalen.

Met zulk een standaard weten wij dat we ons aan de goede zijde bevinden. Dit boek is Gods Woord, en indien wij het onderwijzen, onderwijzen wij datgene wat de Heere welbehaaglijk is en waarover Hij Zijn zegen wil gebieden. Mijn waarde onderwijzers en onderwijzeressen – en ik spreek hier ook tot mijzelf – laat ons onderwijs toch meer en meer Schriftuurlijk zijn.

Trek het u niet aan, wanneer onze leerlingen vergeten wat wij zeggen, maar smeed hen toch te onthouden wat de Heere spreekt! Mogen de goddelijke waarheden van zonde, gerechtigheid, en het toekomstend oordeel in hun harten gegrift zijn! Dat de geopenbaarde waarheid aangaande de liefde van God de Vader, de genade van onzen Heere Jezus Christus en de werking des Heiligen Geestes nimmer door hen worden vergeten!

Mogen zij de kracht en de noodzakelijkheid leren kennen van Christus verzoenend bloed, de kracht van Zijn opstanding en de heerlijkheid van Zijn wederkomst! Moge de leer van de vrije genade als met een ijzeren griffel in hun verstand en als met de punt van een diamant in hun hart gegraveerd worden, om nooit te worden uitgewist! Indien wij hieraan kunnen arbeiden, hebben wij niet tevergeefs geleefd. Het schijnt ons toe dat het thans levend geslacht er zich op toelegt, hoe langer hoe meer af te wijken van de eeuwige waarheden Gods; maar wij willen niet vertwijfelen indien het Evangelie krachtig wordt ingeprent aan het opgroeiend geslacht. Er is nog een andere zaak: het schijnt dat de jonge

Timotheüs als knaap zo was onderwezen, dat het onderwijs vruchten droeg.

"Gij hebt de heilige Schriften geweten" zegt Paulus. Het is een voorname zaak wanneer men van een kind kan zeggen dat het "de Heilige Schriften geweten heeft". Gij kunt zeggen: "ik heb de kinderen in de Schrift onderwezen," maar dat zij de Schriften kennen, is nog een heel andere zaak. Kunt gij, volwassenen, allen zeggen dat; gij de Schriften kent? Ik vrees dat, hoewel de kennis over het algemeen toeneemt, de kennis van de Schriften hoe langer hoe zeldzamer wordt. Indien wij hier eens een onderzoek instelden, dan ben ik wel bevreesd dat erin uw midden zijn, die het er niet schitterend zouden afbrengen.

Maar hier wordt ons verhaald van een klein kind, dat de heilige Schriften kende, d w. z. dat het er zeer goed mede op de hoogte was. Kinderen kunnen dus die kennis verkrijgen, zij is in genen dele iets onbereikbaars. Indien God uw pogingen zegent, waarde vrienden, dan zullen uw kinderen alles weten van de Schrift wat zij nodig hebben om zalig te worden. Zij kunnen een even juist begrip hebben van zonde als hun moeder, een even duidelijk inzicht in de verlossing als hun grootmoeder, zij kunnen een even helder geloof hebben in Christus als een onzer.

De dingen die tot onzen vrede dienen behoeven geen langdurige ervaring om ons geschikt te maken ze te ontvangen; zij zijn voor de eenvoudige van hart. Zelfs de dwazen zullen niet dwalen! Het denkbeeld dat kinderen de volle waarheid des Evangelies niet zouden kunnen ontvangen, is een grote fout; want hun kinderlijke leeftijd is eerder een voor dan een nadeel, immers oudere lieden moeten worden als kleine kinderen, teneinde het Koninkrijk van de hemelen te kunnen binnengaan. Leg een goede grondslag bij de kinderen; laat uw arbeid bij de Zondagschool niet traag of onachtzaam geschieden.

Draag zorg dat de kinderen de heilige Schriften kennen. Ga veeleer te rade met de Schrift dan met enig boek van menselijk maaksel. Dit werk werd bezielde door een zaligmakend geloof. De schrift op zichzelf maakt niet zalig, maar zij is in staat iemand wijs te maken tot zaligheid. Het is zeer goed mogelijk dat kinderen de Schriften kennen, en toch nog geen kinderen Gods zijn.

Het geloof in Jezus Christus is die genade, die onmiddellijk zalig maakt. Vele lieve kinderen worden zo vroeg door God opgeroepen, dat wij

volstrekt niet nauwkeurig kunnen zeggen dat zij bekeerd zijn; maar zij zijn bekeerd: zij moeten te eniger tijd uit de dood zijn overgegaan in het leven. Gij zou niet kunnen zeggen bij eigen waarneming, op welk ogenblik van morgen de zon opging, maar zij is opgegaan; er was een ogenblik dat zij nog beneden de horizon was, en een ander ogenblik, dat zij er boven stond. Het ogenblik, wij mogen het waarnemen of niet, waarop een kind behouden wordt, is dat wanneer het gelooft in de Heere Jezus Christus.

Misschien hadden jaren geleden Lois en Eunice Timotheüs onderwezen in het Oude Testament, toen zij zelf de Heere Jezus nog niet kenden; en indien dit het geval was, hadden zij hem het type getoond zonder het anti-type, hem de vraagstukken voorgelegd zonder de antwoorden. Niettemin echter was het goed onderwijs, want het was de gehele waarheid, zoals zij die toen kenden. Hoeveel heerlijker is dus onze taak, daar wij in staat zijn hen zo duidelijk omtrent de Heere Jezus te onderwijzen, nu wij het Nieuwe Testament hebben om het Oude te verklaren! Mogen wij dan niet hopen dat onze kinderen, zelfs nog vroeger in hun leven dan Timotheüs, mogen verstaan dat Christus Jezus de hoofdinhoud is van de ganse Heilige Schrift, en zo door het geloof in Hem macht ontvangen om kinderen Gods te worden?

Ik noem dit hier, zo eenvoudig als de zaak is, omdat ik zo gaarne wilde dat al onze onderwijzers overtuigd zijn, dat, indien onze kinderen ook nog niet alle leerstellingen verstaan, en er nog diepere waarheden zijn die hun geest niet kan bevatten, zij toch behouden zijn zodra zij wijs zijn tot zaligheid door het geloof dat in Christus Jezus is. Het geloof in de Heere Jezus, zoals Hij ons wordt voorgesteld in de Schrift, maakt zonder twijfel zalig. "Indien gij van ganser harte gelooft" sprak Filippus tot de kamerling; en wij zeggen hetzelfde tot elk kind: "gij moogt uw geloof belijden, zodra gij maar het geringste vertrouwen in Christus hebt. Indien gij gelooft dat Jezus is de Christus, en gij u aan Hem overgeeft, zijt gij even waarachtig behouden alsof grijze haar uw hoofd versierden."

Door dit geloof in Christus Jezus maken wij vorderingen op de weg des heils. Op het ogenblik dat wij in Christus geloven, zijn wij behouden; maar wij zijn niet terstond zo wijs als wij zouden kunnen zijn en hopen te worden. Wij kunnen wedergeboren zijn zonder daarvan iets te bespeuren, maar het is wenselijk, dat we in staat zijn, rekenschap te geven van de hope die in ons is, en dat wij dus wijs zijn tot zaligheid. Door het geloof worden kinderen kleine discipelen, en door het geloof

gaan zij voort van kracht tot kracht. Hoe zullen wij vorderingen maken in de wijsheid? Niet door de weg des geloofs te verlaten, maar door te volharde in hetzelfde geloof in Christus Jezus, waarmee wij zijn aangevangen. In de school van de genade is het geloof het voorname middel, waardoor wij vorderingen kunnen maken in de wijsheid. Waart gij door het geloof in staat A. te zeggen en

B. en C. dan moet gij ook voortgaan door het geloof D. en Z. en F. te zeggen, tot gij het gehele alfabet door zijt, en ervaren in het Boek van de Wijsheid. Indien gij door het geloof het a.-b.-c. des geloofs kunt leren, dan moet gij door datzelfde geloof voortgaan totdat gij de klassieken kunt verstaan van volle verzekerdheid, en een Schriftgeleerde worden, wel onderwezen in de dingen des Koninkrijks. Houd u dus aan de praktijk des geloofs, waarvan zovelen zich afwenden. In deze dagen trachten de mensen vorderingen te maken door hetgeen zij denken noemen, en daarmee bedoelen zij dan ijdele inbeelding en vernuft. Wij kunnen door twijfel geen stap verder komen, wij kunnen slechts vorderingen maken door het geloof.

Er bestaat niet zoiets als "hulpstenen" van ons eigen dode ik; of het moesten zijn hulpmiddelen op de weg naar dood en verderf. De enige hulpmiddelen op de weg des levens, die de weg ten hemel is, worden gevonden in de goddelijke waarheid, die geopenbaard wordt aan ons geloof. Geloof in God en gij hebt vorderingen gemaakt. Laat ons dus bidden voor onze kinderen, dat zij voortdurend mogen toenemen in geloof en kennis, want de Schrift kan hen wijs maken tot zaligheid, maar alleen door het geloof dat in Christus Jezus is.

Het geloof is het doel, waarnaar gij moet streven; het geloof in de gezalfden en verhoogden Heiland. Dit is de ankerplaats waarheen wij onze kleine scheepjes zouden willen sturen, want daar zullen zij rusten in volmaakte veiligheid. Wanneer grondig onderricht in de Heilige Schrift gepaard gaat met zaligmakend geloof, wordt er een degelijk karakter gevormd. De man, die van kindsbeen af de Heilige Schriften geweten heeft, zal, wanneer hij door een waarachtig geloof Christus wordt ingelijfd, geworteld en gefundeerd zijn op de blijvende grondslag van het onveranderlijke Woord van God. O, gij onderwijzers en onderwijzeressen, ziet toe wat gij doet! In uw scholen zitten onze toekomstige Evangeliepredikers. In die klasse van jeugdige kinderen bevindt zich een toekomstige zendeling naar een ver gelegen land. Misschien ziet gij aan uw leiding toevertrouwd, mijn zuster, één die later

zal blijken een vader in Israël te zijn. Onder uw hoede, mijn broeder, bevinden er zich die later geroepen zullen worden de banier des Heeren te verheffen te midden van drommen vijanden. De eeuwen zien op u telkens wanneer gij uwe klasse om u heen schaart. O, moge God u helpen om uw taak goed ten uitvoer te brengen. Wij bidden eenparig dat onze Heere Jezus Christus onze Zondagscholen moge zegenen van nu aan tot de dag van Zijn wederkomst. "Wat hebt gij daar voor een' dienst?" (Exod. 12: 26). Wij moeten alles in deze wereld bezien in het licht der verzoening, eerst dan zullen wij het recht zien.

Het maakt een groot verschil of gij de voorzienigheid beschouwt van het standpunt van menselijke verdienste of van de voet van het kruis. Wij zien niets zoals het waarlijk is, tenzij Jezus ons licht is. Alles wordt gezien zoals het werkelijk is, wanneer gij ziet door het glas van het offer van de verzoening. Gebruik slechts deze telescoop van het kruis, en gij zult ver en duidelijk zien; bezie zondaars door het kruis; bezie de vromen door het kruis; bezie de zonde door het kruis; bezie de vreugden en de smarten van de wereld door het kruis; bezie hemel en hel door het kruis. Let er op welk een grote kracht werd toegekend aan het bloed van het Paaslam, en leer dan hieruit verstaan hoe groot de kracht is van het offer van Christus, want Christus is alles.

Wij lezen in Deuteronomium, in het 6' Hoofdst. 8' en 9' vers, aangaande de geboden des Heeren: "Ook zult gij ze tot een teken binden op uw hand en zij zullen u tot voorhoofdspannels zijn tussen uw ogen; en gij zult ze op de posten uws huizes en aan uw poorten schrijven". Let er dus op dat de wet geschreven is als een herinnering aan het bloed. In Zwitserland hebt ge in Protestantse dorpen wel bijbelteksten boven de deur gelezen. Ik zou wel willen dat wij in Engeland ook die gewoonte hadden. Welk een middel om het Evangelie te prediken aan voorbijtrekkende reizigers, indien teksten uit de Heilige Schrift boven de deur van de woningen van de Christenen stonden!

Het zou misschien uitgemaakt worden voor Farizees, maar dat zouden wij te boven komen. Er zijn in de dagen, waarin wij leven, maar weinig mensen die men beschuldigen kan van overgodsdienstig te zijn. Ik zie graag teksten uit de Schrift in onze huizen, in al de kamers en op de muren, maar buitenshuis wat een heerlijke Evangelieprediking zou dat zijn! Maar let wel, dat wanneer de Jood een belofte of een gebod of een instelling op zijn deurposten schreef, dit geschieden moest op ene plaats die met bloed bestreken was, en wanneer het dan wederom Pascha

werd, moest hij het bloed en de hysop weer over het geschrevene sprenkelen. Het schijnt mij zo heerlijk toe aan de wet van God te denken in verband met die verzoenende offerande, die haar heerlijk maakt. Gods geboden komen tot mij als tot een verlostee; Zijn beloften zijn voor mij als voor een vrijgekochte. Hij onderricht mij als een, voor wie verzoening verkregen is.

De wet is in de hand van Christus niet een zwaard om ons te slaan, maar een edelgesteente om ons te versieren. Elke waarheid, beschouwd in betrekking tot het Kruis, is grotelijks in waarde verhoogd. De heilige Schrift zelf wordt zevenvoud dierbaar voor ons, wanneer wij zien dat zij tot ons komt als tot de verlostee des Heeren, en dat ze op elke bladzijde de kentekenen draagt van die dierbare handen, voor ons aan het kruis doorboord. Gij ziet nu hoe alles, wat bij mogelijkheid bedacht kon worden, in het werk werd gesteld de voornaamste plaats te doen innemen in de achting van het volk, door de Heere uit het diensthuis van Egypte uitgeleid; en zo moeten gij en ik alles doen wat wij maar kunnen bedenken om de mensen de dierbare leer van de verzoenende offerande van Christus voor ogen te stellen. "Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem". En nu zal ik u herinneren aan het gebruik dat gepaard ging met de viering van het Paasfeest. "Het zal geschieden, wanneer uw kinderen tot u zullen zeggen: wat hebt gij daar voor een dienst? Dat gij zult antwoorden: het is de offerande van des Heeren Pascha."

Wij moeten onze kinderen opwekken tot onderzoek. Ach, dat wij hen konden leren vragen te doen aangaande de goddelijke zaken! Sommigen beginnen reeds zeer vroeg ernaar te vragen, anderen schijnen aangetast door nagenoeg dezelfde onverschilligheid die oudere lieden dikwijls kenmerkt. Met beide gemoedsstemmingen hebben wij rekening te houden. Het is goed om aan kinderen de instelling van het heilig Avondmaal te verklaren, want dit is een symbool van het sterven van onze Heere Jezus. Ik betreur het dat de kinderen niet meermalen getuige zijn van deze plechtigheid. Het opkomend geslacht moet gedurig geplaatst worden voor de doop en het Heilig Avondmaal, opdat zij leren ons te vragen: "wat hebt gij daar voor een dienst?" Nu, het heilig avondmaal is een gedurig terugkerende evangelie-prediking, en wijst ons op het offer voor de zonde gebracht. Gij kunt de leer van de Verzoening van de preekstoel verbannen, maar zij zal in de kerk altijd blijven leven door het heilig Avondmaal.

Gij kunt dat gebroken brood en die beker, gevuld met de vrucht van de wijnstoks, niet verklaren zonder te wijzen op het verzoenend lijden en sterven van onze Heere. Gij kunt "de gemeenschap aan het Lichaam van Christus" niet verklaren zonder op de een of andere wijze te gewagen van het plaatsbekledend lijden en sterven van Jezus. Laat uw jonge kinderen dus getuigen zijn van de viering des Avondmaals, en laat hun zo duidelijk mogelijk gezegd worden wat het betekent. Zijn is het niet door het heilig Avondmaal – want dat is niet de zaak zelf, maar slechts het zinnebeeld van het gewichtig feit sta dan in hun tegenwoordigheid dikwijls stil bij het lijden en sterven onzes Heeren Jezus Christus. Laat hen denken aan Gethsemané en Gabbatha en Golgotha, en leer hen te zingen van Hem, die voor ons Zijn leven heeft gegeven.

Zeg hun wie het was die leed en stierf en waarom Hij die dood moest ondergaan. Leer hen zingen: 'k Heb Jezus lief, Hij heeft Gods recht voldaan; Geen vloek van de wet kan immer meer ons treffen. Wij mogen 't hoofd vrijmoedig opwaarts heffen, Zijn Middelaars dood bracht ons verzoening aan. En wanneer de aandacht gevestigd is op het gewichtigste onderwerp, laat ons hun dan trachten te verklaren de grote zaak, dat God rechtvaardig is en toch zondaren gerechtvaardigd worden. Kinderen kunnen de leer van de verzoenende offerande wel verstaan; zij was bedoeld als een Evangelie voor de kleinsten. Het Evangelie van het plaatsbekledend lijden is zeer eenvoudig, al is het in verborgenheid.

Wij moeten niet rusten voor onze kinderen bekend zijn met en vertrouwen op het volbrachte offer van Christus, dit is noodzakelijke kennis en de sleutel tot alle ander geestelijk onderwijs. Mogen onze lieve kleinen het kruis leren kennen, dan is er een goede grondslag gelegd. Dit brengt noodzakelijk met zich dat gij uw kind onderwijst hoe grote behoefte het heeft aan een Zaligmaker. Gij moet niet terugschrikken voor deze gewichtige taak. Vlei het kind niet met de leugen, dat zijn natuur goed is en slechts nodig heeft ontwikkeld te worden. Zeg het dat het nodig heeft wederom geboren te worden. Maak het niet wijs dat het onschuldig is, maar tracht het te ontdekken aan zijn zonde. Noem de kinderlijke zonden, waartoe het geneigd is en bid de Heiligen Geest om overtuiging van zonde te werken in hart en geweten van het kind. Handel met de jongeren nagenoeg op dezelfde wijze als ge zou doen met de ouderen. Ga eerlijk en oprecht met hen om. Oppervlakkige godsdienst baat ouden noch jongen. Deze knapen en meisjes hebben vergiffenis nodig door hetzelfde dierbaar bloed als een onzer. Aarzel

toch niet het kind bekend te maken met zijn val, hoe zal hij anders wenssen gered te worden. Spreek hen ook van de straf van de zonde en waarschuw het voor de verschrikkingen daarvan. Wees teder maar oprecht.

Verberg de jeugdigen zondaar de waarheid niet, hoe ernstig zij ook zijn moge. Wanneer hij tot jaren van onderscheid is gekomen zonder in Christus te geloven, zal het slecht met hem gaan in de laatsten groten dag. Plaats hem in de geest voor Gods rechterstoel, en zeg hem dat hij rekenschap zal moeten geven van alles wat in dit lichaam geschiedt. Arbeid om het geweten wakker te schudden, en bid God de Heiligen Geest uw arbeid te zegenen, opdat het hart week worde, en het kind leert verstaan hoe grote behoefte het heeft aan redding. Kinderen hebben nodig de leer des kruises te verstaan, opdat zij terstond gered mogen worden. Ik dank God dat wij op onze Zondagschool geloven in de bekering van kinderen. Knapen en meisjes zijn mij bekend, die tot mijn grote vreugde hun geloof in Christus hebben beleden!

En ik moet nog eens zeggen dat de beste, de verstandigste bekeerden dikwijls de jongsten waren; en, in plaats dat hun kennis van Gods Woord en van de leer van de genade gebrekkig was, hebben wij gewoonlijk bevonden dat zij een heerlijk inzicht hadden in de voornaamste goddelijke waarheden. Vele van deze lieve kinderen waren in staat om van de dingen van Gods Koninkrijk te spreken met groot genoegen en uit kracht van overtuiging. Gaat voort, waarde Onderwijzers! in het vast vertrouwen dat God, de u toevertrouwde kinderen wil zaligmaken. Stelt u niet tevreden door hun verstand te voeden met theorieën, die zij misschien op latere leeftijd zullen leren verstaan, maar dringt aan op vroegtijdige bekeering. Verwacht bij uw kinderen vrucht, terwijl zij nog kinderen zijn.

Bidt voor hen, dat zij bewaard mogen blijven van de wereld in te gaan, en in de strikken van openbare zonden te vervallen, en daarna, als het ware met gebroken benen, tot de goeden Herder te komen; maar dat zij door Gods onnaspeurlijke genade bewaard mogen blijven van de paden des verdervers, en mogen opgroeien in de schaapskooi van Christus, eerst als lammeren van Zijn kudde, en daarna als schapen van Zijn weide. Van één ding ben ik zeker, namelijk, dat indien wij de kinderen op de eenvoudigste wijze bekend maken met de leer van de verzoening, wij daarmee ons zelf goed zullen doen.

Ik hoop wel eens dat God Zijne kerk zal levend maken en haar doen terugkeren tot het oude geloof, door een werk van de genade in de harten van de kinderen. Indien Hij in onze kerken een menigte jongelieden wilde toebrengen, welk een krachtig middel zou dat zijn om het trage bloed van de zwakken en slapende sneller te doen stromen! Jeugdige Christenen dragen ertoe bij om de gemeente wakker te houden. O, dat er toch velen in ons midden waren! Indien de Heere ons slechts helpt om de kinderen te onderwijzen, onderrichten wij ons zelf. Er is een zo uitnemend middel om te leren als onderwijs te geven, en gij kunt nooit zeggen dat gij een zaak weet, tenzij gij haar aan anderen kunt meedelen.

Gij verstaat een waarheid eerst dan grondig, wanneer gij ze op de eenvoudigste en duidelijkste wijze aan een kind kunt voorstellen. Wanneer gij tracht een jong kind de leer der verzoening te doen verstaan, zullen uw eigen inzichten daaromtrent helderder worden, en daarom beveel ik u deze heilige oefening dringend aan. Welk een genade, wanneer onze kinderen grondig onderricht worden in de leer van de verlossing door het bloed van Christus! Indien zij gewaarschuwd worde tegen de valse leringen van deze eeuw, en leren rusten op de eeuwige Rots van het volbrachte werk van Christus. Dan mogen wij de verwachting koesteren dat het geslacht, hetwelk na ons komen zal, het geloof zal, handhaven en beter zal zijn dan zijn vaderen. Uw Zondagscholen zijn uitstekend ingericht; maar waartoe dienen ze, wanneer gij de kinderen het Evangelie niet onderwijst?

Gij houdt hen een poosje bijeen, gedurende een uur of anderhalf, en dan zendt gij ze weer naar huis; maar wat voor vrucht hebt gij daarvan? Het mag misschien hun vaders en moeders een poosje rust bezorgen, en daarom zenden zij hen wellicht naar de Zondagschool, maar het enige, noodzakelijke, is datgene wat de kinderen wordt onderwezen.

De meest fundamentele waarheid moet op de voorgrond gesteld worden, en welke is deze anders dan het kruis? Sommigen zeggen tot de kinderen dat zij gehoorzame jongens en meisjes moeten zijn enz; op deze wijze prediken zij aan de kinderen de wet, terwijl ze aan volwassen lieden het Evangelie zouden prediken. Is dat eerlijk? Is dat verstandig? Wat kinderen nodig hebben is het Evangelie, het gehele Evangelie, het onvervalste Evangelie; zij hebben daar recht op, en indien zij geleid worden door Gods Geest, zijn zij evengoed in staat het aan te nemen, als personen van rijperen leeftijd. Zeg de kleinen, dat Jezus gestorven is, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou

brengeu. Met het grootste vertrouwen laat ik dit werk over aan de onderwijzers en onderwijzeressen.

Nimmer kende ik een beter corps van Christelijke mannen en vrouwen, want zij zijn even verkleefd aan het oude Evangelie, als zij verlangend zijn om zielen te winnen. Hebt goeden moed; dezelfde God, die reeds zovelen van de u toevertrouwde kinderen heeft zalig gemaakt, is machtig er nog velen te redden, en wij zullen ons grotelijks verheugen indien wij honderdtallen onzer kinderen tot Christus gebracht zien.

Hoofdstuk 9

"Samuël en zijn Opvoeders"

In de dagen van Eli was het woord des Heeren schaars, en er was geen openbaar gezicht. Het was goed toen het Woord weer vernomen werd, dat er één verkoren was, die een horend oor had en een hart om op te merken. Eli had verzuimd om zijn zonen op te voeden als gewillige dienstknechten des Heeren, die vlijtig acht gaven op de stemme Gods. Hij kon zich niet verontschuldigen door onbekwaamheid voor te wenden, daar hij de jongen Samuël toch leerde eerbiedig acht te geven op de bevelen des Heeren. Mochten toch al degenen die zich bekommeren om de zielen van anderen, in de eerste plaats zorg dragen voor hun eigen huisgezinnen. Helaas, arme Eli! Evenals zovelen in onze dagen moest gij een wijngaard hoeden, maar uw eigen wijngaard hebt gij niet verzorgd.

Wat moet het hem pijnlijk hebben aangedaan, zo dikwijls hij de ogen sloeg op dat begenadigde kind, Samuël, en dan dacht aan zijn eigen verwaarloosde zonen, die hij nimmer had gekastijd., en die zichzelf verachtelijk maakten voor de ogen van gans Israël. Samuël was de levende getuige van hetgeen genade kan uitwerken, waar kinderen worden opgevoed in de vreze des Heeren, terwijl Hopni en Pinehas treurige voorbeelden waren van hetgeen zwakke toegeeflijkheid van de ouders bij de kinderen van de besten onder hen kan bederven. Ach Eli, waart gij even getrouw geweest jegens uw eigen zonen als jegens de zoon van Hanna, dan zouden zij niet zulke Belialskinderen zijn geworden, en dan zou Israël niet de offerande des Heeren veracht hebben, vanwege de verontreiniging door de zonen van de priester bedreven, vlak bij de ingang van de Tabernakel. O, welk een heerlijke taak!

Onze kleinen zo voor de Heere op te voeden, dat zij de stem des Heeren verstaan, wanneer het Hem behagen zal tot hen te spreken. Samuël had het voorrecht een godvruchtige vader te hebben, en – wat bijna nog gewichtiger is – hij was het kind van ene godvrezende moeder. Hanna was een vrouw van groten, dichterlijke aanleg, zoals blijkt uit haar gedenkwaardig lied: "mijn hart verheugt zich in de Heere, mijn hoorn is verhoogd in de Heere; mijn mond is opengedaan opdat ik mij verblijde in Uw heil." Elke regel van dit lied ademt poësie; zelfs de maagd Maria, de meest gezegende onder de vrouwen, kon niet anders doen dan woorden of uitdrukkingen van gelijken inhoud gebruiken. Wat meer is, Hanna was een vrouw van veel gebeds.

Zij was een vrouw geweest, zeer bedroefd van ziel, maar haar gebeden werden eindelijk omgezet in zegeningen, en deze zoon was haar van de Heere geschonken. Hij was zijner moeder zeer dierbaar, en daarom had zij, om haar dankbaarheid te tonen, en om de gelofte te vervullen, die zij in de nood harer ziel de Heere gedaan had, het beste wat zij had aan Hem gewijd, en haar zoon in Silo de Heere voorgesteld – een voorbeeld voor alle godvrezende ouders, om hun kinderen de Heere op te dragen. Welk een groot voorrecht, indien onze kinderen mogen zijn gelijk Isaak – kinderen van de belofte! Hoe grotelijks gezegend zouden wij zijn, indien onze kinderen als één man opstonden om de Zaligmaker te belijden! Sommigen van u hebben het voorrecht gehad al uw kinderen gerekend te zien bij het volk van God: al uw juwelen zijn nu in Jehova's schatkist.

Gij hebt hen aan de Heere gegeven in hun vroegste jeugd, en met gebed en smeking hen aan Hem opgedragen, en nu heeft de Heere u de bede geschonken, die gij van Hem gevraagd hebt. Ik vind het heerlijk dat er onder ons zijn die, wanneer er een kind in hun huis geboren is, een godsdienstige bijeenkomst houden: het is zo goed en zo nuttig bijeen te komen en gebeden op te zenden, dat het kind een erfgenaam van de belofte moge zijn; dat de goddelijke genade vroeg over het kind worde uitgestort en het zo moge behoren tot de gemeente des Heeren. Gij zult bemerken dat Samuël, die aan de zorg en de leiding van Eli was toevertrouwd, door dezen tot op zekere hoogte in de dienst des Heeren was onderwezen, maar hij schijnt hem niet bekend te hebben gemaakt met de bijzondere vorm en de aard van die persoonlijke openbaringen Gods, die de profeten te beurt vielen.

Ik denk dat hij weinig vermoedde, dat Samuël eens zelf het voorwerp van dergelijke openbaringen zijn zou. In die gedenkwaardige nacht, toen tegen het aanbreken van de morgen, de lamp des Heeren op het punt was uit te gaan, en de Heere riep "Samuël! Samuël!" was de knaap niet in staat te onderscheiden daar men hem niet hiermee bekend had gemaakt dat het de stemme Gods, en niet die eens mensen was. Dat hij de geest bezat van waren godsdienst, blijkt uit zijn onmiddellijk gehoorzamen, en de gewoonte om te gehoorzamen werd voor hem een gids in de moeilijkheid van dat gewichtige uur.

Hij spoedt zich naar Eli en zegt: "hier ben ik want gij hebt mij geroepen;" en al werd dit tot driemaal toe herhaald, toch scheen hij geen ogenblik te aarzelen op te staan, en zich naar zijn pleegvader te begeven, om te zien of hij hem op enigerlei wijze van dienst kon zijn, — een grondig bewijs, dat het kind gehoorzaamheid geleerd had, al verstond hij nog niet de verborgenheid van de profetische roeping. — Het is oneindig beter, dat het jeugdig gemoed zich gewennen om het juk te dragen, dan het hoofd van de knaap te vullen met kennis, hoe kostelijk ook. Een ons gehoorzaamheid is beter dan een vat vol geleerdheid. Toen Eli bemerkte dat God de knaap geroepen had, leerde hij hem zijn eerste gebed. Het is een zeer kort, maar een zeer volledig gebed — " Spreek, Heere! Uw dienstknecht hoort." — Laat Christenouders aan het kind zeggen wat het gebed is; dat God antwoord geeft op het gebed. Laten zij het wijzen op de Heiland, en het aansporen om in zijn eigen taal zijn begeerte aan God kenbaar te maken, bij het opstaan en bij het ter ruste gaan.

Verzamel de kleinen om uw schoot, en luister naar hun woorden, maak hen opmerkzaam op hunne behoeften, herinner hen Gods genadevolle beloften! Gij zult verbaasd staan en, dit voeg ik eraan toe, soms een glimlach niet kunnen onderdrukken; maar dikwijls zult, gij u verwonderen over de uitdrukkingen, die zij gebruiken, de bekentenissen die zij zullen doen, de begeerten die zij zullen kenbaar maken. Ik ben overtuigd dat, wanneer een gelovig Christen in de nabijheid ware en luisterde naar het eenvoudig gebed van een klein kind, dat met ernst zijn wensen en begeerten voor God blootlegt, nooit meer verlangen zou het kind een formuliergebed te leren, maar zou erkennen dat in de opvoeding de vrije uiting van hart verreweg de voorkeur verdient boven het beste formuliergebed. Doch laat ik niet te voortvarend zijn! Indien gij uw kind een gebed wilt laten van buiten leren, draag dan tenminste zorg het niets te laten zeggen, wat niet waar is. Indien gij uw kinderen de een of anderen Catechismus laat leren, zorg dan dat hij geheel

overeenkomstig de Heilige Schrift is, anders leert gij hen leugens. Leer het kind niets dan de waarheid die in Christus Jezus is, voor zover het die kan verstaan, en bid de Heiligen Geest die waarheid te schrijven op de tafel van hart. Het is beter voor de jeugdigen reiziger geen handwijzers te plaatsen, dan hem door valse op een verkeerde weg te leiden.

Het licht op een gezonken wrak geplaatst is erger dan duisternis. Leer de jeugd onwaarachtige belijdenissen af te leggen, in zake de godsdienst, en het atheïsme kan ternauwernood meer doen om het gemoed te bederven. Vormelijke godsdienst is een doodsvijand van levende godsvrucht. Indien gij een Catechismus onderwijst, of uw kinderen een gebed laat leren, laat alles waarheid zijn; en zoveel het u mogelijk is, leg toch nooit woorden op de lippen van het kind, die het niet van harte kan nazeggen. Wij moeten zorgvuldiger zijn in ons spreken, wat oprechtheid en nauwkeurigheid betreft. Wanneer een kind van uit het raam iets in de straat zag gebeuren, en u dan kwam vertellen dat het dit gezien had van de stoep, dan moest ge dat kind het verhaal nog eens over laten vertellen, om het te leren in elk opzicht trouw te zijn aan de waarheid. Voornamelijk in zaken die op de godsdienst betrekking hebben, moet ge uw kind terughouden van elke uitwendige handeling, totdat het er recht op heeft verkregen.

Spoor het nimmer aan toe te gaan tot de tafel des Heeren, tenzij gij werkelijk gelooft dat er een werk van de genade in zijn hart is; waarom zou gij het ertoe brengen, zich een oordeel te eten en te drinken? Tracht het kind ten zeerste in te prenten dat de godsdienst heilige ernst is, die niet kan noch mag worden nageboost of voorgewend, en tracht het te doen inzien dat er geen afschuwelijker zonde is dan huichelarij. Maak van uw jeugdigen Samuël geen huichelaar, maar voed uw lieveling op om van de Heere te spreken met diepen ernst en innige oprechtheid, en laat hem nooit toe te spreken, hetzij als antwoord op een vraag van de catechismus, hetzij in de vorm des gebeds, iets wat niet beslist waar is. Indien gij een gebedsvorm hebben moet, laat hij dan niet zulke begeerten uitspreken, als er nooit in het hart van een kind zijn opgekomen, maar laat hij zijn overeenkomstig de bevatting eens kinds.

Van de eerwaarden John Angell Jamos wordt gezegd: "Evenals de meeste mannen die zich hebben onderscheiden in de kerk van Christus, was hij opgevoed door ene godvrezende moeder, die gewoon was hare kinderen in haar kamer te nemen, en met ieder afzonderlijk te bidden

voor het heil van hun zielen. Deze oefening, waarmee zij zich kweet onder haar eigene verantwoordelijkheid, vertederde het hart harer kinderen, en de meesten hunner, zo niet allen, "stonde op en prezen haar gelukkig." Wanneer heeft zulk een middel ooit gefaald? Ik smeed u, onderwijzers en onderwijzeressen van de Zondagsschool – al behoef ik dit nauwelijks te doen, daar ik uw ijver in deze zaak ken – zodra gij ooit bij uw kinderen een dageraad van het nieuwe leven bespeurt, bemoedigt hen zoveel in uw vermogen is.

Geloof vast in de bekering van kinderen, terwijl zij nog kinderen zijn; geloof, dat de Heere hen kan roepen door Zijn genade, dat Hij hun harten kan vernieuwen, hun een deel en lot geven kan te midden van Zijn volk, nog lang vóór zij de jongelingsleeftijd bereikt hebben.

Hoofdstuk 10

"EEN LES VOOR ZONDAG- SCHOOLONDERWIJZERS"

Leert aan de kinderen zedelijkheid: "bewaar uw tong van het kwaad en uw lippen van bedrog te spreken; laat af van het kwade en doe het goede, zoek de vrede en jaag die na." Nu, wij leren niet dat de zedelijkheid een middel is om zalig te worden. God verhoede dat wij ooit op de een of andere wijze het werk van de mens zouden verenigen met de leer van de verlossing, die in Christus Jezus is! "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave." Maar toch leren wij zedelijkheid, omdat ik altijd heb gevonden, dat het Evangelie de beste zedenleer bevat van de gehele wereld.

Ik zou willen dat een Zondagschoolonderwijzer zorgvuldig waakte over het gedrag van de knapen en meisjes, aan zijn leiding toevertrouwd, inzonderheid door met hen te spreken over die zonden, die vooral de kinderlijken leeftijd eigen zijn. Hij kan op eenvoudige en gepaste wijze vele dingen tot kinderen zeggen, die niemand anders kan zeggen, vooral door hen te wijzen op de zonde van de leugen, die onder kinderen zoveel gevonden wordt; of de zonde van kleine oneerlijke handelingen, ongehoorzaamheid aan de ouders, het ontheiligen van de dag des Heeren. Ik zou het raadzaam achten wanneer de onderwijzer er vooral op lette deze zonden één voor één op te noemen, want het geeft maar weinig met kinderen over de zonde in 't algemeen te spreken; men moet

ze ieder afzonderlijk behandelen, evenals David. Ten eerste moet men zijn tong in toom houden: Bewaar uw tong van het kwade, en uw lippen van bedrog te spreken." Dan moet men over het gehele gedrag de wacht houden: "Wijk af van het kwade, en doe het goede," Wanneer het onderwijs anders de ziel van een kind niet raakt en redt, zo zou deze ervan voor het ganse leven van heilzamen invloed kunnen zijn, en zo zou men voor die ziel het rechte gevonden hebben. Zedelijkheid zonder meer is echter van betrekkelijk weinig waarde.

Het beste wat wij een kind kunnen bijbrengen is godsvrucht. Ik zeg niet "godsdienst", maar godsvrucht. Velen zijn godsdienstig op hun manier, zonder godvrezend te zijn. Velen zijn naar het uiterlijk godvrezend en vroom; zulke mensen noemen wij godsdienstig, maar zij hebben geen recht begrip van God zelf. Zij laten hun gedachten gaan over de kerk, de Zondagsviering, de boeken, die zij lezen, maar niet over God. Hij, die God niet eert en liefheeft, niet tot Hem bidt, is geen godvrezend man, wat hij ook naar het uiterlijk zijn moge. Tracht ernaar de blik van het kind altijd op God te richten, prent hem deze woorden in, "Heere! Gij doorgrondt en kent mij." Breng het steeds onder het oog, dat iedere daad en gedachte door God gezien wordt. Geen Zondagschoolonderwijzer doet zijn plicht ten volle, tenzij hij er bestendig op wijst, dat er een God is, die alles opmerkt.

Ach, waren wij toen zelf meer godvrezend, en gevoelden wij slechts meer lust tot de vreze des Heeren, en meer behoefte erover te spreken! De derde les is, het kwaad van de zonde. Wanneer een kind dat niet leert inzien zal hij zijnen weg naar de Hemel nooit vinden. Wij hebben geen van allen ooit begrepen welk een Zaligmaker de Heere Jezus is, totdat wij hadden leren inzien welk een groot kwaad de zonde is. Wanneer de Heilige Geest ons dit niet leert verstaan zullen wij ook nooit de grootheid van onze verlossing begrijpen. Laat ons dus Zijn hulp zoeken, opdat wij het nodige gewicht mogen leren hechten aan het vreselijke van de zonde. "Het aangezicht des Heeren is tegen degenen die kwaad doen, om hun gedachtenis van de aarde uit te roeien. Spaar uw kind niet; geef het goed te verstaan waartoe de zonde ons brengt. Heb geen angst, gelijk sommigen, om duidelijk en ronduit de gevolgen van de zonde te bespreken. Ik heb eens van een vader gehoord, die een van zijn zonen, een jonge man die buiten God leefde, plotseling door de dood verloor. De vader zei niet tot de overige van zijn gezin zoals men dat dikwijls doet: wij hopen dat uw lieve broeder nu in de Hemel is; maar terwijl hij de natuurlijke neiging zijns harten bedwong, verkreeg hij kracht van

Boven, zijn kinderen om zich heen te verzamelen en te zegge: Lieve kinderen, uw broeder is dood; ik vrees maar al te zeer dat hij verloren is. Gij hebt zijn leven en gedrag gekend, en nu heeft God hem te midden zijner zonden weggerukt".

Toen sprak hij hun ernstig toe over de plaats van wee en smarten, waarheen hij wel geloven moest, ja, zeker wist, dat hij gegaan was, en smeekte hen deze plaats met angst te mijden, en de toekomstige toorn te ontvlieden. Zo werd hij het middel waardoor zijn kinderen tot ernstig nadenken gebracht werden; maar, indien hij gehandeld had als vele anderen en zich door weekheid van hart had laten verleiden, in plaats van eerlijk op het doel af te gaan, met te zeggen, dat hij hoopte dat zijn zoon in de Hemel was, zo zouden de andere kinderen gedacht hebben: "Wij behoeven dus niet te vrezen en kunnen leven zoals wij willen". Neen, het is niet onchristelijk te zeggen dat iemand verloren is gegaan, wanneer wij het gezien hebben dat zijn leven ernaar was. Maar er wordt gevraagd: Kunt gij uw medemens oordelen?" "Neen, ik kan hem kennen aan zijn vruchten; ik veroordeel hem niet, hij veroordeelt zichzelf. Ik heb gezien hoe zijn zonde hem voorgingen ten oordeel, en ik twijfel niet of hij zal hen volgen."

"Maar kan hij niet ter elfder ure gered worden?" Ik weet dat dit met één gebeurd is, maar ik heb nooit van een tweede gehoord, en ik zou ook niet kunnen zeggen of er ooit een tweede zijn zal." Ga dus eerlijk met uw kinderen om, en leer hen met Gods hulp verstaan dat het kwade de goddeloze doodt. Maar gij zult nog niet half klaar zijn voordat gij uw kinderen de vierde les hebt bijgebracht, namelijk, de onvermijdelijke noodzakelijkheid van een vernieuwing van hart. "De Heere is nabij de gebrokene van hart, en heelt de verslagenen van geest."

Moge de Heere ons helpen onze leerlingen gedurig voor te houden dat het hart gebroken en de geest verslagen moet zijn, dat goede werken tot niets dienen, zolang de natuur eens mensen niet vernieuwd is, dat de ijverigste plichtsbetrachting en de innigste gebeden niets vermogen, tenzij er een oprecht en krachtig berouw is over de zonde, en men haar met 's Heeren hulp en genade de rug toekeert. Wat gij ook moogt vergeten, verzuim niet uw leerlingen te zeggen dat zij door de zondeval verloren zijn, dat slechts het bloed van Jezus hen kan verlossen en dat zij alleen door de kracht des Heiligen Geestes kunnen wedergeboren worden. Houd hun deze levenswaarheden steeds voor, en dan volgt de heerlijke taak van het liefelijke onderwerp met hen te behandelen welke

de laatste les behelst. Ten vijfde, spreek tot de kinderen van de vreugde en blijdschap, die men als Christen smaakt. "De Heere verheugt de ziel Zijns knechts, en die op Hem vertrouwt, zal niet beschaamd worden." Ik behoef u wel niet te zeggen hoe gij dit onderweg met hen bespreken moet, want wanneer gij weet wat het zegt een Christen te zijn, zal het u nooit aan stof ontbreken.

Wanneer de geest zich met dit onderwerp bezighoudt, zou men eigenlijk liever in 't geheel niet spreken, maar zich met genot verdiepen in zo grote zaligheid. Met recht staat er geschreven: "Zalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is. "Zalig is de man die op de Heere vertrouwt." Ja; waarlijk, hij mag wel gezegend heten, hetzij man, vrouw of kind, die zijn vertrouwen op de Heere stelt, en op Hem hoopt. Vestig er steeds de aandacht op dat de rechtvaardigen gezegend zijn, dat het uitverkoren volk van God, dat door het bloed verlost is, en met macht gered, een gezegend volk is, hier beneden reeds, en voor eeuwig hiernamaals. Laat het uw kinderen merken dat gij tot dit gezegend volk behoort. Zo zij het weten kunnen dat gij in zorg verkeert, kom dan voor de klas met een opgewekt gelaat, opdat uw leerlingen zeggen mogen: "Hij is toch gelukkig, al heeft hij ook verdriet". Tracht altijd er opgewekt uit te zien, opdat uw kinderen het mogen ondervinden dat uw godsdienst een heerlijke werkelijkheid is.

Laat dit de hoofdgedachte zijn bij uw onderwijs dat, al zijn de verdrukkingen van de rechtvaardigen vele, de Heere hen toch uit die alle redt. Zo heb ik u dan onderwerpen gegeven voor vijf lessen, en laat mij er nu nog bijvoegen, dat, al brengt gij uw kinderen ook nog zoveel bij, gij er toch steeds diep van doordrongen moet zijn, dat gij zelf niets tot de bekering van het kind kunt toe of afdoen, maar dat het God zelf is, die alles tot stand brengt. Gij zijt slechts het werktuig dat God gebruiken wil; uit u zelf kunt gij niets doen. Gij zijt het zwaard, waarmee God de zonde van het kind uitroeit, zelf kunt gij niets uitroeien. Houd dus dit steeds in gedachte, dat gij zelf eerst van God moet leren en dat gij Hem dan smeken moet u te gebruiken anderen te vormen; immers, tenzij een hoger Leermeester dan gij zelf door u werke om het kind te onderrichten, zou het kind ten onder gaan. Het is niet uw onderwijs dat de zielen van de kinderen redden kan, maar de zegen van God door Zijn Heiligen geest, welke op uw arbeid nederdaalt. Moge God uw pogingen met rijken voorspoed bekronen! Hij doet dit zeker wanneer gij dringend en zonder ophouden daarom smeekt. Nog nooit heeft een onderwijzer of predikant, die anderen met drang zocht te redden,

tevergeefs gearbeid in de Heere, en dikwijls heeft men het gezien dat "het brood op het water geworpen na vele dagen terug is gevonden."

Hoofdstuk 11

"KOMT GIJ KINDEREN". (DRIE WENKEN)"

Ten eerste, vergeet niet, wie gij onderwijst. "Komt gij kinderen". Ik vind dat wij altijd ons gehoor in aanmerking moeten nemen; ik bedoel niet dat het ons onverschillig moet zijn of wij optreden voor deze of genen Jonkheer of Baron, want in Gods oog hebben zulke titels niets te beduiden; maar wij moeten nooit vergeten, dat wij tot mensen spreken die een ziel hebben, zodat wij geen tijd moeten verbeuzelen met hen over dingen te spreken, die het niet waard zijn. Maar wanneer gij in een Zondagsschool lesgeeft, hebt ge eigenlijk een meer verantwoordelijke zaak dan de predikant.

Hij spreekt voor volwassen mensen, voor mensen die een eigen oordeel hebben, die, wanneer hij hun niet bevalt, ergens anders kunnen gaan; maar de kinderen, die gij onderwijst, hebben geen keuze. Wanneer gij het kind dus iets verkeerd bijbrengt, gelooft het u; brengt gij het ketterse begrippen bij, zo neemt het kind ze aan; wat gij het leert vergeet het zeker nooit. Gij zaait niet op onbewerkte bodem, zoals men wel eens zegt, want de duivel is er al lang mede bezig geweest, maar gij zaait op een bodem die thans vruchtbaarder is dan hij ooit weer zijn zal, een bodem, die nu beter vrucht zal voortbrengen dan in later jaren. Gij zaait in een jong hart, en wat gij zaait blijft erin, daar kunt gij tamelijk zeker van zijn, vooral wanneer gij er iets kwaads in zaait, want dat wordt zelden vergeten. Gij begint met het kind; neem u in acht hoe gij er mede te werk gaat. Bederf het niet. Menig kind wordt behandeld als de Indische kinderen, bij wie men koperen plaatjes op het voorhoofd bevestigt, om het groeien te beletten.

Er zijn vele mensen onbeduidend gebleven alleen omdat degenen, die met hun opvoeding belast waren, hen niet in de gelegenheid stelden kennis te verkrijgen, zodat zij er weinig om gaven, toen ze ouder werden. Let wel op wat gij doet; gij onderwijst kinderen, zie toe, wat gij hun bijbrengt. Wanneer gij de bron vergiftigt, zult gij al het water onbruikbaar maken. Gij zijt bezig het jonge boompje te buigen; vergeet

niet, dat de oude eik dezelfde richting uit zal groeien. Wees voorzichtig; het is de ziel van een kind, waarmee gij speelt, zo gij er tenminste mede speelt; maar het is ook de ziel van een kind, die gij voor de eeuwigheid voorbereidt, wanneer God met u is.

Ik geef u, met 't oog op ieder kind waarmee gij te doen zult hebben, een ernstige wenk. Waarlijk toch, wanneer het als een moord beschouwd wordt aan een stervende vergif toe te dienen, zo is het toch een nog groter misdaad een jonge ziel te vergiftigen. Wanneer er zonde in bestaat de grijsaard te misleiden, hoeveel temeer nog, wanneer men de jeugd op slechte paden leidt, die zij mogelijk nooit weer zal verlaten. Ten tweede Vergeet niet, dat gij God dient, wanneer gij onderwijst. "Komt, gij kinderen, hoort naar Mij; Ik zal u de vreze des Heeren leren." Wanneer gij slechts aardrijkskunde hadt te onderwijzen, zou het uw leerlingen geen eeuwige schade toebrengen, wanneer gij hun zei, dat de Noordpool zich vlak bij de Equator bevond of dat de uiterste punt van Amerika aan de kust van Europa grensde.

Maar gij onderwijst geen aardrijkskunde noch sterrenkunde, ook vormt gij uw leerlingen niet voor de handel; maar gij voedt hen op voor Gods Koninkrijk en uw hartewens is het middel te zijn tot redding van hun zielen. Wees er dus zeker van, dat gij niet slechts voorgeeft dit te doen, want gij zou zodoende het kinderhart kunnen beschadigen. Tijdelijke dingen kunt gij behandelen, zoals gij wilt, maar ik smee u voorzichtig te zijn met de eeuwige dingen. Draag er vooral zorg voor, dat gij hun de waarheid en niets dan die waarheid bijbrengt.

Wat wordt uw werk een ernstig werk, wanneer gij van dit alles de verantwoordelijkheid diep gevoelt; want, werkt gij voor uzelf, dan kunt gij doen zoals gij wilt maar werkt gij voor een ander, dan hebt gij u naar die te richten. Volbrengt men de opdracht van een vorst, dan moet men voorzichtig te werk gaan; gebruikt God ons echter voor een werk, dan beven wij bij de gedachte, dat dit door onze schuld zou kunnen mislukken. Vergeet dus nooit, dat het God is, die u tot dit werk roept. Er zijn, helaas, zovelen, die slechts weinig ernst maken met het werk in de Zondagschool. Ten derde: Vergeet niet, dat uw kinderen gevormd moeten worden. Deze gedachte maakt het werk juist zo ernstig. Het kind is in zonde geboren, en in zonde heeft zijn moeder het ontvangen. Het is dus noodzakelijk, dat eraan het kinderhart gewerkt worde, want dat hart is zondig en het kind kent God niet en zal de Heere Jezus ook nooit leren kennen, tenzij men er hem over spreekt. Het hart is niet gelijk die bodem, waarvan ik heb horen zeggen, dat hij van de beginne goed zaad bevatte;

integendeel, het menselijk hart bevat slechts kwade zaden. God echter kan het goede zaad erin strooien en wanneer gij voorgeeft een werktuig in zijn hand te zijn, vergeet dan niet, dat, wanneer gij verzuimt het zaad te zaaien, het kind voor altijd verloren zal gaan en het voor zijn ganse loven van God vervreemd zal zijn.

Gij hebt hier niet te doen met een huis, dat in brand staat, zodat uwe hulp onmiddellijk nodig is, noch met een zinkend schip, dat gij zonder uitstel moet redden, maar met een onsterfelijke ziel, die luide tot u om hulp roept. Antwoord dus met uw gehele hart: "Ik zal u de vreze des Heeren leren."

Hoofdstuk 12

"KOMT, GIJ KINDEREN"

DE LOKSTEM VAN DEN PSALMDICHTER.

Het is een opmerkelijke zaak, dat goede mensen dikwijls hun plicht ontdekken, wanneer zij in de meest vernederende positie worden geplaatst. Nooit in zijn leven was Davids toestand treuriger, dan die, waarvan hij in deze Psalm gewaagt. Hij begint: "Ken Psalm van David, als hij zijn gelaat veranderd had voor het aangezicht van Abimelech, die hem wegjoeg, dat hij doorging."

Dit gedicht had ten doel deze gebeurtenis te vereeuwigen, en werd hem daardoor ingegeven. David werd voor Koning Achis, de Abimelech van Philistia gebracht, en ten einde te ontvluchten, nam hij de schijn aan gek te zijn, terwijl hij deze voorgewende krankzinnigheid vergezeld deed gaan van zekere zeer lage handelingen, die ook heel goed voor tekenen van krankzinnigheid konden doorgaan. Hij werd uit het paleis verdreven, en, zoals gewoonlijk wanneer zulke mensen op straat zijn, komen er een groot aantal kinderen omheen staan. Gij vindt deze treurige geschiedenis in 1 Samuel: XXI:10 – 15. In later dagen, toen David lofpsalmen zong ter ere van Jehova, herdenkende, hoe hij ten spot was geworden van kleine kinderen, schijnt het ons toe, alsof hij zeggen wil: "Door mijn dwaasheid ten aanzien van de kinderen in de straten heb ik mijzelf zeer doen dalen in de achting der toekomstige geslachten; ik zal nu trachten het kwade te herstellen." "Komt, gij kinderen, hoort naar mij; Ik zal u des Heeren vreze leren." 't Zou heel wel mogelijk zijn, indien

David nooit in zulk een toestand had verkeerd, dat de noodzakelijkheid van deze plicht nooit tot hem zou gekomen zijn, want ik heb nooit ontdekt, dat hij ooit in een enkelen anderen psalm heeft gezegd: "Komt, gij kinderen! hoort naar mij."

Hij voelde de zorgen van zijn steden, zijn provincies en zijn volk op hem drukken en mogelijk hield hij zich over het geheel maar weinig bezig met de opvoeding van de jeugd; maar hier, waar hij in de grootste vernedering, die een mens kan ondergaan, werd gebracht, geworden zijnde, als iemand, die van zijn verstand is beroofd, wordt hij aan zijn plicht herinnerd. De gevorderde en voorspoedige Christen bedenkt niet altijd zijn plicht tegenover "de lammeren." Die plicht wordt meestal aan de Petrussen toevertrouwd, wier trots en zelfvertrouwen vernietigd zijn, en die zich zodoende waarlijk gelukkig achten de vraag van hun Heer te beantwoorden, zoals de apostel deed, toen Jezus tot hem zei: "Hebt gij mij lief? "Komt, gij kinderen, hoort naar mij; Ik zal u des Heeren vreze leren."

De stelregel is, dat kinderen vatbaar zijn om in de vreze des Heeren onderwezen te worden. De mensen worde over het algemeen dan eerst wijs, wanneer zij eerst dwaas zijn geweest. David was eerst uitermate dwaas geweest en daarna werd hij inderdaad wijs; en nu hij zover was, leek het niet waarschijnlijk, dat hij uiting zou geven aan dwaze gevoelens, of aanwijzingen doen, zoals die voortkomen uit een zwakken geest. Wij hebben door enkelen horen beweren, dat kinderen het grote mysterie van de godsdienst niet kunnen begrijpen.

Wij kennen zelfs Zondagschool-onderwijzers die zorgvuldig vermijden de grote leerstukken van het Evangelie te behandelen, omdat zij denken dat de kinderen er nog niet rijp voor zijn. Het is treurig maar waar dat men op de kansel in dezelfde dwaling is vervallen, want men heeft menigmaal opgemerkt bij een zekere klasse van predikers dat zij vele leerstukken in Gods woord, al zijn zij ook volkomen zuiver, niet geschikt achten om aan het volk te prediken. Weg met zulk een bedrieglijke Evangelieverkondiging! Wat God geopenbaard heeft moet gepredikt worden; wat Hij heeft geopenbaard, al kan ik het niet doorgronden, zal ik toch aannemen en prediken. Ik houd het er beslist voordat het woord van God geen enkel leerstuk bevat, hetwelk een kind niet zou kunnen aannemen, even goed als het de leer van de zaligheid in zich op kan nemen. Ik zou het wenselijk vinden dat de kinderen in alle leerstukken zonder uitzondering onderwezen werden, opdat deze hen later tot steun zouden kunnen zijn.

Ik kan getuigen dat kinderen de Heilige Schrift wel kunnen verstaan, want ik weet zeker, dat ik als kind menig moeilijk punt van de godgeleerdheid had kunnen bespreken, daar ik de beide kanten van de zaak openlijk had horen blootleggen door de vrienden mijns vaders. Men kan zelfs zeggen dat kinderen op jeugdigen leeftijd dingen verstaan welke wij later niet vatten.

Kinderen bezitten de eenvoud des geloofs bij uitnemendheid, en geloof is nauw verwant met de hoogste kennis, ja, wij gaan zelfs zo ver dat wij zeggen dat er maar weinig onderscheid bestaat tussen de eenvoud van een kind en de diepten van een schranderer geest. Die de dingen eenvoudig aanneemt als een kind, zal dikwijls opvattingen hebben, welke de man, die van alles een rechthoekig systeem maakt, nooit verkrijgt. Wanneer gij wenst te weten of kinderen in staat zijn het godsdienstig onderwijs in zich op te nemen, kan ik er u velen aanwijzen in onze gemeenten en in vrome huisgezinnen, – geen wonderkinderen, maar zoals wij ze dikwijls zien, een kleine Timotheüs of Samuël en ook kleine meisjes, die de liefde van de Zaligmaker reeds vroeg hebben begrepen.

Wanneer een kind niet te jong is om verloren te gaan, is het ook niet te jong om gered te worden, en wanneer een kind niet te jong is om te zondigen, kan het evengoed met Gods hulp Zijn woord aannemen en geloven. Het kind, dat het kwade kan loeren, is voorzeker niet te jong onder de leiding des Heiligen Geestes het goede te leren. Treed nooit voor uw klasse in de veronderstelling, dat de kinderen u niet kunnen begrijpen, want zo dit het geval is, ligt het misschien daaraan, dat gij het zelf niet begrijpt, en zo gij uw kinderen niet kunt bijbrengen, wat gij hun wenst te onderrichten, komt dit waarschijnlijk omdat gij zelf niet tegen uwe taak zijt opgewassen.

Wanneer gij u b.v. in eenvoudiger bewoordingen uitdrukt en u meer inricht naar het bevattingsvermogen van het kind, zou gij spoedig ontdekken, dat het niet zijn schuld was, maar de uwe, dat het niet van u leerde. Ik ben ervan overtuigd, dat kinderen bekeerd kunnen worden. Hij, die met goddelijke soevereiniteit de grijzen zondaar van zijn zondige wegen kan terugbrengen, kan ook een kind van zijn zonde overtuigen. Hij die ter elfder ure mensen ledig vindt staan op de marktplaats en ze uitzendt om te arbeiden, kan ook mensen oproepen in de morgen van hun levensdag en voorzeker doet Hij dit ook. Hij, die een rivier, zelfs nadat zij tot een groten waterstroom is aangegroeid een anderen loop

kan aanwijzen, kan ook de loop bepalen van een jong stroompje dat pas ontstaan is, en zo kan Hij, die immers alles kan, de harten van de kinderen bewerken zoals Hem dit behaagt. Ik wil mij niet ophouden om deze stelling te bewijzen, want ik denk wel niet dat er iemand zo dwaas is die daaraan twijfelt.

Maar al gelooft men het, toch zijn er niet velen die verwachten dat een kind. zich bekeert. In alle gemeenten bestaat er ene soort afkeer van al te jeugdige vroomheid. Ik bid u, wees voorzichtig en geloof het toch dat het kinderhart zich even goed kan bekeren als het onze. Laat het kind geen hard oordeel of ongevoelige woorden horen. Het is beter zich hierin te vergissen, dan één van deze kleinen te ergeren. God schenke Zijn volk de vaste overtuiging dat deze tedere knoppen de meeste zorg waard zijn!

Hoofdstuk 13

"HET KIND EN DE HEILIGE SCHRIFT"

Paulus heeft de jongen Timotheüs zelf in het Evangelie onderricht, doch niet alleen met woorden, maar ook met daden. Wij kunnen de mensen de waarheid niet opdringen, maar wij kunnen hetgeen wij hun voorhouden tot werkelijkheid maken, wanneer ons leven er mede overeenstemt. Waarheid en heiligheid zijn het zekerste tegengif voor dwaling en ongerechtigheid. De Apostel heeft tot Timotheüs gezegd: Blijf gij in hetgeen gij geleerd hebt, en waarvan de verzekering gedaan is, wetende, van wie gij het geleerd hebt".

Hij weidde toen uit over een ander krachtig middel, dat de jongen prediker van groten dienst geweest is, n.l. de kennis van de Heilige Schrift van zijn prilste jeugd af. Dit had, de jeugdige Timotheüs te allen tijde beveiligd. Dat hij reeds zo vroeg in de Schriften onderwezen was, hield hem ervan terug medegesleept te worden door de ontzettende stroming van zijn tijd. Welk een voorrecht, dat de Apostel van hem zeggen kon: "Dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is!"

Om voor de naderende strijd gewapend te zijn, behoeven wij slechts het evangelie te prediken en het in ons leven op te nemen; en vooral moeten wij zorgdragen er de kinderen mede bekend te maken. Dit laatste moet vooral niet vergeten worden, want het is door de mond van kinderen en

zuigelingen, dat God de vijand tot zwijgen brengt. Het is een ijdele droom, dat menselijke kennis zich met haar eigen wapenen zou kunnen bestrijden of dat satan zichzelf zou uitwerpen.

Neen, hef liever de koperen slang op, wanneer het volk door vurige slangen gebeten wordt en eenieder, die haar aanziet, zal leven. Breng de kleinen naar voren, hef ze op, opdat hun ogen zich kunnen richten naar het enige, door God geschonken redmiddel, want nog altijd schenkt één blik op de Gekruisigde het leven, het leven, dat krachtig uitkomt tegenover het vurig venijn, waarmee de slang thans bezig is het bloed van de mensen te vergiftigen. Slechts de opgaande zon kan de middernacht verdrijven. Slechts het licht, hetwelk eenieder mens, komende in deze donkere wereld, verlicht, blijft ons over als de enige hoop te midden van de duisternis. Zend dus uw stralen uit, o Zonne van de Gerechtigheid, dan moeten nevel, wolken en duisternis verdwijnen. Houd u aan de apostolische instellingen, zo zult gij, evenals de Apostelen, uw werk bekroond zien.

Predik de Christus, predik het woord tijdig en ontijdig en predik vooral de kinderen het Evangelie. Ken van Gods middelen om de velden tegen onkruid te bewaren, is om er vroeg tarwe in te zaaien. Het werk van Gods genade in de ziel van Timotheüs vond zijn begin vooral daarin, dat hij reeds op vroegen leeftijd werd onderwezen: "Van kindsaf hebt gij de heilige Schriften geweten."

Merk op, welke tijd voor 't onderwijs wordt aangewezen. De uitdrukking: "Vanaf uw kindsheid" zou nog beter zijn wanneer zij luidde: "Vanaf uw allervroegste kindsheid." Hiermee wordt niet bedoeld een kind, dat oud genoeg is eigen gedachten te hebben, ook niet een jongeling, maar een kind, dat pas enkele jaren oud is. Van Timotheüs weten wij dat hij de Heilige Schrift reeds toen kende. Het lijdt geen twijfel, of deze uitdrukking wordt gebruikt om aan te Toonen, dat wij niet vroeg genoeg kunnen beginnen de kinderen Bijbelse kennis in te prenten. Zeer kleine kinderen nemen reeds indrukken in zich op, lang vóór wij er kennis van dragen. Gedurende de eerste maande van het leven van een kind leert het meer, dan wij vermoeden. Het leert al heel gauw de moederliefde en zijn eigen afhankelijkheid kennen; en als het een verstandige moeder heeft, leert het gehoorzaamheid en de noodzakelijkheid zijn eigen wil aan een hogeren te onderwerpen. Dit kan de grondtoon van zijn geheel volgende leven worden. Indien het vroeg

leert te gehoorzamen en zich te onderwerpen, kunnen er duizenden tranen zowel aan het kind als aan de moeder bespaard blijven.

Een groot voordeel gaat verloren, wanneer de jonge kinderziel niet dadelijk bewerkt wordt. De Heilige Schrift kan door kinderen geleerd worden, zo gauw als zij maar iets kunnen begrijpen. Het is een opmerkelijke waarheid, die ik door verscheidene onderwijzers heb horen beweren, dat kinderen beter uit de bijbel dan uit enig ander boek leren lezen. Ik weet nauwelijks waarom, maar het zou kunnen zijn door de eenvoud van de taal; en dat zou ik kunnen aannemen. Een Bijbelse gebeurtenis zal een kind dikwijls vatten, terwijl een feit uit de gewone geschiedenis geen indruk maakt.

Er is iets toepasselijks in de bijbel voor mensen van alle leeftijden, en daardoor is hij ook geschikt voor kinderen. Het is een fout om te denken, dat wij met iets anders moeten beginnen om het langzamerhand tot de Schriften te brengen. Juist de bijbel is voor de kleinste kinderen geschikt. Gedeelten er uit gaan het begrip van het kind te boven, want zij gaan zelfs boven de bevassing van de meest gevorderden onder ons. Er zijn diepten in, waarin de Leviathan kan zwemmen; maar er zijn daar ook beken, waarin een lam kan waden. Wijze leermeesters weten hoe zij hun kleinen moeten leiden in de grazige weiden langs zeer stille wateren.

Ik heb opgemerkt in het leven van een man Gods, wiens verlies zeer zwaar door velen werd gevoeld — n.l., de Graaf van Shaftesbury — dat zijn eerste godsdienstige indrukken hem waren bijgebracht door ene eenvoudige vrouw. De indrukken, die hem — Shaftesbury — tot de man Gods en tot vriend van de mensen hebben gemaakt, werden in de kinderkamer opgenomen. De kleine lord Ashley, later Lord Shaftesbury, had een vrome kindermeid, die hem veel over God sprak. Hij vertelt ons, dat zij stierf voor hij zeven jaar oud was; een duidelijk bewijs, dat vroeg in zijn leven zijn hart het zegel van Gods Geest had ontvangen en wel door ootmoedige medewerking.

Gezegend onder de vrouwen was zij, wier naam wij niet weten, maar die God en de mensen een onberekenbare dienst bewees door haar heilig onderwijs aan het uitverkoren kind. Jonge kindermeisjes, neemt dit ter harte! Geef ons de eerste zeven jaren van een kind, en wij kunnen met Gods genade de wereld, het vlees en de duivel uitdagen om die onsterfelijke ziel te verderven. Die eerste jaren, terwijl de klei nog zacht en kneedbaar is, dragen veel bij tot de vorming van het vat. Zeg niet, gij, die de jeugd onderwijst, dat uw betrekking ook maar enigszins minder

gewichtig is dan de onze, die zich voornamelijk met oudere mensen bezighouden. Neen, gij hebt hen in 't begin en uw indrukken, omdat zij het eerst komen, leven tot het einde voort. O, dat ze goed, waarlijk goed mogen zijn! Van de gedachten, die tot een ouden man komen, voor hij naar de hemel gaat, zullen de meeste die zijn welke hij eertijds leerde, terwijl hij zat op moeders knie.

Wat de beroemde Dr. Guthrie om een Zondagsschoollied deed vragen toen hij lag te sterven, was slechts het natuurlijk instinct dat ons dringt de cirkel af te maken door de twee uiteinden van ons leven tot elkaar te brengen. Alles wat kinderlijk is, is de ouden van dagen dierbaar. Wij leggen een deel van de beslommeringen af, welke ons omringen en belemmeren en keren weder tot ons eigenlijk ik terug; daarom komen ons de oude liederen op de lippen en de gedachten van vroeger weder voor de geest. Hetgeen wij als kinderen leerden, heeft een duidelijken en diepen indruk op ons gemaakt, welke nog blijft ook al zijn er zeventig jaar overheen gegaan. Laat ons toezien, dat zulke indrukken hun hogere bestemming niet missen.

Het is goed acht te geven op de keuze van onze onderwijzers. Het is niet moeilijk te zien wie de jongen Timotheüs het eerst onderwees. In het eerste hoofdstuk: van deze brief schrijft Paulus: "Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk; eerst gewoond heeft, in uw -grootmoeder Lois, en in uw moeder Eunice; en ik ben verzekerd, dat het ook in u woont." Zonder twijfel hebben de grootmoeder Lois en de moeder Eunice het onderwijs van de kleinen Timotheüs gedeeld. Wie zou dan ook de kinderen onderwijzen, zo niet de ouders?

De vader van Timotheüs was een Griek en waarschijnlijk een heiden, maar zijn kind was zo gelukkig een eerbiedwaardige grootmoeder te bezitten, en, zoals wij weten, voelt een grootmoeder meestal bijzonder veel voor haar kleinkinderen. Hij had ook een lieve moeder, die van een oprecht vrome Jodin een beslist gelovige christin werd en voor wie het een dagelijks genot was haar geliefd kind in des Heeren woord te onderrichten. Gij moeders, ziet dus, welk een post van vertrouwen God u schenkt. Hij zegt in werkelijkheid tot u: "Neem dit kind en voed het voor Mij op, en gij zult uw loon ontvangen." Gij wordt er dus toe geroepen een toekomstige dienaar Gods uit te rusten, opdat hij tot alle goed werk bekwaam moge zijn. Zo God u het leven spaart, kunt gij het nog zien gebeuren dat uw dierbaar kind aan duizenden het evangelie

verkondigt en dan zult gij de heerlijke zekerheid in uw hart hebben dat het eenvoudige onderwijs van de kinderkamer de man er toegebracht heeft God lief te hebben en te dienen. Wanneer men denkt, dat een vrouw, die door haar gezin aan het huis gebonden is, niets doet op godsdienstig gebied, zo vergist men zich.

Het is dikwijls moeilijk voor een huismoeder de kerk te bezoeken maar denk niet, dat zij daarom God minder dient. De godsdienstige opvoeding van de kinderen is immers de eerste en meest dringende plicht van een moeder. Zij dient daarmee haar Heere even goed als Mozes (-) Wanneer hij Israël richt of als Salomo, wanneer hij de tempel bouwt.

Hoofdstuk 14

"GETUIGEN VAN GOD, DIE IN HUN JEUGD BEKEERD WERDEN"

Ik geloof niet, dat Elia een hoge gedachte had van Obadja. Hij behandelt hem niet met bijzondere hoogachting, maar spreekt hem dikwijls scherper aan, dan men dat zou verwacht hebben van een medestrijder voor 't geloof. Elia is de man van de daad – stoutmoedig, altijd vooraan, vrij en open. Obadja was een stille in den lande, getrouw en standvastig, maar in een heel moeilijke positie en daardoor dikwijls genoodzaakt zijn plicht met meer omzichtigheid te volbrengen. Zijn geloof in zijn Heere gaf aan zijn leven een richting, zonder hem nog de hofomgeving te doen ontvluchten.

Ik heb opgemerkt, dat Elia, zelfs nadat hij Obadja gedurende dit onderhoud beter had leren kennen, geen grote verwachting van hem en anderen, zoals hij, had. Hij zegt: "Zij hebben Uw altaren afgebroken en Uwe profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, om die weg te nemen." En toch wist hij zeer goed, dat Obadja ook was overgebleven, die toch een man van betekenis was, al was hij ook geen profeet. Hij schijnt hem echter ten enen male voorbij te zien, als ware hij maar van weinig nut in de groten strijd. Misschien was het wel, omdat deze man van ijzer en staal, deze profeet van vuur en bliksem, deze machtige dienaar des Allerhoogste ieder, die niet als hij in de voorhoede medestreed, gering achtte. Ik weet wel, dat het een neiging is van vurige en dappere geesten de stille vroomheid enigszins te onderschatten. Trouwe en wel aangename dienaren Gods geven dikwijls hun beste krachten te midden van grote belemmeringen en

heten tegenstand, zonder dat ze opgemerkt worden en terwijl zij zelf zoeken onbekend te blijven.

Deze mensen worden door hen, die in het brandpunt van het openbare leven arbeiden, licht geminacht. Deze kleinere sterren verliezen zich in de lichtglans, welke een man zoals Elia om zich heen verspreidt, als ware hij een nieuwe zon, gezonden om de duisternis te verdrijven. De vuurstralen van Elias geest doorkliefden het geestelijk luchtruim, om zo te zeggen als zoveel bliksemschichten uit de hand des Oneindige, en het is licht te begrijpen, dat hij enigszins ongeduldig werd, waar anderen zich langzamer bewogen en minder op de voorgrond traden. Het is in vele opzichten weer de geschiedenis van Martha en Maria. De Heere ziet niet gaarne, dat Zijn dienaren, hoe groot zij ook zijn mogen, hun mindere medewerkers gering achten, en het komt mij voor, dat Hij het zo inrichtte, dat Obadja onontbeerlijk werd voor Elia, toen deze de toornige koning van Israël te woord moest staan.

Den profeet wordt geboden zich aan Achab te gaan vertonen en dit doet hij ook; maar hij oordeelt het beter zich eerst aan de intendant van het paleis voor te stellen, opdat deze zijn meester zou voorbereiden op een onderhoud. Achab ergerde zich over de vreselijke gevolgen van de lange droogte en had in zijn plotseling opkomende woede de profeet wel kunnen doodden, zodat het beter was hem tijd te gunnen enigszins te bekoelen. Elia heeft een onderhoud met Obadja en verzoekt deze hem bij Achab aan te kondigen. Soms bereiken wij ons doel het eerst langs een omweg.

Maar het is toch opmerkelijk, dat Obadja hier gebruikt wordt door een man, zozeer zijn meerdere. Hij, die nooit vreesde voor het aangezicht van de koningen, komt er nu plotseling toe iemand tot steun te nemen, die veel vreesachtiger was dan hij.

Wij leren verder uit dit verhaal, dat God het nooit aan getuigen voor Hem laat ontbreken op deze wereld, zelfs niet in de meest zondige schuilhoeken. Wat moet het hof van Achab een vreselijk verblijf geweest zijn voor een waarlijk gelovige. Al was Izébel de enige geweest, die zich aan grove zonden schuldig maakte, zo was haar tegenwoordigheid reeds voldoende de plaats tot een poel van ongerechtigheid te maken. Die trotse Sidonische vorstin met haar sterken geest draaide de armen Achab om haar vingers. Hij zou misschien nooit de wrede vervolger geworden zijn, die hij was, zo zijn vrouw hem er niet toe had aangespoord, maar zij haatte de dienst van Jehova mot haar gehele hart, en verachtte de

alledaagse eenvoud van het volk Israël vergeleken met de praal van Sidon. Toch was aan datzelfde hof, waar Izebel heerste, haar eigen hofmeester een man, die God grotelijks vreesde. Verwonder u nooit een gelovige in de meest onwaarschijnlijke plaatsen te ontmoeten. Genade heeft genoeg levenskracht om te blijven bestaan, ook waar haar ondergang zeker schijnt.

Jozef vreesde God aan het hof van Faraö; Daniël was een vertrouwd raadsman van Nebukadnezer, Mordechai zat in de poort van Ahasveros en de vrouw van Pilatus pleitte voor Jezus, terwijl er aan Caesars hof vrome zielen werden gevonden. Stel u voor, wat het zijn moet diamanten van de eerste soort te vinden in zulk een hol van zonden. Zij, die God in Rome dienden, waren niet alleen zelf christenen, maar ook voorbeelden voor alle christenen wegens hun broederlijke liefde en mildheid jegens allen. Er is toch zeker wel geen plaats in dit land, waar niet enig licht ontstoken is.

De donkerste schuilplaats van de ongerechtigheid wordt toch nog door het toortslicht van de waarheid verlicht. Vrees niet, gij zou zelfs op de grenzen van het Pan demonium navolgers van Christus vinden. In het paleis van Achab vindt gij een Obadja, wiens vreugde het is met verachte vromen om te gaan en die de feestzalen van de vorst verlaat om de schuilplaatsen der vervolgdgen op te zoeken. Ik heb gemerkt, dat, deze getuigen voor Gods zaak dikwijls in hun jeugd bekeerd werden.

God schijnt er een bijzonder behagen in te scheppen dezulken tot Zijn vaandeldragers in de krijg te maken. Zie maar op Samuël! Toen geheel Israël een afkeer had van het boos gedrag van de zonen van Eli, diende het kind Samuël voor het aangezicht van de Heeren.

Denk aan David! Hij was nog maar een herdersjongen, toen hij de eenzame bergen deed weergalmen van zijn psalmen, die hij met de harp begeleidde. Zie een Josia eens! Toen Israël tegen de Heere opstond, was het een kind, Josia, geheten, dat de altaren van Baal afbrak en de beenderen van zijn priesters verbrandde. Daniel was nog jong, toen hij een besliste keuze deed voor God en Zijn gerechtigheid. Op ditzelfde ogenblik heeft de Heere ergens, waar weet ik niet, de een of anderen kleinen Luther, thans nog op moeders knie gezeten, of een jongen Kalvijn, die nu nog op de Zondagschoolbank zit of een jeugdigen Zwingli, die met andere kinderen een lied zingt tot Gods eer.

De tijden kunnen slechter worden, ik vrees er dikwijls voor, want veel duidt er op; maar de Heere maakt Zijn eigen toebereidselen. De dagen zijn donker en dreigend en deze avondstonde kan wel overgaan in een nacht, donkerder dan ooit tevoren, maar Gods zaak is veilig in Zijn handen. Hij staakt Zijn werk niet uit gebrek aan arbeiders. Steek de hand niet uit gelijk Uzia om de ark te steunen, want zij zal veilig zijn op de weg door God bestemd. God begraaft wel Zijn werklieden doch Zijn werk nooit.

Al is erin 't paleis geen koning, die God eert, toch zal men er een hofmeester vinden, die de Heere van zijn jeugd af dient terwijl God Zijn profeten verbergt tot er betere tijden zullen gekomen zijn. Wees dus goedsmoeds en wacht die tijden af. Niets, dat werkelijke waarde heeft, loopt gevaar zolang Jehovah regeert. Des Heeren reserve- troepen naderen reeds en hun trommels kondigen de overwinning aan.

Hoofdstuk 15

"DE VROEGE GODSVRUCHT VAN OBADJA"

Obadja was reeds vroom in zijn jeugd: "ik, uw knecht nu, vrees de Heere van mijn jonkheid af." Ware dit slechts meer het geval. Gelukkig zij, van wie dit gezegd kan worden!

Hoe Obadja ertoe kwam de Heere zo vroeg te dienen weten wij niet. Wie hem tot de Heere leidde wordt ons niet vermeld. Toch kunnen wij wel haast aannemen dat hij gelovige ouders had. Wij kunnen er tamelijk zeker van zijn, wanneer wij aan zijn naam denken, welke hem natuurlijk door zijn ouders gegeven werd en "dienstknecht des Heeren" betekent. Ik kan niet anders dan geloven dat dit een bewijs is voor de vroomheid van zijn ouders. In dagen dat de gelovigen overal vervolgd werden, en de naam van JHWH algemeen geminacht werd omdat de kalveren van Bethel en de beelden van Baal overal opgericht werden, geloof ik niet, dat ongelovige ouders hun kind de naam van "dienstknecht van Jehova" zouden gegeven hebben, zo zij zelf de Heere niet geëerd hadden.

Zij zouden niet voor niets de op- en aanmerkingen van de hen omringende afgodendienaars en de vijandschap van de aanzienlijken hebben uitgelokt. In een tijd, dat namen om hun betekenis gekozen werden, zouden zij hem eerder "Kind van Baäl", of "Dienstknecht van Chemosh" of bij een anderen naam genoemd hebben, welke hun eerbied

te kennen gaf voor de valse goden. De keuze van zulk een naam verraadt, dunkt mij, hun innige begeerte, dat hun zoon de Heere mocht leren dienen en nooit de knie zou buigen voor de afschuwelijke goden van de vreemde vorstin. Hoe dit ook zij, het is buiten allen twijfel, dat duizenden ontwikkelde christenen hun eerste neiging tot godsvrucht aan de lieflijke invloed van het huiselijk leven te danken hebben.

Hoevelen van onze hadden niet even goed Obadja kunnen heetten, daar wij immers nauwelijks het levenslicht aanschouwd hadden, of onze ouders trachten ons in de waarheid te leiden. Menige traan werd bij ons kinderbedje, onder het opzenden van een vurig gebed, geschreid en drukte ons de stempel voor het eeuwige leven op het, voorhoofd. Wij werden grootgebracht in een omgeving, waar God gediend werd, en geen dag ging voorbij, dat wij niet werden aangespoord de Heere trouw te blijven en Hem vroeg te zoeken.

Indien hij geen vrome ouders gehad heeft, begrijp ik niet, hoe Obadja erin deze treurige dagen zelf toe kwam de Heere te zoeken, tenzij hij onder de invloed stond van de een of anderen onderwijzer, mogelijk ook van een trouwen dienaar in van zijn vaderhuis. De een of andere vrome vrouw heeft misschien zijn hart warm doen gloeien voor de dienst des Heeren, voordat de priesters van Baal zijn ziel met hun leugenachtige verdichtsels konden schaden. Er is tenminste niets opgetekend van een bekering in zijn jeugd, maar daarmee hebben wij ten slotte niets nodig. De vroege vroomheid van Obadja kenmerkte zich in 't bijzonder door oprechtheid. Wij kunnen veel leren uit wat hij zelf zegt: "ik, uw knecht nu, vrees de Heere van mijn jonkheid af."

Ik herinner mij niet ooit op deze wijze over de vroomheid van kinderen te hebben horen spreken, hoewel men deze uitdrukking in de Schrift dikwijls aantreft. Wij zeggen b. v. het lieve kind heeft de Heere gevonden, of het kind is zo gelukkig gemaakt of iets dergelijks, en ik betwijfel de juistheid van deze uitdrukkingen ook niet. De Heilige Geest echter zegt bepaald, dat de vreze des Heeren het beginsel van de wijsheid is en David spreekt ook van "de vreze des Heeren". Al wordt het kinderhart ook met vreugde vervuld door het geloof in Christus Jezus, zo moet die vreugde toch vermengd zijn met eerbied en ontzag.

Het is toch wel niet nodig, dat ik uitweid over de voordelen van vroegtijdige vroomheid. Ik zal zo daarom maar met enkele woorden aanstippen. Wanneer wij God vroeg leren dienen worden ons duizenden droevige ondervindingen bespaard. Zo iemand zal nooit behoeven te

zeggen dat hij de zonden van zijn jeugd in zijn gebeente met zich omdraagt.

Vroege godsvrucht doet ons vriendschapsbanden aanknopen, welke ons in ons later leven van grote waarde zijn, en ons van schadelijke omgang terughouden. Een werkelijk gelovig jongeling zal niet licht in de zonde vervallen, waaraan jongelieden zich gewoonlijk schuldig maken, noch zijn gestel door uitspattingen ondermijnen. Hij zal waarschijnlijk een gelovige vrouw trouwen, in wie hij een medereiziger vindt op weg naar de Hemel. Hij zal vanzelf vrienden zoeken die met hem in Gods huis samenkomen, in plaats van in verblijfplaatsen der zonde; die hem het goede helpen najagen in plaats van hem tot kwaad te verleiden. Ge kunt er zeker van zijn, dat het er veel van afhangt wie wij van aanvang aan tot vrienden kiezen.

Beginnen wij met slecht gezelschap te zoeken, zo komen wij er later moeilijk van af. De man, die de Heere vroeg leert kennen, heeft dit nog vóór, dat hij er gemakkelijker toe komt zich aan een vrome levenswijze te gewennen, en gewoonte wordt spoedig een tweede natuur.

Ook heb ik opgemerkt, dat, wanneer men vroeg tot de Heere komt, het geestelijk leven spoediger ontwikkelt dan bij anderen. Zij hebben niet zoveel af te leren, en behoeven niet op zoveel terug te zien dat anders had moeten zijn. De littekens en bloedende wonden, welke men opdoet in de dienst van de Boze, zijn nooit het deel van hen, die de Heere reeds tot de Zijnen maakt, voor zij nog van Hem zijn afgedwaald. Wat nu de vroomheid van een kind betreft, in zoverre zij invloed uitoefent op de omgeving, zo kan ik de waarde ervan niet te hoog stellen. Hoe aantrekkelijk toch! Juist in de kinderen jongelingsjaren trekt zij ons het meest aan.

Wat ons bij volwassenen niet opvalt, zal ons bij een kind dadelijk treffen. Godsvrucht in een kind heeft overtuigende kracht; de godloochenaar zal de wapens neerleggen en vol bewondering toezien. Een woord door een kind gesproken blijft ons dikwijls bij, terwijl de eenvoud ervan het hart treft. Waar de kanselrede haar doel mist, zal dikwijls een kindergebed de vijand te machtig zijn. Dan ook vat de volwassene dikwijls moed bij het zien van jeugdige godsvrucht en hij zal misschien beginnen zichzelf af te vragen waarom de Heere zich aan hem niet even goed zou openbaren als aan deze kleine. Door zekere geheime kracht zal het kindergeloof gesloten deuren openen en de grendelen des ongeloofs wegschuiven. Waar niets anders erin slaagde van de waarheid een weg te banen, heeft

de liefde van een kind het vermocht. Nog steeds blijft het waar: "Uit de mond van de kinderen en zuigelingen hebt Gij Uw sterkte gegrondvest, ter oorzaak van Uw vijand, om de wraakgierige en de goddeloze te dooden."

Hoofdstuk 16

"OBADJA EN ELIA"

Jeugdige vroomheid leidt tot volharden in het geloof. Een Obadja kon met waarheid zeggen: "Ik, uw knecht nu, vrees de Heere van mijn jonkheid af." De tijd had bij hem geen verandering teweeggebracht, en bij het klimmen van de jaren was zijn godsvrucht niet verzwakt. Wij worden allen door het nieuwe aangetrokken, en ik weet van mensen, die uit behoefte aan verandering de slechten weg zijn opgegaan. Het is niet zo moeilijk als martelaar de betrekkelijk korten vuurdood te ondergaan, als wel de langdurige kwellingen te moeten doorstaan van een langzame dood boven bet vuur. Om gedurende een lang leven tegen verleidingen bestand te zijn, moet men werkelijk vroom zijn.

Een man als Paulus, met dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren vervuld, te bekeren was voorzeker een wonder van Gods genade, maar een man gedurende veertig, vijftig jaar staande te houden is een even groot wonder, al wordt er minder gewag van gemaakt. De hand van de tijds had het geloof van Obadja niet aangetast, en toen hij oud werd was hij nog dezelfde van vroeger. Hij liet zich ook niet door de mode en denkwijze van die bozen tijd medeslepen. Een dienaar van Jehova werd voor een ouderwets, onontwikkeld man aangezien, die achterlijk was in zijn begrippen. De dienst van Baal was daarentegen "modern". Het gehele hof boog zich voor de god van Sidon, en al de hovelingen volgden elkanders voorbeeld.

De groten en hooggeplaatsten mitsgaders hun echtgenoten aanbaden Baäl, want de koningin ging hun hierin voor. Maar Obadja zei: "Ik, uw knecht, heb Jehova gediend van mijn jonkheid af." Gezegend hij, die zich aan geen mode stoort, want niets is vergankelijker, en zo zij ook voor een tijd alles in de verkeerde richting voor zich uitdrijft, hoeft hij, die God wenst te dienen, zich slechts aan het goede te houden om niet medegesleept te worden. Obadja had natuurlijk geen gelegenheid aan de genademiddelen deel te nemen, toch schijnt zijn geestelijk leven hier niet onder geleden te hebben. De priesters en Levieten waren naar Juda gevluht en de profeten had men gedood of gedwongen een schuilplaats

te zoeken en er was geen openbare dienst meer in Israël. De tempel was ver van daar te Jeruzalem, zodat hij geen gelegenheid had iets te horen dat zijn geloof kon versterken of aanvuren; toch bleef hij getrouw.

Voeg hierbij de moeilijkheden van zijn positie. Hij was koninklijk hofmeester. Zo hij naar de wil van Izebel gehandeld had en Baal gediend, zou zijn leven veel gemakkelijker geweest zijn, want hij zou haar onmiddellijke en persoonlijke bescherming genieten hebben; maar nu zien wij hem als hofmeester in Achabs huis, en toch een dienaar van Jehova. Hij moet wel met de uiterste voorzichtigheid zijn te werk gegaan en zijn woorden zorgvuldig gewogen hebben. Ik vind het zeer natuurlijk dat hij een man werd van grote omzichtigheid, en zichzelf jegens Elia niet op zijn gemak gevoelde, uit vrees dat deze hem door de ene of andere opdracht in het verderf zou storten.

Hij werd langzamerhand zeer bedachtzaam en trachtte alles om zich heen zo te beschouwen dat zijn geweten vrij bleef en zijn post verzekerd. Hij keerde dus zijn moeilijke positie de rug niet toe, en verzaakte ook niet zijn overtuiging. Zo men hem gedwongen had kwaad te doen weet ik zeker, dat hij evenals de priesters en Levieten naar Juda gevlucht zou zijn, waar men de dienst van Jehova nog hooghield. Hij gevoelde echter dat hij in deze voordelige betrekking iets voor zijnen God kon doen zonder tot de afgodendienaars over te gaan, en dus besloot hij te blijven en het uit te vechten.

Wanneer alle hoop op de overwinning verloren is, is het maar beter zich terug te trekken; maar die man mag dapper heten, die, wanneer de trompet de aftocht blaast, haar niet horen wil, of die het blinde oog voor de telescoop plaatst, zodat hij het signaal tot het staken van het vuur niet zien kan, en die de overmacht trotseert, en de vijand alle mogelijke schade toebrengt.

Obadja was wel de man die "de forten hield", want hij besepte het, dat, toen al de profeten door Izebel ten dode gedoemd waren, het aan hem was zoveel mogelijk in de nabijheid van deze bloeddorstige tijgerin te blijven en tenminste honderd profeten uit haar wrede handen te redden. Dat zou op zichzelf al voldoende geweest zijn om aan zijn leven waarde te geven. Ik kan niet anders dan de man bewonderen wiens beslistheid niet door zijn voorzichtigheid werd overtroffen, hoewel ik niet graag zijn plaats zou innemen. Zijn levensloop kan vergeleken worden met de beweging van een koorddanser. Ik zou er mijzelf niet graag aan wagen

en raad ook geen van u aan dit te doen. De rol, die Elia te vervullen had, was grootser en minder gewaagd.

De weg die de profeet te bewandelen had was duidelijk genoeg; hem was niet opgedragen Achab door zijn woorden te behagen maar hem zijn zonden onder het oog te brengen. Hij behoefde dus niet omzichtig te werk te gaan maar moest openlijk en stoutmoedig optreden in naam van de God Israëls. Hoeveel groter komt hij ons voor wanneer wij de twee mannen naast elkaar zien staan.

Obadja valt dan ook op zijn aangezicht voor Elia en noemt hem: "Mijn heer", en dat was zeer begrijpelijk, want hij was verreweg de mindere. Maar ik moet in mijn beschouwing over Obadja niet de fout van Elia begaan, opdat ik later mijn eigen woorden niet moet terugnemen. Het was groot van Obadja het huishouden van Achab waar Izebel de hoofdpersoon was, te besturen, en toch nog door de Geest Gods met de erenaam van een "trouw dienaar des Heeren" betiteld te kunnen worden. Hij hield ook vol, niettegenstaande hij zo veel voorspoed genoot, en dit reken ik hem bijzonder tot een eer.

Niets is gevaarlijker in dit leven dan vooruit te komen, en rijk en gezien te worden. Natuurlijk begeren wij het allen en trachten er ook naar, maar hoevelen hebben al hun geestelijke voordelen tegen tijdelijke ingeruild. De man, die de kinderen Gods vroeger als zijn vrienden beschouwden, noemt ze nu "een burgerlijk soort mensen." Toen het hem nog om het Evangelie te doen was bekommerde hij zich weinig om de bouwstijl, maar nu is zijn smaak verfijnd en hij moet een toren hebben, Gotische vormen, een marmeren kansel, priesterlijke gewaden en zo al meer. Naarmate zijn beurs vol werd liepen hart en hersens leeg, en naarmate hij rijk werd aan wereldse goederen werd hij arm aan waarheid en beginselen. — Deze handelwijze is laag te noemen, er is geen spoor van ridderlijkheid in te vinden; het is een lafhartig gedrag, en moge God er ons voor bewaren! Toch zijn er velen, die er niet voor bewaard blijven.

Hun godsdienst is geen zaak van beginsel maar een zaak van eigenbelang; men zoekt de waarheid niet maar men wil de omgang met zekere kringen; het is hun niet om Gods eer te doen, maar wel om hun dochters goed uit te huwelijken, en niet het geweten is hun gids, maar wel de hoop op goeden voet te staan met deze of genen persoon van invloed. Deze dingen stemmen mij droevig, en ik hoor er dagelijks van spreken, al kom ik er persoonlijk niet mede in aanraking. Onze tijd is een tijd van dergelijke lafhartigheid, gehuld in het gewaad van

fatsoenlijkheid. God zend ons nog eens een John Knox of een man van ijzer en staal zoals Eli, en zo deze ons te machtig mochten zijn, zoude wij het heel goed kunnen doen met een man als Obadja. — Waarschijnlijk zijn de laatsten schaarser dan de Elia's, maar bij God zijn alle dingen mogelijk. Obadja, dankzij zijn vroege bekering en trouwe volharding, werd een innig vroom man.

Om dit te kunnen worden en blijven in de omgeving waarin hij zich bevond moet hij wel een diep vroom gemoed gehad hebben. Dat zal Izébel ook wel geweten hebben, want ze hield niet van hem al moest zij zijn tegenwoordigheid ook dulden, en hoewel zij hem nooit vriendschappelijk aanzag, zo kon zij hem toch niet ontslaan. Achab was hem hoe langer hoe meer gaan vertrouwen en kon niet meer buiten hem, waarschijnlijk ook wel omdat hij in hem een steun vond voor zijn zwak karakter. Mogelijk hield hij hem ook aan, opdat Izébel zou zien dat hij toch nog mans genoeg was om zijn wil door te zetten.

In ieder geval was het een vreemd verschijnsel te midden van zoveel goddeloosheid een man te vinden, die God zo bijzonder trouw diende. Hoe duidelijk zien wij hier de kracht van 's Heeren genade, waar het vuur bleef branden te midden van de golven, en zoveel godsvrucht kon bestaan te midden van zoveel gruwelen! Zo vreselijk als het is een Judas onder de apostelen te zien, zo verrukkelijk is het een man als Obadja zich te zien bewegen te midden van de hovelingen van Achab. Obadja's vroege godsdienst werd hem later tot winst, in zover, dat hij er zich op kon beroepen.

Toen hij dacht dat Elia hem aan groot gevaar wilde blootstellen beriep hij zich op zijn trouw aan de Heere zijn God, door te zeggen: "ik heb de Heere gediend van mijn jonkheid af," evenals David op latere leeftijd zei: "O God, Gij hebt mij van de jeugd af onderwezen, en tot hiertoe heb ik Uw wonderwerken verklaard; ook nu, wanneer ik oud geworden ben, verlaat mij niet al te zeer." Het stemt de ziel rustig wanneer men, oud zijnde, terug kan zien op een leven aan de dienst des Heeren gewijd. Niet dat men er op steunt of er zich op verheft, maar men zal er de Heere voor danken.

Een dienstknecht, die zijn meester van de jeugd af trouw gediend heeft, kan men toch in zijn grijsheid niet de deur wijzen. Een goed geaard meester gevoelt achting voor de trouwen dienaar. Wij mogen dus gerust aannemen dat de Heere wiens aangezicht zo vriendelijk is, Zijn grijze dienaren niet aan hun lot zal overlaten.

Hoofdstuk 17

"IETS GOEDS"

Jerobeam was de Heere ontrouw geworden, die hem toch op de troon van Israël had geplaatst, en nu was het ogenblik van zijn val daar. De Heere die gewoonlijk de roede gebruikt eer Hij met het zwaard uitroeit, bezocht zijn huis met krankheid. Zijn zoon Abia was gevaarlijk ziek. Plotseling valt hem in dat er nog een oude profeet des Heeren in Israël was, en nu zou hij graag door hem vernemen hoe het met zijn kind zou aflopen. Uit angst dat de profeet een straffe Gods over hem en zijn zoon zou uitspreken, zo hij wist dat het de vrouw van Jerobeam was die hem bezocht, verzocht deze zijn vrouw, een Egyptische prinses, zich als een boerenmeisje te verkleeden, om zodoende een gunstiger uitspraak uit de mond des profeet te verkrijgen.

Arme dwaze vorst, die dacht, dat een profeet, die een blik had in de toekomst, ook niet door iedere vermomming heen de Koningin zou herkennen! Zo verlangend was de moeder om het lot van haar zoon te weten, dat zij zijn ziekbed verliet om te Silo de uitspraak van de profeet te horen. Zij had zich echter de moeite van verkleeden kunnen besparen, want de profeet was nog altijd een ziener, en niet alleen had zijn innerlijk oog haar al ontwaard voordat zij zijn huis betrad, maar de toekomst van haar gehele huis was hem al bekend.

Zij kwam met bijgelovig verlangen naar hetgeen de man Gods haar zou openbaren, maar zij keerde terug met een bezwaard hart, daar hij haar van haar zonde had gesproken en van het lot dat haar wachtte. De vreselijke mededelingen van de profeet bevatten slechts één lichtpunt, één troostwoord, maar ik vrees wel dat de heidense Koningin er geen troost in vond. Het kind was door Gods barmhartigheid bestemd om te sterven, want er was in hem "iets goeds voor de Heere de God Israëls".

Wij willen nu het weinige dat wij van de jongen prins Abia weten eens nader beschouwen. Zijn naam paste goed bij hem. Een naam, die iets goeds betekent, kan die van een heel slecht man zijn. Maar hier werd een naam van zeer schone betekenis met volle recht gedragen. Hij noemde God zijnen Vader, en dit duidt zijn naam aan "Ab." zoals gij weet, betekent "Vader", en Zah of Iah betekent Jehova, Jehova was dus zijn

Vader. Ik zou niet van zijn naam gesproken hebben, zo zijn leven er niet mede in overeenstemming ware geweest.

Er was dus in dit kind "iets goeds voor de Heere, de God Israëls." Wat zou dat geweest zijn? Wie kan het met beslistheid zeggen? Een ruim veld naar gissingen ligt voor ons open. De overlevering heeft veel beweerd, maar daar dit slechts verzinsels zijn om aan te vullen wat ontbrak, zijn die het overdenken niet waard. Onze eigen bespiegelingen zullen ons waarschijnlijk even dicht bij de waarheid brengen als deze overleveringen. Het zwijgen van de Schrift over dit onderwerp geeft ons juist veel te denken. Er wordt ons wel niet bepaald gezegd wat dat "goede" was, maar wij weten dat het in ieder geval een bewijs was van Gods genade. Het kind moet ook geloof bezeten hebben, want zonder dat is het onmogelijk Gode te behagen.

Zijn kinderlijk geloof maakte hem dus een dienaar van Jehova, de God Israëls. Misschien had zijn moeder hem wel op zijn eigen verzoek verlaten om de profeet over hem te gaan spreken. Er bevonden zich vele valse profeten in de omtrek van het paleis. Zo de jongen het niet bepaald verzocht had zou de vader misschien niet eens naar Silo gegaan zijn. Men kan dus aannemen dat het kind in de God van hemel en aarde geloofde, en Hem gelovig aanbad. Doch het zou mij niet verwonderen zo bij dat kind de liefde nog duidelijker was uitgekomen dan het geloof, omdat een vroom kind gewoonlijk eerder van zijn liefde tot de Heere dan van zijn geloof zal spreken, en dat niet omdat het hem aan geloof ontbreekt, maar omdat het hart van een kind eerder tot liefhebben geneigd is dan tot geloven.

Het hart is groot bij het kind, en daarom zal het vóór alle dingen de schone vrucht van de liefde voortbrengen. Ik twijfel niet of dit kind legde reeds vroeg een genegenheid tot de Ongeziene aan de dag, en een afkeer van de afgoden aan het hof van zijn vader.

Het is mogelijk dat het hem met heiligen afkeer vervulde God te dienen in de vorm van een gegoten kalf. Zelfs een kind zou de ongerijmdheid hiervan moeten inzien. Misschien ook dat de aangeboren fijnheid van zijn natuur hem deed terugdeinzen voor priesters welke zijn vader uit de heffe van de volks had gekozen. In elk geval, al weten wij niet wat, dit is zeker, dat er "iets goeds voor Jehova, de God Israëls" in het hart van dat kind was.

Het kan niet alleen de een of andere goede neiging zijns harten geweest zijn, noch een goede begeerte, maar een werkelijk deugdzame hoedanigheid van de ziel, een diepliggende kiem van genade, dat toch zoveel beter is dan een voorbijgaande begeerte.

Welk kind, dat in de vreze des Heeren is opgevoed, gevoelt zich niet bij ogenblikken tot de Heere getrokken, doch van hoe korten duur is deze beweging van de harten dikwijls! De jonge Abia schijnt echter iets in zich gehad te hebben van blijvende aard. De Geest Gods had een werk aan hem verricht. Laat ons dit "goede" in hem dan naar waarde schatten al kunnen wij het nog niet met juistheid bepalen.

Laat ons ook vol bewondering opmerken dat dit "goede" in een kinderhart gevonden werd, want men weet niet hoe het de ingang tot dat hart gevonden heeft. Wij weten niet hoe de genade Gods het paleis is binnengedrongen en zich van het jonge hart heeft meester gemaakt. God zag het "goede" want Hij ziet het geringste wat goed is in ons, daar Hij een open oog heeft om op te merken wanneer wij ons tot Hem wenden. Het wordt ons echter niet meegedeeld hoe dit werk aan het kind geschied is, en dit zwijgen heeft ons iets te zeggen. Wij behoeven ook niet met zekerheid te weten hoe een kind de genade ontvangt.

Wij behoeven er ons niet in te verdiepen wanneer, waar of hoe een kind bekeerd wordt; het gaat dikwijls zo ongemerkt dat dag en uur niet aan te geven zijn. Zelfs degenen, die op later leeftijd bekeerd werden, zoude niet altijd de bijzonderheden van hun bekering kunnen mededelen, hoeveel te minder dan een kind dat zich toch aan geen grove zonden schuldig maakt, maar aan de hand van vrome ouders meestal volgens Gods geboden wandelt, zoals de rijke jongeling. Hoe zou God het hart van dit kind wel bereikt hebben?

Het is niet waarschijnlijk dat het ooit het onderwijs van de profeten genoten heeft, ook niet dat hij, gelijk Samuël, met anderen opging naar het huis des Heeren. Zijn moeder diende de afgoden, en zijn vader was een goddeloos man, toch wist God het hart van het kind te raken. Zou het door middel van zijn gedachten geweest zijn? Of had iemand misschien toevallig een lied tot eer des Heeren gezongen buiten de muren van het paleis? Was het kind er ook ooggetuige van geweest, hoe zijn vader de hand ophief tegen Jehova, en hoe die hand plotseling verdorde?

Waren er toen tranen in zijn ogen gesprongen, en zou zijn hart niet gejubeld hebben toen, op het gebed van de profeet, de hand weder gezond werd? Is misschien dit grote wonder er oorzaak van geweest dat het kind de God van Israël zocht? Of maken wij ons dit alles maar wijs? Het is meer dan waarschijnlijk dat het een kind ter ore zou komen, wanneer de hand van zijn vader eerst verdorde, en toen door het gebed genezen werd, temeer daar die vader zelf een koning was.

Misschien ook heeft zijn verpleegster de eerste zaden gezaaid, en bracht zij hem de heerlijke boodschap, evenals destijds de dienstmaagd van Naaman's vrouw. Israël was nog niet zolang afgeweken, dat er geen trouwe volgelingen meer over zoude zijn van de God Abrahams. Wij kunnen er slechts naar gissen, want wij kunnen en mogen niets met zekerheid beweren.

Wanneer de zon is opgegaan, komt het er weinig op aan op welk uur juist de dag begonnen is. Laten wij er ons slechts over verblijden, wanneer wij "iets goeds" in onze kinderen ontdekken, al kunnen wij er ons geen rekenschap van geven.

Het ontbreekt Gods verkiezende genade niet aan middelen om Zijn doel te bereiken. Hij kan die laten nederdalen in het gezin van een Jerobeam, en, terwijl de koning zich voor afgoden buigt, roept zijn zoon de naam des Heeren aan. "Uit de mond van de kinderen en zuigelingen hebt Gij Uw sterkte gegrondvest, tegenover Uw vijanden." Uw gangen zijn niet altijd te bespeuren, O God van de genade, maar wij zien U in Uw werken en leren U aanbidden, ook waar wij Uw doen niet verstaan". Toch wordt het "goede" enigszins nader omschreven Het was iets goeds "voor de Heere de God Israëls."

Men vindt in kinderen dikwijls iets goeds voor hun ouders, en dit moet aangemoedigd worden. Toch is dit geen voldoende blijk van genade. Het "goede" dat de zaligheid van de ziel bewerkt moet "iets goeds voor God" zijn. Het komt er maar op aan naar welke kant het aangezicht zich wendt.

Is het gelaat van God afgekeerd, dan brengt elke stap ons verder van Hem. Zo iemand zich tot de Heere wendt, brengt iedere beweging, ja zelfs de onvaste stap van een kind, hem nader. In dit kind zal wel alles de goede richting genomen hebben. Het schijnt wel, dat dit "goede:" op de woorden en daden een stempel zette, want hij werd algemeen bemind. Wij kunnen dit hierom aannemen omdat er gezegd wordt, dat

geheel Israël hem beweende. Hij was waarschijnlijk van zijn vader troonopvolger, en er waren zeker wel vrome harten in Israël, die thans rouw droegen omdat zij gehoopt hadden dat de tijde anders zouden worden onder het bestuur van dezen jongeling. Zelfs onder hen die zich om godsdienst niet bekommerden, waren er zeker wel die naar een anderen toestand van zaken verlangden en hun hoop op de toekomstige koning

vestigden. Zo was Abia van zijn gehele geslacht de enige die begraven werd met waar rouwbeklag. Alle anderen van het huis van Jerobeam werden door honden en gieren opgegeten. Het is een grote zegen wanneer het goede in kinderen hen beminnelijk maakt in de ogen van anderen, al hebben zij ook niet allen zoveel gelegenheid als deze jonge prins om hun invloed, te doen gelden.

Hoofdstuk 18

"IETS GOEDS"

II. Hij droeg geen breedgerande gewaden, maar bezat een stillen en zachtmoedige geest. Hij zal wel niet bijzonder welbespraakt geweest zijn, anders zou er licht gestaan hebben dat hij iets goeds "gezegd" had aangaande de God Israëls. Hij was misschien vreesachtig, teruggetrokken, zelfs zwijgzaam, maar toch, er woonde iets goeds "in" hem. De zaak is niet om aan de uiterlijke godsdienstige vormen, hoe schoon ook, te voldoen, maar het leven des Geestes Gods in zich te weten, te denken en te voelen zoals Jezus dat gedaan zou hebben, omdat dat leven ook in Hem was. Tenzij onze uiterlijke godsdienst het uitvloeisel zij van innerlijk leven is het van geen waarde of betekenis. De ware godsdienst is niet als een kleed dat naar believen kan worde aangedaan of afgeworpen, het moet ons, om zo te zeggen, tot vlees en bloed geworden zijn. Zo was ook de vroomheid van dit kind oprecht, geheel persoonlijk, en diep in het hart verborgen. Zo zouden wij het zo graag bij al onze kinderen zien!

Er wordt ons verder nog gezegd, dat er iets goeds in hem "gevonden" werd, dat is, het was gemakkelijk hem te bespeuren, want de uitdrukking wordt ook daar wel eens gebruikt, waar van zoeken geen sprake kan zijn. De Heere zegt immers: "Die Mij niet zochten zullen Mij vinden." Vurige, kinderlijke vroomheid openbaart zich al spoedig, want een kind is minder terughoudend dan een volwassene; berekende voorzichtigheid sluit de kindermond niet, integendeel, het hart ligt het

kind steeds op de tong. Dezulken die het huis, waarin zich een waarlijk vroom kind bevindt, voor korteren of langere tijd bezoeken, zullen dikwijls verrast worde door de een of andere ongekunstelde uiting, welke het vroom gemoed verraden. Het kan niet anders of velen in Tirza hebben het geweten, dat dit kind iets goeds in zich had voor Jehova. Het kan zijn dat het hun weinig belang inboezemden, of ook dat zij de stille hoop koesterden dat hij zijn vromen zin in die omgeving wel verliezen zou, maar dat hij hem bezat was gemakkelijk te zien.

Toch ontdekken wij in deze woorden nog iets meer, namelijk, dat God zelf, die de harten en nieren proeft, het hart van dit kind had onderzocht en er "iets goeds" in had gevonden. Alles is geen goud wat glinstert, maar de vroomheid van dit kind was van de echten stempel. Hoe nodig is ons dit wanneer wij als het ware door het vuur beproefd worden. Het kan heel goed zijn dat dit kind bij zijn vader in moeilijkheid geraakte omdat hij JHWH diende, maar hoe hij ook moge beproefd geworden zijn, hij bleef ongedeerd. Er ligt in deze uitdrukking, dunkt mij, ook iets van verrassing. Hoe kwam het kind aan dat "goede?" Het werd in hem gevonden als ware het een schat.

De landman denkt slechts aan zijn akkers, zijn beesten en zijn oogst, en daar werpt de ploeg plotseling een verborgen schat op. Hij vond die schat wel maar wist niet wie hem daar neerlegde. Zo mocht het waarlijk wel een verrassing heten dat bij een kind, in zulke onvoordelige omstandigheden geplaatst, nog iets goeds gevonden werd voor de Heere, de God Israëls. Gij ziet dus dat zijn bekering in een zekere geheimzinnigheid gehuld ligt. Het kind was vroom maar niemand weet hoe. Ik geloof dat dit dikwijls het geval is met Gods uitverkorenen die in de straten en stegen van een grote stad Zijn uitnodiging horen en volgen.

Men kan de gevoelens en ondervindingen die met zulk een bekering gepaard gaan niet altijd onderscheiden of opsommen, men moet het evenals bij Abia slechts als een wonder van Gods genade beschouwen. De oude profeet verklaarde de jongen prins in de naam des Heeren, een trouw volger des Allerhoogste te zijn, en dit gebeurt wel meer bij kinderen, wij kunnen er ons slechts over verheugen, ook al zien wij nog dingen die anders moesten zijn.

Verder lezen wij nog dat er "iets" goeds in hem was, hetgeen ons doet veronderstellen dat er nog maar van een beginsel sprake was. Er zal wel niets opvallends aan het kind geweest zijn, anders zou dat wel opgetekend zijn. Hij heeft zeker geen heldendaden verricht en wij lezen

ook niets van bijzondere bliken van trouw die in het oog moesten lopen, want hij was nog te jong om iets te doen dat gewichtig genoeg was om opgetekend te worden. Ook duidt het woordje "iets" aan dat er nog wel iets ontbrak, maar al ware dat zo, het "goede" was toch duidelijk aanwezig en daarom werd het kind aangenomen en door Gods liefde van een schandelijke dood gered. In een goddeloos gezin zouden wij "een weinig goeds" licht over het hoofd zien. Het grootste wonder was dat er een godvrezend kind zou zijn in het huis van Jerobeam.

De geest der moeder beheerst gewoonlijk het gehele huis, maar de koningin was ene Egyptische en diende de afgoden. Een vader heeft gewoonlijk veel invloed maar in dit geval was de vader een goddeloos man, die Israël deed zondigen. Het heeft mij altijd een wonder toegeschenen dat hij zijn eigen kind daar nooit toe brengen kon. Het gehele land verdort onder de bozen invloed des konings, en daar aan zijn voeten ziet hij een vruchtbaar plekje dat voor die invloed bewaard bleef. Zijn eerstgeborene, die uit de aard van de zaak allicht in van zijn vader voetstappen volgen zou, is juist de volmaakte tegenstelling van die vader, want er werd "iets goeds" in hem gevonden voor Jehova, de God Israëls. Op zulke plaatsen verwacht men geen godsvrucht, en men is geneigd ze voorbij te gaan.

Zo gij de stegen van de grote steden bezoekt, waar zeker niets u aan een koninklijk paleis doet denken, zult gij er hele zwermen kinderen zien rondlopen, en gij zult in zulk een omgeving wel het allerminst verwachten godsvrucht aan te treffen. Rondom u ziet gij dronkenschap en hoort gij godlasterende taal, maar wees er daarom niet zeker van dat zich hier geen kind Gods bevindt. Zou het onmogelijk zijn dat Gods verkiezende genade een van deze armen had uitverkoren?

Een van deze kleinen, die ginds op die ashoop spoelt, heeft de Heere misschien in de haveloze school leren kennen en liefhebben, en is misschien bestemd om te zitten aan de rechterhand van Christus. Hoe kostbaar is zulk een kleinood, al vond men het ook tussen het kiezelzand; hoe schittert die diamant, al ligt hij ook op de mesthoop! Zo erin het kind "iets goeds" gevonden wordt, is het van weinig belang of zijn moeder een dievegge is of dat zijn moeder drinkt. Denk niet gering van het haveloze kind. Een predikant in Ierland, die geregeld voor een kleine protestantse gemeente optrad, had al verscheidene zondagen een kleinen haveloos geklede jongen in een der gangen zien staan, die met grote aandacht naar de preek luisterde. Hij wenste te weten wie dat

jongetje was, maar hij verdween altijd zodra de preek afgelopen was. Hij had al een paar vrienden verzocht hem in 't oog te houden, maar de jongen wist altijd te ontsnappen, en was niet meer te vinden. Op zekeren zondag sprak de predikant naar aanleiding van de woorden: Zijn rechterhand en de arm van Zijn sterkte heeft Hem heil gegeven, en sedert die dag bleef de jongen geheel en al weg.

Zes weken verliepen, maar het kind kwam niet weder, tot op zekeren dag een man die tussen de bergen woonde, de predikant kwam vragen zijn stervend kind te bezoeken. Hij woonde ergens boven in de bergen in een ellendige hut. Na een wandeling van zes mijlen in de regen over moeras en turfland bereikte de predikant de deur van die hut. Toen hij binnentrad zag hij de armen jongen rechtop in bed zitten, en nauwelijks zag hij de predikant, of hij zwaaide met de arm, en riep uit: "Zijn rechterhand en de arm van Zijn sterkte heeft Hem heil gegeven." Dat waren zijn laatste woorden op aarde, en tevens zijn triomfkreet bij het naderen van de dood. Wie zal het zeggen of niet des Heeren rechterhand en de arm Zijner sterkte Hem reeds dikwijls de overwinning gegeven heeft, ook daar waar armoede, zonde en onwetendheid Hem in de weg stonden?

Wij moeten dus godsvrucht nooit verachten, waar wij haar ook aantreffen en haar steeds naar waarde schatten. Wij kunnen het dikwijls niet begrijpen dat de Heere toelaat dat een van deze kleinen, die Hem hebben aangenomen, zouden lijden.

Toch zien wij het dat de Almachtige Vader de Zijnen beproeft. De vrome zoon van Jerobeam ligt ziek, terwijl de goddeloze ouders gezond blijven. Wij zouden haast geneigd zijn, hun een ziekte toe te wensen om hun het doen van zoveel kwaads te beletten. Slechts één in dat gezin dient de Heere, en juist hij wordt met ziekte bezocht.

Waarom moest dit zo zijn, en waarom is het dikwijls zo? Hoe dikwerf ziet men niet dat een vroom kind het gebruik zijner ledematen mist, of een gelovig jong meisje aan tering lijdt. Ja, de hand des Heeren rust dikwijls zwaar op degenen die Hij bijzonder begenadigen wil. Het heeft natuurlijk iets te betekenen, en wij begrijpen er ook wel iets van; maar al begrepen wij er ook niets van, zo zouden wij daarom toch aan de liefde des Heeren niet twifelen. De zoon van Jerobeam was als de vrucht van de wilden vijgeboom, welke niet rijpt zonder geperst te worden.

Door zijn ziekte werd hij des te eerder voor de eeuwigheid bereid. Het was ook voor het welzijn zijner ouders dat hij ziek werd, en het had hun tot zegen kunnen zijn zo zij hadden willen leren. Wel dreef de ziekte van hun kind hen tot de profeet des Heeren, maar hoeveel heerlijker zou het geweest zijn als zijzelf tot de Heere gekomen waren!

De ziekte van een kind heeft verblinde ouders wel meer tot de Heere gedreven, die hun de ogen opende voor Zijn heil. Wat ons ook nog vreemd zou kunnen schijnen is, dat de Heere de jonge, vrome kinderen dikwijls tot zich neemt. Men zou hier licht zeggen; laten Jerobeam en zijn vrouw liever sterven, maar spaar het kind. Neen, het kind moet juist sterven, hij is er het meest toe geschikt, en zijn dood moest Gods genade verheerlijken, die zulk een jong kind voor de Hemel bereidde en vormde.

Ook thans zou de vroomheid van het kind hem tot gewin worden, want het kind werd weggerukt eer de boze dagen kwamen. Hij zou volgens Gods raad in vrede sterven en begraven worden, terwijl de overige door het zwaard verdelgd of door de wilde beesten verscheurd werden. Hier was dus de vroege dood van het kind een bewijs van bijzondere genade. Zo iemand zegt dat men kinderen niet mede moet nemen naar de kerk, zeg ik op mijn beurt.

Hoe komt het dat de Heere zovelen van hen in de Hemel opneemt?" Zo zij voor de ene plaats geschikt zijn, waarom dan niet voor de andere? De Heere neemt in Zijn grote barmhartigheid dikwijls de kleinen tot zich om hun de beproevingen en verleidingen van een lang leven te besparen, en wel omdat er niet slechts een zekere mate van vroomheid in hen gevonden werd, maar een zoveel groter mate dan gewoonlijk dat de overgang naar een beter leven reeds dadelijk kan plaats hebben, daar zij reeds gereed zijn om geoogst te worden. Het is heerlijk te zien hoe grote godsvrucht er soms in een jongenshart schuilt; jeugdige vroomheid is waarlijk niet gering te achten, zij is de hemel waardig.

Hoofdstuk 19

"DE ZOON DER SUNAMITISCHE"

I. Laat mij uw aandacht vestigen op een wonder van Elisa, zoals het ons in het boek van de Koningen vermeld wordt, waaruit wij veel kunnen leren. De gastvrijheid van de Sunamitise vrouw werd beloond doordat

haar een zoon geschonken werd. Toch is het maar al te waar, dat aardse zegeningen vergankelijk zijn! Na enige tijd werd het kind ziek en stierf.

De diepbedroefde doch gelovige vrouw spoedde zich tot de man Gods. Door zijn mond had God de belofte uitgesproken welke haar de begeerte haars har ten toezegde, en zij besloot hem haar zaak voor te leggen en hem, zo mogelijk, ertoe te bewegen deze bij zijn Goddelijke Meester te bepleiten en het zo innig begeerde antwoord te verkrijgen. Elisa's wijze van optrede wordt als volgt vermeld: "Toen zei hij tot Géhazi, gord uw lendenen op en neem mijnen staf in uwe hand, en ga henen; zo gij iemand vindt, groet hem niet; en zo u iemand groet, antwoord hem niet; en leg mijnen staf op het aangezicht van de jongen.

Doch de moeder van de jongen zei: zo waarachtig de Heere leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Hij stond dus op, en volgde haar. Géhazi nu was voor hun aangezicht doorgegaan, en hij legde de staf op het aangezicht van de jongen; doch er was geen stem, noch opmerking. Zo keerde hij weer hem tegemoet, en bracht hem boodschap en zei: De jongen is niet ontwaakt. En toen Elisa in het huis kwam ziet, zo was de jongen dood, zijnde gelegd op zijn bed. Zo ging hij in en sloot de deur voor hen beiden toe; en bad tot de Heere. En hij klom op, en legde zich neer op het kind, en leggende zijnen mond op deszelfs mond, zijn ogen op zijn ogen, en zijn handen op zijn handen, strekte hij zich over hem uit. En het vlees des kinds werd warm. Daarna kwam hij weder, en wandelde in het huis, nu eens herwaarts dan weder derwaarts, en klom weer op, en strekte zich over hem uit en de jongen niesde tot zevenmaal toe; daarna deed de jongen de ogen open.

En hij riep Géhazi en zeide: Roep nu de Sunamitise. En hij riep ze, en zij kwam tot hem; en hij zei: Neem uw zoon op. Zo kwam zij, viel voor zijn voeten, en boog zich ter aarde en zij nam haar zoon op, en ging uit." Elisa had hier met een kind te doen dat werkelijk gestorven was. Het is waar, dat het de dood van een natuurlijke mens was, maar de dood waarmee wij zo dikwijls in aanraking komen bij mensen, volwassenen zowel als kinderen, is niet minder werkelijk, want allen zijn "dood in zonde en ongerechtigheid." Moge geen van onze blind blijven voor de waren toestand waarin alles wat mens heet zich bevindt. Tenzij gij een duidelijk begrip hebt van het doodsgevaar en de geestelijken dood, waarin de ziel van uw kind zich van nature bevindt, zult gij hem nooit recht tot zegen kunnen zijn. Beschouw hen niet alsof zij slapen en door uw inspanning uit de slaap kunnen opgewekt worden, maar als geestelijke doden, die

slechts door Goddelijke kracht in het leven teruggeroepen kunnen worden. Elisa had zich niets minder ten doel gesteld dan de wederopwekking van het kind. Laten wij nooit bijkomende doeleinden voor ogen hebben, maar steeds het grootste en heerlijkste doel trachten na te jagen, namelijk de redding van onsterfelijke zielen.

Het is niet slechts uw roeping kinderen de Bijbel te leren lezen, hun begrippen van zedelijkheid inprenten, of zelfs hun het Evangelie naar de letter te onderwijzen, maar om het middel in Gods hand te zijn het leven te brengen in een ziel die dood is. Wij moeten dus een opstanding uit de doden bewerken? Hoe zou dat kunnen, vraagt ge. Zo wij ons ongeloof vrij spel laten zullen wij zeker tot de ontzettende ontdekking komen, dat het werk, waartoe de Heere ons roept, onze krachten ten enenmale te boven gaat.

Wij kunnen de doden niet opwekken. Wij zijn echter evenmin machteloos als Elisa, want hij kan de zoon van de Sunamitise ook niet in eigen kracht opwekken. Moet dit ons ontmoedigen? Worden wij niet eerder tot de bron aller kracht gedreven, waar wij alle hoop op eigen kracht moeten laten varen? Ik geloof en vertrouw dat wij er ons allen van bewust zijn, dat de man, die het rijk des geloofs betreedt een open baan voor zich ziet tot het verrichten van wonderen.

Elisa was geen alledaags man, nu Gods Geest op hem rustte, en hem opriep en steunde tot het volbrengen van zijn werk. En gij, trouwe onderwijzers, die met bezorgdheid om de zielen van u leerlingen vervuld, hen in het gebed aan God opdraagt, zijt ook op gans bijzondere wijze tempels des Heiligen Geestes. God de Heere woont in u, en gij hebt gelovig de loopbaan eens wonderdoeners aanvaard. Gij zijt in de wereld gezonden, niet om dingen te doen, welke de mensen mogelijk zijn, maar die welke onmogelijk zijn doch dit geschiedt alleen door de kracht van God. Geest.

Gij moet wonderen verrichten, ja, het onmogelijke tot stand brengen. Gij moet dus de opwekking uit de doden van deze kinderen, waartoe de Heere u roept, niet als iets onwaarschijns of moeilijk.: beschouwen, wanneer gij slechts bedenkt wie het is die door u werkt. Het zou wel goed geweest zijn, zo Elisa het zich had herinnerd dat hij de dienstknecht van Elia geweest was, en zich zijn meester zo tot voorbeeld had gesteld, dat hij hem onwillekeurig in alle dingen was nagevolgd. Indien hij dit gedaan had, zou hij Gehazi niet eerst met de staf vooruit gezonden hebben maar dadelijk gedaan hebben waar hij later toe over

moest gaan. In 1 Kon. XVII kunt gij lezen hoe Elia een kind uit de dood opwekte, en hoe hij bij die gelegenheid zijn dienaar een onverbeterlijk voorbeeld gaf, en eerst toen Elisa het in alle opzichten navolgde openbaarde zich de kracht van een wonder. Het zou verstandig van Elisa geweest zijn, zeg ik nog eens, zo hij van het begin af de voetstappen gevolgd had van de meester, wiens mantel hij droeg.

Met hoeveel temeer drang raad ik u aan in alles uw verheerlijkten Meester te volgen, en van Hem te leren hoe gij zielen moet winnen. Evenals Hij door diep en innig medegevoel gedrongen, aanraking en omgang zocht met een diep gevallen mensdom, en diens droevige staat tot de Zijnen maakte, zo moeten ook wij in nauwe betrekking zien te komen tot de zielen, die wij zoeken en evenals Hij zelf, met, deernis over hen bewogen zijn, en over hen wenen zo wij het middel wensen te zijn om hen uit hun zondigen staat op te richten. Alleen dan wanneer wij de Geest des Heeren bezitten en Hem navolgen in ons gedrag tegenover anderen, zullen wij erin slagen zielen voor Hem te winnen. Ik vrees wel dat de waarheid, die wij verkondigen, niet altijd met ons is samengegroeid, maar buiten ons ligt, evenals een staf die wij in de hand houden, doch die geen deel van ons uitmaakt.

Wij binden het kind de een of andere leerstellige waarheid op de ziel evenals Gehazi zijn staf op het aangezicht van het jongske legde, maar onze ziel werkt niet om die van het kind te winnen. Wij wenden alles aan, b.v. ene leerstelling, de een of andere waarheid, een anekdote, een opheldering of een bepaalde vorm, waarin wij onze toespraak gieten, maar het zal even weinig uitwerken als de staf van Elisa op het aangezicht van het kind, zolang de waarheid die wij verkondigen niet in ons vlees en bloed is doorgedrongen. Wij kunnen niet met zekerheid zeggen of Gehazi ervan overtuigd was dat het kind wel werkelijk dood was; uit hetgeen hij zegt komt het ons voordat hij slechts aan een slaap dacht waaruit het kind moest worden opgewekt. God kan Zijnen zegen niet schenken waar opvoeders en onderwijzers de diep gevallen staat van de kinderen niet ten volle overzien.

Zo gij soms denkt, dat een kinderziel niet reeds bedorven is; zo gij u vleit met dwaze gedachten omtrent de onschuld van een kind en de aangeboren adel van de menselijke natuur, moet gij u ook niet verwonderen indien uw arbeid vruchteloos blijft. Zie eens goed toe wat Elisa deed toen zijn eerste poging mislukte. Als wij niet dadelijk slagen, moeten wij ons werk daarom nog niet neerleggen. Zo gij niet dadelijk vrucht op uw arbeid ziet, moet gij, evenmin als Elisa, dadelijk denken

dat gij tot die arbeid niet geroepen zijt. Wat gij er uit leren moet is niet uw werk te staken, maar uw methode te veranderen. Het ligt niet aan de persoon, maar aan de manier.

Zo gij er in slaagt te ontdekken, waarom gij uw pogingen niet bekroond ziet en dan de wijze, waarop en de geest waarin gij met uw leerlingen spreekt en handelt, tracht te veranderen, kan de Heere u zozeer tot zegen stellen voor anderen, dat het alle verwachting te boven gaat. Toen Elisa zag dat het kind niet ontwaakte, omgordde hij, in plaats van zich te laten afschrikken, de lendenen, en hervatte met nog groter ijver zijn taak.

Hoofdstuk 20

"DE ZOON DER SUNAMITISCHE"

II. Let wel op waar het gestorven kind gelegd werd. "En toen Elisa in het huis kwam, ziet, zo was de jongen dood, zijnde gelegd op zijn bed." Dit was hetzelfde bed welke de gastvrije vrouw voor Elisa had gespreid, dat welbekende bed, waarvan de herinnering evenals de tafel, de stoel en de kandelaar, altijd zal blijven voortleven in de harten van Gols volk. Wanneer wij verder gaan, lezen wij als volgt: "Zo ging hij in en sloot de deur voor hen beiden toe; en bad tot de Heere."

Nu komt de profeet recht op dreef, en geeft hij ons duidelijk te zien waarin de geheime kracht tot wederopwekking ligt. Zo gij het verhaal van Elia opslaat, zult gij zien dat Elisa de geijkte methode volgde, namelijk die van zijn meester Elia. Gij zult bet volgende lezen: "En hij zei tot haar: Geef mij uw zoon. En hij nam hem van haar schoot, en droeg hem boven in de opperzaal, waar hij zelf woonde, en hij legde hem neer op zijn bed. En hij riep de Heere aan, en zei: Heere, mijn God! Hebt Gij dan ook deze weduwe, bij dewelke ik herberg, zo kwalijk gedaan, dat Gij haren zoon gedood hebt?"

En hij mat zich driemaal uit over dat kind, en riep de Heere aan, en zei: "Heere, mijn God! laat toch de ziel van dit kind in hem wederkomen. En de Heere verhoorde de stem van Elia; en de ziel van het kind kwam weer in hem, dat het weer levend werd." Het geheim ligt dus voor een groot deel in smeking en gebed. "Hij sloot de deur voor hen beiden toe, en bad tot de Heere." Het oude spreekwoord zegt: De kansel van de waarheid wordt in de Hemel opgebouwd, waarmee men zeggen wil, dat hij, die het Evangelie naar waarheid prediken wil, bestendig met de Heere moet omgaan. Zo wij de Heere niet steeds om Zijn zegen vragen,

en het gebed in de binnenkamer niet de grondslag uitmaakt van onze kanselrede, zullen wij geen vrucht zien.

Met de onderwijzers is het even zo, ook hun kracht moet van boven komen. Zo gij uw God nooit in de eenzaamheid zoekt, zo gij de zaak van uw leerling nooit bij Hem bepleit, hoe kunt gij dan verwachten dat Hij u de ziel van dat kind schenkt? Ik vind het zelfs zeer aan te bevelen, om de kinderen één voor één tot zich te roepen en met ieder van hun te bidden. Gij zult het ondervinden, dat uw leerlingen zich bekeren, wanneer God het u geeft ieder van hen afzonderlijk in uw hart op te nemen, om hun ziel te worstelen en voor en met hen te bidden. Het gebed in de afzondering met één kind werkt dikwijls meer uit dan het algemene gebed, niet bij God, maar bij het kind zelf. Zulk een gebed brengt dikwijls zijn eigen antwoord mee, want het kan zijn dat God, terwijl gij uw ziel in het gebed uitstort, dat gebed tot een hamer maakt, waarmee Hij het hart verbrijzelt.

Na gebeden te hebben wendde Elisa middelen aan, want het gebed en de middelen moeten samengaan. Middelen zonder gebed is hoogmoed, en gebed zonder middelen huichelarij! Daar lag het kind uitgestrekt, en daarnaast stond de eerwaardige man Gods! Let op zijn eigenaardige manier van doen; hij bukt zich over het lijfje en legt zijn mond op die van het kind. De verstijfde mond van het kind werd door de warme met leven bezielde lippen van de profeet aangeraakt, en met diens adem stroomde het warme leven door de versteende kanalen tot in alle delen van het dode lichaam. Toen legde de Godsman, met hoopvolle ijver bezielde, zijn ogen op die van het kind en zijn handen op de handen des kinds; zo rustten de handpalmen van de grijsaard op de koude handpalmen van het gestorven kind.

Daarna breidde hij zich uit over het kind en bedekte hem met zijn gehele lichaam, als wilde hij zijn eigen leven in het levenloze lichaampje overgieten en alsof hij besloten was met hem te leven of te sterven. Wij hebben wel gehoord van de gemsjager, die een vreesachtige reiziger als gids begeleidde en die, toen zij aan een gevaarlijk punt kwamen, de reiziger aan zich vastgespte, met de woorden: "Of beiden leven, of beide sterven, want wij zijn onafscheidelijk." – Evenzo heeft de profeet een geheimzinnige verbintenis bewerkt tussen zichzelf en de jongen, en hij was vastbesloten om de dood met het kind te delen of het kind van zijn leven mede te geven. Wat leert ons dit nu? Veel en velerlei. Er wordt hier als het ware afgebeeld hoe nodig het is dat wij de waren toestand van

een kind beseffen, wanneer wij het tot geestelijk leven wenssen op te wekken. Het is dood, onherroepelijk dood. God wil dat gij inziet dat het kind even goed dood is in zonde en ongerechtigheid, als gij voor uw bekeering. Hij wenst dat gij met die dood in aanraking komt met het pijnlijke, vernederende en verpletterende bewustzijn dat hij u ook eenmaal in zijn macht zal hebben.

Wanneer het er ons om te doen is een ziel te winnen, moeten wij er eens goed op letten hoe onze Heere te werk ging. Zo Hij ons uit de dood wilde opwekken, moest Hij onvermijdelijk zelf de dood sterven. Zo moet het ook met ons zijn. Zo gij aan een kind het leven van zijn ziel schenken wilt zult gij er niet voor terugdeinzen om met de kille en ontzettende hand des doods in aanraking te komen. Hij, die anderen het leven redden wil, moet zelf als het ware de doodstrijd doormaken.

Ik kan niet aannemen dat gij ooit een brandkast uit het vuur kunt nemen, zonder de hitte van het vuur te gevoelen. Gij moet in meerdere of mindere mate een duidelijk inzicht hebben in de toorn van God en de verschrikking van het toekomstige oordeel, of het zal u aan geestkracht ontbreken om uw werk te volbrengen, en gij zou een van de eerste vereisten tot welslagen missen. Ik geloof niet dat iemand met kracht kan spreken over deze dingen, tenzij zij op hem liggen als een last van Gods wege.

"Zelf in ketenen liggende," zei Bunyan, "verkondig ik het Evangelie aan hen, die geboeid zijn." Wees er zeker van, wanneer de kiem des doods die in uw kinderen schuilt, u met schrik vervult, uw ziel drukt en dreigt te overweldigen, dat dan eerst God u de vollen zegen zal schenken. Wanneer gij aldus de toestand van het kind ten volle overziet, wanneer gij uw mond op die van het kind, uw handen op de zijnen legt, moet gij ook nog trachten u te vereenzelvigen met de natuur, de gewoonten en de gehele aanleg van het kind.

Uw mond moet ernaar trachten te spreken als het kind zelf, opdat het u versta; gij moet pogen de dingen met zijn ogen te zien, en uw hart moet met het zijne meevoelen, zodat gij hem tot metgezel en vriend wordt. Gij moet de zonden, waarin een kind licht vervalt, tot uw studie maken, en in zijn kinderleed hartelijk delen; in één woord, gij moet zoveel mogelijk met hem medeleven. Laat deze opdracht u niet drukken of vernederend voorkomen. Zo er iets moeilijks van u gevraagd wordt, moet gij het eenvoudig doen, en er niet over nadenken. God zal geen jonge ziel door u uit de doodslaap opwekken, zo gij niet bereid zijt alles voordat kind te

zijn. De profeet breidde zich uit over het kind. Men zou eerder verwacht hebben dat hij getracht had zich in te krimpen! Hij had toen de volle manslengte bereikt en de andere was nog maar een jongen. Had er niet eigenlijk moeten staan dat hij zich kleiner trachtte te maken?

Neen, hij "breidde zich uit", en weet wel, dat niets moeilijker is dan wanneer een volwassen mens zich naar de bevatting van een kind moet inrichten. Die het verstaat met kinderen te praten, kan niet dom zijn, en een onbeduidend mens zou zich wel vergissen zo hij dacht dat zijn dwaas gepraat goed genoeg was voor kleine jongens en meisjes. Het vraagt onze beste geestvermogens, onze ijverigste studie, onze innigste overdenking en de volle ontwikkeling van onze gaven en krachten om kinderen te onderwijzen.

Gij zult geen leven in het kind opwekken, tenzij gij u naar de gestalte van het kind hebt gericht. De meest ontwikkelden hebben al hun ontwikkeling nodig om het kind tot nut en zegen te zijn, en al schijnt dit vreemd, toch is het zo. Wij zien dus dat Elisa de gestorven staat van het kind ten volle beseft, hoe hij zich geheel tot zijn werk schikte, en wat nog het heerlijkste was, hoe diep hij meevoelde. Terwijl de kille adem des doods Elisa bestreek, stroomde zijn eigen levensadem het dode lichaam binnen. Dit alleen vermocht niet het kind uit de dood op te wekken, maar God zelf gebruikte het als middel. De warmte, die uit het lichaam van een oud man uitstroomde, ging over in dat van het kind en bracht er nieuw leven in.

Laat toch ieder onderwijzer deze woorden van Paulus goed ter harte nemen.' "Maar wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u, gelijk als een voedster haar kinderen koestert: also wij, tot u zeer genegen zijnde, hebben u graag willen mededelen niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigene zielen, daarom dat gij ons lief geworden zijt". God zal door Zijnen Geest een rijken zegen doen nederdalen op het hart dat de kracht van zijn waarheid diep gevoelt, en in dat hart tot stand brengen wat de koude verkondiging van de waarheid nooit te weeg zou gebracht hebben. Hierin ligt dus het geheim. Gij moet aan jonge zielen uw eigen ziel schenken. Het moet u zijn alsof de ondergang van hun ziel de veiligheid uwer eigen ziel op het spel zette. De gevolgen lieten ook niet lang op zich wachten: "Het vlees van het kind werd warm." Welk ene voldoening voor Elisa! Toch merk ik er niets van dat deze voldoening hem in zijn pogingen deed verflauwen. Staak ook uw eigen pogingen niet zodra gij nog maar een beginsel van nieuw leven bij uw leerlingen bespeurt. Gij vraagt meer dan overtuiging, gij vraagt bekering;

niet slechts indrukken zijn voldoende, wedergeboorte is nodig. Het leven uit God, het leven dat Jezus schenkt, kan ons alleen voldoen. Dit hebben uw kinderen nodig, en gij moet u met niets minder tevredenstellen. "Daarna kwam hij weder, en wandelde in het huis, eens herwaarts en eens derwaarts."

Merkt op hoe rusteloos deze man Gods was, hij was toch nog niet recht op zijn gemak. Het vlees van het kind werd warm (Gode zij dank voor Zijn genade), maar toch is het leven nog niet ingetreden. In plaats van zich dus rustig neer te zetten om af te wachten loopt de profeet de kamer op en neer met onrustige tred terwijl hij deze onrust te kennen gaf door diep te zuchten, ja zelfs te kermen. Het was hem onmogelijk de troosteloze moeder aan te zien of haar naar de afloop te horen vragen, maar het was hem als kon hij slechts in bestendige lichaamsbeweging de rust vinden die zijn onbevredigde ziel zocht.

Die rusteloosheid moet ook de onze zijn. Wanneer gij ziet dat de ziel van een kind enigszins bewogen is, moet gij er u niet bij nederzetten alsof uw werk gedaan ware. Zo zult gij de kostbare ziel nooit redden. Een innerlijke drang en onrust moeten uw hart vervullen. Na enigen tijd breidde Elisa zich andermaal over het kind uit; want wat de eersten keer goed was kan men ook ten tweeden male doen, en zo nodig, tot zevenmaal toe. Volharding en geduld zijn onontbeerlijk.

Evenals er warmte uitging van Elisa op het kind, zo kan er ook van u een verkillenden invloed uitgaan op uw klasse, wanneer gij niet met een vurige drang bezielde zijt. Elisa breidde zich ten tweede male onder bidden en zuchten, doch met een volkomen gelovig hart over het bed uit, en eindelijk verkreeg hij de begeerte zijns harten. "En het kind niesde tot zevenmaal toe; daarna deed de jongen zijn ogen open". Iedere handeling van het kind uitgaande, hoe onbeduidend ook, was een kenteken van vernieuwd leven, en stelde de profeet dus gerust. Sommigen zeggen, dat het kind "niesde" omdat hij aan een plotselinge aandoening van de hersens gestorven was, daar hij tot zijn vader geklaagd had over zijn hoofd, en de verstopte kanalen door dit niezen openkwamen. Wij weten het niet. De toevoer van verse lucht naar de longen kan heel goed het niezen veroorzaakt hebben. De klank was niet welluidend noch zinrijk, maar het was een beslist levensteken. Meer moeten wij ook niet verwachten van jonge kinderen wanneer God hun geestelijk leven schenkt. Sommige leden van de kerk verwachten

veel meer maar ik ben er mede tevreden; het geringste levensteken, hoe flauw ook, is mij voldoende. Misschien zou Gehazi, indien hij erbij geweest ware, geringer waarde aan het niezen van het kind gehecht hebben, omdat hij zich niet over hem had uitgebreid, maar Elisa verlangde niet meer. Zo zullen ook wij, wanneer wij in het gebed voor een ziel geworsteld' hebben, een open oog hebben voor het eerste teken van genade en de Heere ervoor danken, zonder er op te letten in welke vorm het zich openbaart. Toen opende het kind de ogen, en wij kunnen veilig aannemen, dat Elisa nog nooit zulke schone ogen gezien had. Ik weet niet of het blauwe of grijze waren, maar dit weet ik zeker, dat de ogen, welke God door uw bemiddeling voor Zijn waarheid opent, altijd schoon zullen zijn.